

ANLÆGSFORSLAG

Budget 2024

Indholdsfortegnelse

Investeringsoversigt	1
Klima-, Plan- og Boligudvalget	8
Undervisningsudvalget	23
Ældre- og Omsorgsudvalget	37
Kultur- og Fritidsudvalget	89
Børneudvalget	117
Socialudvalget	125
Miljø-, og Trafikudvalget	134
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	174
By- og Erhvervsstrategisk Udvalg	178
Magistraten	182
Brugerfinansieret område	195
Grundkapitalindskud	198

Investeringsoversigt

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
Udgifter inden for anlægsrammen					356.123	278.291	171.608	165.264		
Ældreboliger (uden for rammen)					203.836	34.464	7.046	126.445		
Brugerfinansieret (uden for rammen)					117.392	86.463	83.898	83.898		
Indtægter					-12.477	-5.746	-500	-4.500		
Klima-, Plan og Boligudvalget	U				86.961	86.900	79.300	82.200		
	I				0	0	0	0		
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg	U	-	-	-	49.159	70.400	60.300	61.700	90.000	-
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg (boligdel)	U	-	-	-	21.302		0	0	0	-
Byfornyelse og Områdefornyelse (inklusive projektledelse)	U	-	-	-	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	-
Pulje til imødekomme af AT-påbud	U	-	-	-	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	-
Pulje til rådhusarbejder	U	-	-	-	3.000	2.000	4.500	6.000	6.000	-
Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster	U	-	-	-	4.500	5.500	5.500	5.500	5.500	-
Undervisningsudvalget	U				72.787	29.300	21.000	0		
	I				0	0	0	0		
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	U	I alt	6.600	82	4.000	1.800	0	0	0	5.882
		09-10-17	300							
		11-03-19	1.300							
		01-04-19	3.000							
		09-03-20	2.000							
Skolemasterplan	U	-	-	-	0	15.000	15.000	0	0	30.000
Renovering af Søndermarksskolen	U	I alt	139.500	69.851	66.400	7.500	0	0	0	143.751
		05-12-21	2.000							
		14-11-22	3.000							
		03-10-22	2.650							

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
		24-01-22	7.850							
		19-06-23	124.000							
Ny Hollænderskolen - Helhedsplan for udearealer	U	I alt	8.400	8.313	87	0	0	0	0	8.400
		24-01-22	500	0						
		20-06-22	5.900	0						
		20-06-22	1.000							
		24-01-22	1.000							
Vedligeholdelsesplan - Genhusning af skoler	U	I alt	10.000	7.700	2.300	5.000	6.000	0	0	21.000
		24-01-22	900							
		15-05-23	9.100							
Ældre- og Omsorgsudvalget	U				253.986	104.006	22.225	155.565		
	I				3.823	0	0	0		
Masterplan - Hospitalsgrunden, Boligdel	U	-	-	0	2.724	5.447	5.447	122.562	136.180	272.360
Masterplan - Hospitalsgrunden (servicedel)	U	04-11-19	1.000	1.975	632	1.266	1.266	26.492	47.722	79.352
Masterplan - Hospitalsgrunden (servicedel)	I		1.001	0	0	0	0	0	-4.800	-4.800
Ingeborggården, Boligdel	I	-	-	0	16.983	0	0	0	0	16.983
Ingeborggården, Boligdel	U	I alt	442.274	398.454	41.412	2.408		0	0	442.274
		20-02-17	18.262							
		26-11-18	7.328							
		29-04-19	1.500							
		03-06-19	415.184							
Ingeborggården, Servicedel	I	03-06-19	-8.000	0	-8.000	0	0	0	0	-8.000
Ingeborggården, Servicearealer	U	I alt	141.661	105.688	24.188	11.798	0	0	0	141.674
		02-02-15	500							
		20-02-17	3.498							
		27-08-18	577							
		29-04-19	1.493							
		03-06-19	96.530							
		30-03-20	-4.437							
		13-06-22	4.000							
		05-12-22	39.500							
Nimbus, Inventar	U	-	-	0	0	3.079	0	0	0	3.079

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
Modernisering af Søndervang Plejehjem - Byudvikling	U	04-11-19	400	3.260	5.856	2.150	0	0	0	11.266
Søndervang, Inventar	U	04-11-19	400	0	4.454	11.680	0	0	0	16.134
70 nye plejeboligpladser, Boligdel	U	-	-	0	0	0	1.599	3.198	155.105	159.902
70 nye plejeboligpladser, Servicedel	U	-	-	0	0	0	361	722	44.282	45.365
70 nye plejeboligpladser, Servicearealtilskud	I	-	-	0	0	0	0	0	-2.800	-2.800
Ny Søndervang, Boligdel	U	I alt	302.053	137.046	138.398	26.609	0	0	0	302.053
		21-09-20	6.630							
		10-10-22	34.633							
		05-12-22	258.739							
		27-02-23	2.051							
Ny Søndervang, Servicedel	I	-	-	0	-5.160	0	0	0	0	-5.160
Ny Søndervang, Servicedel	U	I alt	67.207	31.159	26.368	9.680	0	0	0	67.207
		21-09-20	1.870							
		10-10-22	6.914							
			58.423							
Projektledelse, modernisering af plejehjem	U	I alt	29.030	29.030	1.713	1.713	1.713	1.713	11.991	47.872
		04-12-06	1.389							
		17-09-07	6.500							
		28-10-13	7.898							
		28-10-13	3.600							
		01-10-18	3.200							
		02-11-20	3.200							
		10-10-22	1.668							
		14-11-22	1.575							
Undersøgelser- og afdækningspulje til fremtidig plejeboligkapacitet	U	-	-	0	900	0	0	0	0	900
Søndervang Plejecenter, Nødkapacitet	U	-	-	9.696	7.341	28.176	11.839	0	0	57.052
Udvidelse af Østervang Servicedel	U	-	-	0	0	0	0	194	23.102	23.296
Udvidelse af Østervang Servicedel	I	-	-	0	0	0	0	0	-1.200	-1.200
Udvidelse af Østervang Boligdel	U	-	-	0	0	0	0	685	67.844	68.529
Kultur- og Fritidsudvalget	U				44.639	3.721	500	0		
	I				0	29	0	0		

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
Flintholm Svømmehal - Genopretningsarbejder ifm. kommunens overtagelse	U	I alt	11.700	1.588	10.112	0	0	0	0	11.700
		04-10-21	700							
		23-11-20	11.000							
Klubhus - FB	U	02-12-19	11.600	11.554	0	46	0	0	0	11.600
KU.BE Forsikrings sag	U	I alt	8.022	7.373	648	0	0	0	0	8.021
		23-06-16	2.523							
		31-08-17	1.000							
		25-11-19	5.800							
		20-01-20	1.099							
		25-11-19	-3.700							
		30-11-20	1.300							
Lysprojekt Flintholm Svømmehal	U	09-10-17	1.900	179	0	1.720	0	0	0	1.900
Midlertidig genhusning vedr. FB klubhus	I	-	-	29	0	29	0	0	0	58
Midlertidig genhusning vedr. FB klubhus	U	02-12-19	1.750	1.623	0	125	0	0	0	1.748
Renovering af Frederiksberg Svømmehal	U	I alt	165.365	169.366	27.900	0	0	0	0	197.266
		30-01-17	11.165							
		28-09-20	87.400							
		25-01-21	3.500							
		20-06-22	51.100							
		26-09-22	12.200							
Voldgiftssag - Frederiksberg Svømmehal	U	20-06-22	9.500	0	5.479	0	0	0	0	5.479
Pulje til gavlmaleri	U	-	-	-	0	530	0	0	0	-
Pulje til åbne idrætsanlæg	U	-	-	-	500	0	500	0	500	-
Skaterbane	U	-	-	0	0	1.300	0	0	0	1.300
Børneudvalget	U				7.200	3.000	1.000	1.000		
	I				0	0	0	0		
Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud	U	-	-	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Kapacitetstilpasning	U	-	-	1.800	2.200	0	0	0	0	4.000
Etablering af tilstrækkeligt antal vuggestuepladser i øst	U	-	-	0	4.000	2.000	0	0	0	6.000
Socialudvalget	U				4.014	2.100	0	0		
	I				0	0	0	0		

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag	
Istandsættelse af Frydendalsvej 13 til nye funktioner	U		-	-	4.000	0	1.400	0	0	0	5.400
Den Sociale Masterplan – Ny Søndervang og Bakkegården	U	22-06-20	200	461	4.014	700	0	0	0	0	5.175
Miljø- og Trafikudvalget	U				63.036	65.557	52.420	50.944			
	I				-12.300	0	-500	-500			
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Skattefinansieret)	U		-	-	0	29.419	31.266	32.528	32.994	30.608	-
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	I		-	-	0	-12.300	0	0	0	0	-12.300
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	U	I alt	15.000	15.092	18.256	0	0	0	0	0	33.348
		19-06-23	10.000								
		16-12-21	5.000								
Pulje til offentlige legepladser	U		-	-	800	800	800	800	800	800	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Miljø	U		-	-	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Trafik og Byrum	U		-	-	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	-
Pulje til renovering af vejbelysning*	U		-	-	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Pulje til Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed	U		-	-	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Pulje Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier	U		-	-	0	500	5.100	5.000	0	0	-
Rolighedsvej Bycampus parker - skybrudspark	U		-	-	0	0	9.000	0	0	0	9.000
Rolighedsvej Bycampus stræder - stræde syd	U		-	-	0	2.370	0	0	0	0	2.370
Spildevandsplan 2019-2031	U	I alt	3.030	1.766	341	341	342	0	0	0	2.790
		04-11-19	930								
		05-10-20	930								
		04-10-21	780								
		10-10-22	390								
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier – Vodroffsvej	U	I alt	10.000	9.000	0	1.000	0	0	0	0	10.000
		02-11-20	4.000	0							
		01-11-21	6.000	0							
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier - Jens Jessens Vej	U	19-06-23	500	500	0	10.000	0	0	0	0	10.500

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
Udvidelse af miljøzone med varebiler	U	15-06-20	1.800	1.510	200	0	0	0	0	1.710
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond	U	-	-	0	0	0	1.000	1.000	1.000	-
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond	I	-	-	0	0	0	-500	-500	-500	-
Bynatur og biodiversitet	U	-	-	-	1.500	1.500	1.500	0	0	-
Photokatalyserende belægninger	U	-	-	-	200	200	200	200	200	-
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	U				8.000	11.550	0	0		
	I				-4.000	-5.775	0	0		
Etablering af Tandlægestole	U	20-03-23	1.359	3.776	8.000	11.550	0	0	0	23.326
Etablering af Tandlægestole	I	-	-	-6.336	-4.000	-5.775	0	0	0	-16.111
By- og Erhvervsstrategisk Udvalg	U				3.000	0	0	0		
	I				0	0	0	0		
Projektering ifm. Hospitalsgrunden	U	-	-	0	3.000	0	0	0	0	3.000
Magistraten	U				16.335	6.621	2.210	2.000		
	I				0	0	0	-4.000		
Digitaliseringsplan	U	-	-	774	877	0	0	0	0	1.651
Køb af byggeretter Rolighedsvej	I	-	-	0	0	0	0	-4.000	0	-4.000
Køb af byggeretter Rolighedsvej	U	15-06-20	18.748	18.748	4.600	0	0	0	0	23.348
Køb af ejendom	U	-	-	0	350	3.000	0	0	0	3.350
Salg af kommunale ejendomme	U	14-11-22	3.500	1.750	1.750	0	0	0	0	3.500
Udgifter IT	U	-	-	0	8.758	3.621	2.210	2.000	2.000	18.589
Brugerfinansieret område										
Miljø- og Trafikudvalget	U				117.392	86.463	83.898	83.898		
	I				0	0	0	0		
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Takstfinansieret)	U	-	-	-	117.392	86.463	83.898	83.898	83.898	-
Grundkapitalindsud og deponering										
Det finansielle område	U				29.635	5.000	5.000	5.000		
	I				0	0	0	0		
Grundkapitalindsud - Pulje til flere almene boliger	U	-	-	-	14.412	5.000	5.000	5.000	5.000	-

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følgende år	Samlet overslag
Deponering - Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	U	-	-	-	15.223	0	0	0	0	-

Note: Anlægsudgifter ifm. budgetforbedringsforslag indgår ikke i investeringsoversigten men beskrives i budgetforbedringskataloget.

Klima- Plan og Boligudvalget

Projekt nr.: 01

Fagudvalg: KPBU
Funktion: 6.45.51

Vedligeholdelsesplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	49.159	70.400	60.300	61.700	90.000	-
Ældreboligudgifter		21.302					
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		-75	-150	-225	-225	-225	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag		-21.302					

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	82.000	60.000	48.800	50.800	80.000	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-32.841	10.400	11.500	10.900	10.000	
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

På baggrund af de opgjorte tekniske vedligeholdelsesbehov har forvaltningen foretaget en tværgående og overordnet prioritering af vedligeholdelsesbehovet for de kommunale ejendomme, herunder idrætsanlæg og beboelsesejendomme. På den baggrund er der udarbejdet en finansieret anlægsplan for budget 2024 der fastholder det løft af vedligeholdelsesniveauet, som blev vedtaget i budget 2021/2022 og budget 2023 i den kommende budgetperiode frem til 2027, hvor der i alt afsættes yderligere 32,8 mio. kr. i perioden.

Planen udpeger både konkrete større og mindre vedligeholdelsesprojekter og afsætter årlige puljer, der sikrer, at der kan foretages fortløbende vedligeholdelse på tværs af porteføljen og på segmenter af porteføljen. Planen er opdelt på følgende fire kategorier: Skoler, Kommunale beboelsesejendomme, Kultur-, Idræts- og Fritidsanlæg samt Øvrige ejendomme.

Opgørelsen af ejendommens vedligeholdelsesbehov er dynamisk. Nærværende notat og anbefalinger er baseret på opgørelsen pr. 2 kvartal 2023. Vedligeholdelsesbehovet opgøres over en 10-årig periode. Det bemærkes, at opgørelsens usikkerhed stiger, jo længere ude i perioden opgørelsen omhandler, og der er ikke taget højde for den fremtidige prisudvikling. Man må forvente, at der også fremover skal afsættes betydelige midler til vedligeholdelse af ejendommene.

1. Skoler og Dagtilbud

Frederiksbergs folkeskoler ligger for de flestes vedkommende i en ældre bygningsmasse. Renovering af skolerne blev igangsat med de foregående budgetter, hvorfor Ny Hollænder skolen er renoveret inden for de seneste år. For nuværende renoveres Søndermarksskolen der efterfølges af Lindevangskolen.

De oprindelige budgetter til renovering af skolerne er gradvist blevet justeret i takt med vidensniveauet om de forestående renoveringer er steget. Derfor øges de samlede afsatte midler også til den fremtidige renovering af Lindevangsskolen, således at denne er fremskrevet med de nyeste forventninger til prisniveau på i alt 5 mio. kr. jf. tabel 1.

Der afsættes midler til en samlet renovering af Søndermarksskolen og Lindevangskolen i budgetperioden, herunder til tagudskiftning, vinduer, installationer mv. I forbindelse med så store renoveringer må det antages, at der ligesom på Ny Hollænder skolen bliver brug for genhusning, f.eks. i pavilloner eller i andre kommunale ejendomme der ikke pt. indgår i den faste kommunale service. Der er samlet i budgetperioden afsat 13,3 mio.kr. til genhusning af de to skoler. Dette under forudsætning af at Nylandsgården indgår i genhusningen. Det bemærkes at de afsatte midler dækker det forventede bygningsmæssige vedligeholdelsesbehov men ikke opgradering af læringsmiljøer mv. (forbedringer). Dette kan evt. med fordel gennemføres samtidig, hvortil der afsættes midler under undervisningsudvalget. Samtidig er der i vedligeholdelsesplanen fortsat medtaget en udgift på 2 mio. kr. til opgradering og vedligeholdelse af gymnastiksalen på Søndermarksskolen i den planlagte renovering af hele skolen fra 2023.

I lighed med skolerne er der også et væsentligt vedligeholdsbehov på en række ejendomme der huser dagtilbud. Hvorfor der er behov for at afsætte midler til renovering af et dagtilbud i slutningen af budgetperioden, udvælgelsen af ejendommen vil ske med vægt på konklusionerne i masterplanen for skoler og dagtilbud, samt de opdaterede vedligeholdsplaner, herunder potentiale for energirenovering.

Det foreslås således, at der i den kommende 4-årige budgetperiode afsættes i alt 127,4 mio. kr. til renovering af de to skoler, renovering af et dagtilbud samt genhusning. Evt. mindre renoveringsprojekter på øvrige skoler og dagtilbud i perioden skal dækkes af de tværgående puljer til alle øvrige ejendomme og dagtilbud.

2. Kommunale beboelsesejendomme

En række af de kommunale beboelsesejendomme og kommunale almene beboelsesejendomme har et vedligeholdesefterløb, som ligger ud over de muligheder, som årlige hensættelser hertil giver mulighed for at finansiere. Der blev på den baggrund afsat 89 mio. kr. i perioden 2021-2026, for at igangsætte en opretning af ejendommens klimaskærm og tekniske installationer. Dette arbejde er godt i gang i god dialog med de selvvalgte repræsentanter fra ejendommene. I de foregående budgetter fremgik det at de 89 mio. kr.

var en god begyndelse, men at det ikke ville være tilstrækkeligt til at indhente det vedligeholdelseefterslæb, der er på de kommunale beboelsesejendomme.

Det foreslås, at der i den kommende 4-årige budgetperiode afsættes i alt 92,7 mio. kr., til at udføre arbejder på de kommunale beboelsesejendomme inkl. de almene plejeboliger. Heraf ligger 23,2 mio. kr. til renovering af tag- og facade på Dronning Anne Marie centret uden for anlægsrammen jf. tabel 1, da de lånefinansieres på boligdelen af Dronning Anne Marie Centeret og dermed pålægges lejernes husleje.

Derudover øremærkes 76,7 mio. kr. til fortsat renovering af de kommunale beboelsesejendomme, hvor planen for nuværende indeholder udskiftning af stistrengene på Windsor, Udskiftning af tag, renovering af altaner samt afkobling af gas på Finsenshave, udskiftning af tag og vinduer samt partielt udskiftning af faldstammer og etablering af ventilation ved Gustav Johannsens vej 50-60, udskiftning af tag ved Storm Petersens Vej. Arbejderne prioriteres som tidligere efter direkte betydning for sikkerheden i ejendommen, minimering af følgeskader og accelererende forfald, indeklima samt direkte kobling til øvrige prioriterede opgave, hvor det økonomisk giver mening at gennemføre samtidig.

3. Kultur, Idræt- og fritidsanlæg

Den tilstandsvurdering, der lå til grund for budget 2021/2022 og 2023, er revurderet. Generelt er det stadig vurderingen, at de fleste idrætsanlæg fremstår pæne og velholdte, men gennemgangen forud for budget 2023 viser også, at der for udvalgte anlæg og kultur og fritidsejendomme er et påtrængende behov for renoveringer og vedligeholdelse, der ligger ud over den vedligeholdelse, der kan gennemføres indenfor de almindelige driftsbudgetter til anlæggene.

Det foreslås, at der i den kommende 4-årige budgetperiode afsættes i alt 44,2 mio. kr. Midlerne går til de allerede planlagte renoveringer af kunstgræsbanen på Frederiksberg Stadion, samt renovering af klubhus og kunstgræsbane på Nandrupvej. Derudover går de til genopretning af skolekunstgræsbaner på Søndermarkskolen og Lindevangskolen, der ellers må forventes lukket inden for en begrænset årrække.

Endeligt afsættes en del af midlerne til Frederiksberg Svømmehal og Hovedbiblioteket der undergår eller netop har undergået større renoveringer. Disse renoveringer har ikke haft mulighed for i fornødent omfang at løfte vedligeholdelsesniveauet på klimaskærmen hvorfor der i slutningen af perioden afsættes midler til henholdsvis renovering af Hovedbibliotekets kobbertag samt renovering af tag og facade på Frederiksberg Svømmehal.

4. Øvrige ejendomme

Kommunens ejendomsgennemgange viser, at der er behov for løbende vedligeholdelse og renovering. Der afsættes med planen to årlige puljer målrettet vedligeholdelse og renoveringsprojekter på hhv. kommunens dagtilbud og en tværgående pulje til renoveringsprojekter på den øvrige portefølje af kommunale ejendomme. Denne pulje skal også anvendes til at skabe energieffektiviseringer i bygningerne ved fortsat at samtænke energieffektiviseringer med renoveringsprojekter.

Det foreslås således at der i den kommende 4-årige budgetperiode afsættes i alt 57,1 mio. kr. til vedligehold på kommunens øvrige ejendomme samt til særlige indsatser som fx energieffektiviserende tiltag. Her bemærkes det, at rådhuset ikke indgår i opgørelsen af vedligeholdelsesbehovet, idet der er afsat en særskilt årlig pulje til vedligeholdelse af rådhuset.

Renovering- og vedligeholdelsesplan 2024-27

Finansiering af vedligeholdelsesplanen fremgår af tabel 2.

Aktiviteter, mio.kr.	2024	2025	2026	2027	Total
Skoler og dagtilbud masterplaner - vedligehold					
Søndermarkskolen	41,4				41,4
Lindevangskolen	0,7	32,5	32,5		65,7

Genhusning af skoler	2,3	5	6		13,3
Idrætsfaciliteter på skoler jf. vedligeholdelsesplan	2				2
Renovering af et dagtilbud			0,5	4,5	5
Beboelse og Almene i alt					
Beboelse, klimaskærm og installationer	13,9	15	15	15	58,9
Damc og østervang service	10,7				10,7
DAMC og østervang boligplejecenter uden for anlægsramme	23,2				23,2
Idræt og fritid total					
Udendørs faciliteter (herunder kunstgræsbaner)	3,6				3,6
Nandrupvejens idrætsanlæg klubhus og kunstgræsbane		4,9			4,9
Genopretning af skolekunstgræsbaner på Søndermarksskolen og Lindevangsskolen	2,3				2,3
Frederiksberg svømmehal - Renovering af tag og facader			1	21,4	22,4
Udskiftning af kobbertag på Hovedbiblioteket - etape 1 og 2			5,5	5,5	11
Øvrige ejendomme og særlige indsatser i alt					
Dagtilbud løbende planlagt vedligehold	3	3	2,8	3	11,8
Øvrige ejendomme til tværgående prioriteringer planlagt vedligehold	15	15	3	12,3	45,3
i alt	118	75,4	66,3	61,7	321,4
i alt på forbrug på anlægsrammen	94,9	75,4	66,3	61,7	298,3

Bilag i budgetmappen

- Ufinansieret vedligeholdelsesbehov 2024-2027, opgjort 2. kvartal 2023
- Vedligeholdelsesbehov for de kommunale beboelsesejendomme

Låneadgang

Der er automatisk låneadgang for kommuner, når der investeres i energiforbedringer i eksisterende bygninger ud fra en række kriterier, jf. Bekendtgørelse om kommunernes låntagning mv.

Det forudsættes ved budgetvedtagelsen, at der gennemsnitligt vil blive anvendt 5,0 mio. kr. årligt til energirenovering, som giver låneadgang.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Puljen understøtter Frederiksbergstrategiens tema om livskvalitet i hverdagen ved at tilpasse kapacitet og tilbud til borgernes behov i takt med befolkningsudviklingen.

Herudover understøtter puljen Frederiksbergstrategiens tema om Klimabyen for fremtiden, hvor investeringen i energirenoveringer fremmer målet om CO2-neutralitet og reduktion og omstilling af fossile energi til

vedvarende energikilder.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		-75	-150	-225	-255
<i>Afledte driftsudgifter, (MBMU)</i>	U	-75	-150	-225	-225
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter dækker løbende udgifter til:

I en periode kunne energirenoveringer i kommunens bygningsmasse medføre effektiviseringer på varme/el på op imod 1/30 af det investerede beløb. De lavthængende frugter i forbindelse med energirenoveringer er dog udnyttet, og det betyder, at det ikke længere er muligt at realisere den samme effektivisering.

De vedligeholdelsesprojekter, der bør prioriteres i 2023-2025, indebærer en forventet effektivisering på ca. 75.000 kr. årligt.

Projekt nr.: 2

Fagudvalg: KPBU
Funktion: 0.25.15

Byfornyelse og områdeudvikling (inklusive projektledelse)

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		100	100				
Låneadgang iht. Lånebekendt.		-6.650	-6.650	-6.650	-6.650	-6.650	
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Budgettet afsættes til hhv. byfornyelse og områdeudvikling. Under byfornyelsen anvendes de afsatte beløb til etablering af gårdanlæg, nedrivninger, erstatninger, tilskud, genhusninger, byggeskedefondsbidrag mv. Byfornylesudgifter afsættes som en pulje, som i de første år finansierer tidligere truffne byfornylesbeslutninger og i de senere år udgør en pulje til endnu ikke besluttede fremtidige projekter i en fortsættelse af det kommunale byfornylesprogram. I øjeblikket er forvaltningen ved at udarbejde en Byfornylesstrategi 2024-2026, der skal sætte rammen for den fremtidige byfornylesindsats. Der afsættes 500 t. kr. årligt til at aflønne et årsværk til projektledelse, som foreslås bevilget ved budgetvedtagelsen.

Ud over byfornyelse anvendes budgettet til finansiering af Områdeudvikling Finsensvej Vest, der blev igangsat ved beslutning i BEU og BMU 3. juni 2019. Områdeudvikling Finsensvej Vest skal sikre en udvikling af området omkring den vestlige del af Finsensvej primært baseret på projekter med karakter af områdefornyelse (byrum, udearealer osv). Områdeudvikling Finsensvej Vest omfatter følgende indsats; Kvarteret ved Christian Paulsens Vej, området ved KU.BE og Solbjerg Have, forskønnelse af Finsensvej, samt nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark.

Der afsættes årligt 7,5 mio. kr. til byfornyelse og områdeudvikling Finsensvej Vest, kondemnering samt projektledelse.

Tabellen nedenfor viser, hvordan midlerne forventes anvendt i 2024-2026 på konkrete projekter samt de midler, der er til disponering til nye projekter.

	2024	2025	2026
Projektledelse*	1.100	1.100	1.100
Kondemnering	200	200	200
KU.BE og Solbjerg Have (Områdeudvikling)	2.000		
Nyt byrum ved Frederiksberg Idrætspark (Områdeudvikling)	4.000		
Gårdanlæg Peter Bangs Vej 74 m.fl.		3.987	
Endnu ikke disponeret	200	2.213	6.200
I alt udgifter (1.000 kr.)	7.500	7.500	7.500

* 2 årsværk vedr. projektledelse for henholdsvis Byfornyelse og Områdefornyelse

Der forelægges 1-2 gange om året politiske sager for Klima-, Plan-, og Boligudvalget, hvor budgettet fra rammen disponeres til de projekter, der er givet tilsagn til i henhold til tidsplanen.

Generelt gælder det, at projekterne under byfornyelsen gennemføres af private ejendomsjere. Hvorvidt projekterne rent faktisk gennemføres, herunder om de gennemføres på den aftalte tid, afhænger således af de private ejere.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Byfornyelsen understøtter bl.a. Frederiksbergstrategien ved at fastholde og udvikle boligkvaliteten for alle, samt skabe attraktive kvarterer og bidrage til reduktion af CO₂-udledningen gennem energieffektivisering af den eksisterende boligmasse.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		100	100		
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U	100	100		
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

I tilfælde af byfornyelse af udlejningsejendomme har der ofte været behov for at genhuse lejerne enten ved permanent eller midlertidig genhusning i medfør af byfornyelsesloven. Ved huslejeforhøjelse vil lejerne som regel være berettiget til indfasningsstøtte i en periode på 10 år, hvor støtten aftrappes forholdsmæssigt år efter år.

Projekt nr.: 3

Fagudvalg:	KPBU
Funktion:	6.45.50

Pulje til imødekommelse af AT-påbud*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		1.500					
Afledte driftsudgifter, netto		75	150	225	300	375	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Med puljen til imødekomme af AT-påbud afsættes finansiering til, at Arbejdstilsynets påbud kan gennemføres i kommunens bygninger og institutioner. Det er forvaltningens vurdering, at Arbejdstilsynet generelt stiller skærpede krav til arbejdsmiljø og indeklima. Da kommunens bygninger og institutioner ofte anvendes til andre formål, end bygningerne oprindeligt var bygget til, medfører det generelt løbende påbud, der skal håndteres.

AT-påbud er både varierende i karakter og uforudseelige både i forhold til antal og den økonomiske konsekvens af de enkelte påbud. Det er derfor vanskeligt at forudsige de årlige udgifter. Nogle år belaster de givne påbud puljen meget lidt og andre år har den været belastet med omfattende påbud, som ikke har været muligt at finansiere inden for puljens rammer. Af samme årsag har der været forelagt særskilte projekter, senest på Ny Hollænderskolen, vedr. påbud omkring etablering af ventilation. Forvaltningen vurderer derfor, at de 1,5 mio. kr. er et passende niveau for puljen i de kommende år.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		75	150	225	300
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U	75	150	225	300
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Der kan være afledte driftsudgifter i forbindelse med AT-sagerne, eksempelvis service- og strømudgifter til ventilationsanlæg, nye elektriske apparater el. lign. Det anslås, at de afledte driftsudgifter udgør ca. 5 pct. af puljens samlede beløb, svarende til 75.000 kr. årligt ved en investering på 1,5 mio. kr.

Projekt nr.: 4

Fagudvalg:	KPBU
Funktion:	6.45.50

Pulje til rådhusarbejder*

Adresse: Smallegade 1

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	3.000	2.000	4.500	6.000	6.000	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		3.000					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.400	3.000	2.000	6.000	6.000	6.000	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter				-1.500			
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Rådhusets vedligeholdelsesbehov opgøres jævnlige, hvorefter behovet prioriteres inden for puljen. Den største udfordring har været renoveringen af rådhusetårnet, der blev prioriteret og har pågået i 2019-20. Arbejdet medførte et behov for at fremrykke midler fra puljen, således at puljen er nedjusteret i perioden 2021-25. Det indebærer, at de afsatte rådighedsbeløb i 2021-25 er lavere end de 7 mio. kr. årligt, der løbende har været afsat

Med udgangspunkt i det kendte vedligeholdelsesbehov er der i 2026-2027 behov for at afsætte 6 mio. kr. årligt til det ekstraordinære vedligehold af rådhuset, hvis det skal sikres, at rådhuset ikke fremstår med nedslidte bygningsdele. Det skal bemærkes, at der ikke er medtaget egentlige forbedringer af rådhuset i vedligeholdelsesplanen. Planen omhandler udelukkende vedligehold af eksisterende bygningsdele og primære tekniske installationer.

Den konkrete disponering af midlerne til renoveringsarbejderne foretages af Klima-, Plan- og Boligudvalget. Der forelægges årligt en politisk sag, som beskriver de konkrete vedligeholdelsesbehov på rådhuset, samt et forslag til hvordan årets midler anvendes.

De afsatte midler inkluderer midler til intern og ekstern rådgivning.

Evt. vedligehold:

Forslaget omhandler det løbende vedligehold/renovering af nedslidte bygningsdele på Rådhusets klimaskærm og tekniske installationer.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Forslaget understøtter administrationens arbejdsforhold generelt og er med til at fastholde rådhusets værdi. Puljen er med til at forbedre servicen på rådhuset, da udbedringerne er med til at højne eksempelvis indeklima og arbejdsmiljø på de administrative arbejdspladser. Herudover vil en fortsat investering i vedligeholdelse af rådhuset sikre den billigst mulige driftsøkonomi.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Der er ingen afledt drift forbundet med projektet.

Projekt nr.: 5

Fagudvalg:	KPBU
Funktion:	6.45.50

Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	4.500	5.500	5.500	5.500	5.500	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		4.500					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.500	4.500	5.500	5.500	5.500	5.500	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I gennem de senere år har der været et øget fokus på forekomsten af skimmelsvamp i kommunens bygningsmasse. Siden 2010 har kommunen anvendt op mod 6 mio. kr. årligt på at udbedre skimmelforekomster i kommunale bygninger. Omfanget af skimmeltiltag forventes de kommende år at ligge på dette niveau, og der er derfor fortsat behov for at afsætte en årlig pulje til at udbedre og forebygge skimmel.

Den årlige pulje prioriteres særskilt fra den øvrige pulje til vedligehold, idet skimmelsagerne har en mere akut karakter. Da der i øvrigt arbejdes mere strategisk med vedligeholdelsesmidlerne, er det hensigtsmæssigt, at disse prioriteres særskilt.

Ifølge kommunens skimmelstrategi bevilges puljen til udbedring af skimmel forlods således, at forvaltningen straks kan disponere over puljemidlerne og igangsætte det nødvendige arbejde. Efterfølgende forelægger forvaltningen en årlig orientering til Klima-, Plan- og Boligudvalget, der konkretiserer, hvad midlerne er blevet anvendt til.

Sammenhæng med Frederiksbergstrategien:

Udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster er med til at bevare en god tilstand i kommunens ejendomme for at sikre et sundt indeklima og gode arbejdsbetingelser for brugerne af ejendommene og i sidste ende bevare og/eller forbedre sundheden.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der vurderes ikke at være afledte driftsudgifter i forbindelse med arbejder udført under denne pulje. De typiske arbejder er af oprettende vedligeholdelse og erstatter de eksisterende bygningsdele en-til-en og påfører derfor ikke yderligere afledte driftsudgifter.

Undervisningsudvalget

Projekt nr.: 6

Fagudvalg: UU
 Funktion: 03.22.01

Renovering af skolegårde med klimatilpasning

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	82	4.000	1.800				5.882
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	82		1.900	3.900			5.882
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+4.000	-100	-3.900			
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsforslag skal ses i sammenhæng med Pulje til implementering af klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning (Takstfinansieret). I forbindelse med klimatilpasningsindsatsen på Frederiksberg etableres skybrudsløsninger i kommunens skolegårde, der hvor det er nødvendigt. Selve skybrudsprojekterne finansieres af Frederiksberg Forsyning over vandtaksterne, men Forsyningen finansierer kun den del af klimatilpasningsprojektet, som har en hydraulisk funktion. Når de hydrauliske klimatilpasningsløsninger er etableret, er der behov for en række tiltag for at etablere en velfungerende skolegård, der indbyder til fysisk aktivitet. Derfor er der i dette anlægsforslag afsat midler til renovering af skolegårde i forlængelse af klimatilpasningsprojekterne.

Midlerne til klimatilpasning af skolegårdene er beskrevet i anlægsforslag 64 *Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning (Takstfinansieret)*. Budgettet for klimatilpasning afhænger af, hvor meget regnvand det er muligt at håndtere i skolegården, og det vil derfor først blive præciseret under udarbejdelsen af forprojektet.

Der er i 2018 lavet nye skolegårde på Skolen på Grundtvigsvej, Skolen på Nylandsvej, samt Lindevangskolen. Og der er i løbet af perioden 2019-2020 færdiggjort skolegårdsprojekter på Ny Hollænderskolen (Hortensiavej 1), Skolen ved Søerne (Niels Ebbesens Vej 10) og Skolen på La Cours Vej, samt Skolen ved Bülowvej (Fuglevangsvej). De sidstnævnte fire projekter er udskilt som separate underprojekter særskilt bevilling. Desuden er budgettet til renovering af skolegården på Ny Hollænderskolen (Hollændervej 3) blevet overført, så det indgår i den samlede plan for udearealer på Ny Hollænderskolen.

Tre Falke Skolen og Skolen ved Nordens Plads er blevet vurderet til at have velfungerende skolegårde, og de indgår derfor ikke i projektet. Der er ikke potentiale på Søndermarkskolen, idet den ligger tæt på det nye skybrudsanlæg under de 6 nye kunstgræsbaner ved Frederiksberg Hallerne, eller Skolen på Nylandsvejs afdeling på Lollandsvej, som ligger tæt på anlægget på Langelandsplads.

De kommende skolegårde, der skal renoveres bliver:

Skole	Forventet udførelse
Skolen på Duevej	Projektering i 2023, udførelse i 2024
Skolen ved Søerne - Filippavej 2	Projektering i 2025, udførelse i 2025

Skolen på Duevej har brug for en udbedring af de midlertidige løsninger der pt. er i skolegården, således at der kan etableres nogle permanente løsninger, der kan tåle den slitage, der på anlægget.

Skolegården på Filippavej 2 er den største af de to resterende skolegårde, og der er pt. et centralt placeret boldbur, der dominerer arealet og en oprindelig trækonstruktion med søjlearkade langs skel. Skolegården renoveres for bedre anvendelse i forbindelse med en klimatilpasning. Der er ikke udarbejdet konkrete forslag til skolegårdsrenoveringen på nuværende tidspunkt.

Projekt nr.: 7

Fagudvalg: UU
Funktion: 03.22.01

Skolemasterplan

Adresse: P.G. Ramms Allé 26, 2000 Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			15.000	15.000			30.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto				325	650	650	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			15.000	15.000			30.000
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2021-2022 blev der afsat 63 mio.kr. under Undervisningsudvalget til Skolemasterplan "Fremtiden skole 2030", og samtidig blev der afsat 169,8 mio. kr. under Klima-, Plan- og Boligudvalget til renovering af skolerne på Frederiksberg, med primært fokus på Søndermarksskolen og Lindevangskolen, der har et stort vedligeholdelseefterslæb og skal have renoveret klimaskærm. I forbindelse med renoveringen var det målet, at skolerne samtidig skulle moderniseret, så de i højere grad lever op til nutidens og fremtidens krav til en god skole med hensyntagen til bæredygtighed, it-krav, arbejdsmiljø o.a., og sikrer gode rammer for børns læring og trivsel.

Projektet vedrørende renovering af Søndermarksskolen er udskilt som separat projekt med egen økonomi. Det tilbageværende budget på projektet Skolemasterplan er altså renovering af Lindevangskolen.

Renoveringen af Lindevangskolen udbydes som et EU-totalrådgiverudbud. I den forbindelse er der fundet en bygherrerådgiver, som bistår det igangsatte arbejde med udarbejdelsen af dette i samarbejde med forvaltningen og brugere. Derudover er der igangsat udarbejdelse af for- og miljøundersøgelser af de berørte dele af skolen, så der på et tidligt tidspunkt ligger afklaringer om, hvorvidt der er sundhedsskadelige stoffer i de enkelte bygningsdele, samt omfanget heraf. Både byggeherrerådgiverdelen samt miljøundersøgelserne er igangsat og afsluttes februar 2024.

Selve renoveringen og moderniseringen planlægges gennemført fra medio 2025 til ultimo 2026, når den igangværende renovering af Søndermarksskolen er afsluttet..

Det bemærkes, at erfaringerne fra renovering og modernisering af Søndermarksskolen viser, at det afsatte budget til modernisering af Lindevangskolen i dag ikke rækker til at realisere den i budgetaftalen formulerede ambition om, at der i forbindelse med kommende skolerenoveringer samtidig moderniseres, så skolerne "lever op til nutidens og fremtidens krav til en god skole". Fx ved at indrette skolen med et godt indeklima i forhold til lyd, lys og luft, sikre multianvendelige lokaler, der understøtter flere læringsformer, og indrette skolen til leg, læring, bevægelse og aktivitet for alle aldersgrupper, som det formuleres i 'Sammen om løfterne - Fremtidens Skole 2030'.

Det vurderes, at den nuværende finansiering kan række til en opdatering af skolens klasserum, med ny belysning, ventilation, akustikregulering, flere stikkontakter og modernisering af overflader. Såfremt moderniseringen skal rumme synlige forbedringer på niveau med den modernisering, der gennemføres ifm. renoveringen af Søndermarksskolen, vurderes det, at der vil være behov for at afsætte yderligere 30 mio. kr. til moderniseringen. Med et sådant finansieringsniveau vil det være muligt at prioritere en delvis modernisering af skolens øvrige arealer, som fx gang- og opholdsarealer, faglokaler, gymnastiksale og omklædnings-, bade- og toiletfaciliteter, etablering af elevator mv.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)				325	650
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U			325	650
Effektivisering (Indgår i andet spor)					

Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					
--	--	--	--	--	--

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Klima- Plan og Boligudvalget

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	300.000
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	90.000
- Forsyning (el, vand, varme)	260.000
	650.000

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/ anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 12.000 m² med elforbrug og vedligehold af ventilationsanlæg. De angivende estimater er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.

Projekt nr.: 8

Fagudvalg:	UU
Funktion:	03.22.01

Renovering af Søndermarkskolen

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	69.851	66.400	7.500				143.751
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		325	650	650	650	650	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	69.851	73.900					143.751
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-7.500	7.500				
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2021-2022 blev der afsat 63 mio.kr. under Undervisningsudvalget til Skolemasterplan "Fremtiden skole 2030", og samtidig blev der afsat 169,8 mio.kr. under Klima-, Plan- og Boligudvalget til renovering af skolerne på Frederiksberg, med primært fokus på Søndermarkskolen og Lindenvangskolen, der har et stort vedligeholdelseefterslæb og skal have renoveret klimaskærm. I forbindelse med renoveringen, så vil skolerne samtidig blive moderniseret, så de i højere grad lever op til nutidens og fremtidens krav til en god skole med hensyntagen til bæredygtighed, it-krav, arbejdsmiljø o.a., og sikrer gode rammer for børns læring og trivsel.

Projektet på Søndermarkskolen omfatter renoveringsarbejder samt modernisering af den bevaringsværdige hovedbygning på Søndermarkskolen, og der skal af hensyn til indeklimaet bl.a. installeres mekanisk ventilation samt foretages en udskiftning af hovedbygningens tag, der har akut behov for udskiftning.

Til renovering af Søndermarkskolen blev der afsat i alt 52,0 mio.kr. under Klima-, Plan- og Boligudvalgets pulje til vedligeholdelse af kommunale bygninger og idrætsanlæg i 2021-2023 og til en samtidig modernisering blev der afsat i alt 30,0 mio.kr, under Undervisningsudvalget.

Programmeringen af Søndermarkskolen blev igangsat maj 2021 med en proces, der inddrog alle aktører omkring skolen, herunder elever, forældre og ansatte, og udarbejdelse af et projektforslag. I denne proces blev det klart, at der var et større vedligeholdelses- og moderniseringsbehov end først antaget, samt heraf afledte bygningsarbejder, som sammen med stigende anlægspriser medførte, at projektforslaget ikke lå indenfor rammerne af det oprindeligt afsatte budget.

Der blev på den baggrund afsat yderligere midler til projektet med budget 2023. Den samlede finansiering til projektet inkl. gymnastiksal udgør i alt 143.751 mio.kr. Med bevillingen af det fulde budget til renovering og modernisering blev budgettet samtidig samlet på et anlægsprojekt under Undervisningsudvalget, da det gennemføres som en samlet entrepriser.

Hovedprojektet var i EU-udbud i foråret 2023 og kontrakt med hovedentreprenør blev underskrevet 23.06.2023, hvorefter der etableres byggeplads, og saneringsarbejder udføres i sommerferien 2023.

Projektets tidsplan ses nedenfor:

Dato	Fase	Aktivitet
23-06-2023	Kontraktunderskrivelse	Der skrives kontrakt med hovedentreprenør
26-06-2023	Etablering af byggeplads og klagøring af genhusning	Byggeplads etableres og saneringsarbejder udføres i sommerferien.
26-06-2023	Genhusning	Skolen flytter til genhusningslokationer henover sommerferien, så alt er klart til skoleåret 2023/24.
17-07-2023	Opstart af byggeriets etape 1	Renovering og modernisering af tagetage, 2. sal, 1. sal og gymnastiksal vest. Resterende lokaler er i anvendelse til skole.
21-05-2024	Proces for aflevering af etape 1 påbegyndes	Udbedring af mangler, indflytning af inventar, ibrugtagningstilladelse, byggeplads fjernes.
24-06-2024	Opstart af byggeriets etape 2	Renovering og modernisering af stueetage, kælderetage og gymnastiksal øst.
05-08-2024	Ibrugtagning etape 1	Byggearbejder der er udført i etape 1 tages i brug, ved at de nyrenoverede lokaler tages i brug til skole og der etableres byggeplads i lokalerne for etape 2.
11-11-2024	Proces for aflevering af etape 2 påbegyndes	Udbedring af mangler, indflytning af inventar, ibrugtagningstilladelse, byggeplads fjernes.
16-12-2024	Ibrugtagning etape 2,	Hele bygningen tages i brug og det samlede byggeri er afsluttet.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		325	650	650	650
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U	325	650	650	650
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Klima- Plan og Boligudvalget	
- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	300.000
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	90.000
- Forsyning (el, vand, varme)	260.000
	650.000
<p>Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 12.000 m² med elforbrug og vedligehold af ventilationsanlæg. De angivende estimater er baseret på erfaringstal fra lign. Eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.</p>	

Projekt nr.: 9

Fagudvalg: UU
 Funktion: 03.22.01

Ny Hollænderskolen - Helhedsplan for udearealer

Adresse: Hollændervej 3, 1855 Frederiksberg C

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	8.313	87					8.400
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	8.400						8.400
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+87					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Med tillægsaftalen for budget 2022 blev der afsat budget til, at udvide og forbedre Ny Hollænderskolens skolegård og skolens udearealer - i sammenhæng med et større renoveringsarbejde af skolens bygninger. Dette betyder bedre mulighed for udeundervisning, bevægelse og flere legemuligheder for alle aldersgrupper på skolen.

Projektet er afsluttet, men i 1. forventede regnskab 2023 blev der overført 87 t.kr. til 2024, der skal benyttes til pleje af beplantning ind i 2024, ifølge den indgåede kontrakt med anlægsgartner.

Projekt nr.: 10

Fagudvalg: UU
Funktion: 03.22.01

Vedligeholdelsesplan – Genhusning af skoler

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.700	2.300	5.000	6.000			21.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		680	680	680			
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.700	2.300	5.000	5.000			20.000
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter				+1.000			+1.000
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2021-2022, er der afsat midler under Klima-, Plan og Boligudvalget til renovering af primært Søndermarkskolen og Lindevangskolen. Samtidig blev der afsat midler under Undervisningsudvalget til Skolemasterplan "Fremtidens skole 2030" til modernisering af de renoverede skoler, hvor der også blev afsat i alt 20,0 mio.kr. i perioden 2022-2025 til udgifter til genhusning, mens renovationerne pågår.

Periodiseringen af midlerne til genhusning harmonerer med den foreslåede periodisering af renoverings- og moderniseringsmidlerne til hhv. Søndermarkskolen og Lindevangskolen. Genhusningen af Lindevangskolen er p/l reguleret og budgettet til genhusning er derfor øget i forhold til budgettet til Søndermarkskolen med 1 mio. kr. til 11 mio. kr. i alt.

Genhusning af Lindevangskolen forventes at blive gennemført i lighed med Søndermarkskolen, det vil sige genhusning i Nylandsgården i kombination med pavilloner og brug af de dele af skolen der ikke er omfattet af renoveringen. Erfaringerne fra Søndermarkskolen har vist, at der ikke er alternativer indenfor det afsatte budget.

Renoveringen og moderniseringen af Søndermarkskolen er igangsat, og genhusningen for Søndermarkskolen er som følger:

Skolens 0.-3. klasser forbliver i drivhuset, 4. klasserne genhuses i Klub Norden, 5.-7. klasserne genhuses delvist i pavilloner og i den del af hovedbygningen som ikke renoveres, og 8. og 9. klasser genhuses i Nylandsgården.

Forud for renoveringen og moderniseringen af Lindevangskolen, vil der blive udarbejdet en tilsvarende plan for genhusning af denne. Det er forventningen, at Nylandsgården ligesom på Søndermarkskolen vil indgå i genhusningsplanen, idet der ikke er afsat midler til en fuld genhusning i pavilloner.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		680	680	680	
<i>Afledte driftsudgifter, (UU)</i>	U	55	55	55	
<i>Afledte driftsudgifter, (KPB)</i>	U	625	625	625	
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.		22	22	22	

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Undervisningsudvalget:

- Serviceaftaler (ADK)	55.000
	55.000

Bolig- Klima- og Planudvalget

- Forsyning (el, vand, varme)	625.000
	625.000

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid og bygningens brug/ anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 3.000 m² med forsyningsforbrug til pavilloner. De angivne estimater er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.

Ældre- og Omsorgsudvalget

Projekt nr.: 11

Fagudvalg:

ÆOU

 Funktion:

00.25.19

Fase 0 Budget:
 Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser. Der er ikke lavet forundersøgelser.

Masterplan – Nyt plejecenter på Hospitalsgrunden 2029, Boligdel

Adresse: Hospitalsgrunden

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		2.724	5.447	5.447	122.562	136.180	272.360
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.		-4.580	-4.464	-4.464	-112.189	-97.521	
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.668	2.668	5.337	5.337	133.418	117.408	266.836
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		56	110	110	-10.856	18.772	5.524
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på plejeboligmasterplanens udgangsscenario som det er forelagt for ældre- og omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Kommunalbestyrelsen godkendte med Budget 2020 og Budget 21 og i forlængelse af tidligere års masterplaner, at der etableres et nyt plejecenter med 120 plejeboliger på Hospitalsgrunden med respekt for den samlede disponering af Hospitalsgrunden ift. offentlige formål. Plejecentret skal ibrugtages i 2029.

Frederiksberg Kommune besluttede ved vedtagelsen af såvel masterplanen i 2020 samt Budget 2021 i praksis at flytte udgifterne til etablering af et plejecenter på hospitalsgrunden ud af budgetperioden. Dette skyldtes, at det i den daværende budgetproces var forbundet med en vis usikkerhed, hvornår Regionen ville fraflytte hospitalsgrunden, hvorfor det ikke var muligt at fastlægge såvel projekteringsforløb og budgettering heraf. I den finansierede anlægsplan planlægges og budgetteres der efter, at et nyt plejecenter på Hospitalsgrunden er fuldt ibrugtaget juli 2029.

I dag ligger der allerede en lang række kommunale sundhedsfunktioner på hospitalsgrunden, hvor samlingen af funktioner i dag giver en positiv synergi i tilbuddene for borgere og medarbejdere. Det vurderes, at opførelsen af et plejecenter på Hospitalsgrunden i tæt samspil med etableringen af øvrige kommunale funktioner (eksempelvis døgnrehabilitering) kan skabe flere faglige synergier til gavn for borgerne – herunder en fælles udnyttelse af arealer for dermed at understøtte sammenhængende sundhedstilbud for borgerne fremadrettet jævnfør visionerne i det nære sundhedsvæsen.

Der blev med Budget 2020 afsat 0,9 mio. kr. i hhv. 2021 og 2022 til at fortsætte det udviklingsprojekt for det lokale sundhedsvæsen på hospitalsgrunden i 2020 der også skal bruges til at skitsere rammerne for det kommende plejecenter. Projektet har fokus på at afsøge potentialet for bedre borgerforløb, mere kvalitet og en videre driftseffektivisering på området i form af en udvikling af nuværende tilbud på området for at sikre et sammenhængende borgernært sundhedstilbud og en målrettet indsats for borgerne. Der henvises til den kommende Masterplan for det lokale Sundhedsvæsen. Udviklingsprojektet har derudover bidraget til at kvalificere den overordnede Udviklingsplan for Hospitalsgrunden.

Der budgetteres med et plejecenter på 120 pladser med en gennemsnitlig størrelse på 90 m². pr. bolig. inkl. servicearealer. Anlægget vil udgøre 10.800 m² samlet, hvor af servicearealet udgør 2025 m² (22,5%). Fordeling og arealbehov kvalificeres i kommende faser.

Plejecentret udgør en central del af sundhedsstrøget, hvor Frederiksberg Kommune fremadrettet ønsker at samle sundhedsfunktioner på Hospitalsgrunden i tre hovedlokationer: plejecentret, Bygning 10 og Østervang. Med samlingen af sundhedsfunktionerne på hospitalsgrunden er det ambitionen, at Frederiksberg Kommune skaber et samlet sundhedsmiljø, hvor borgernes forskellige behov kan løses fleksibelt i en integreret fysik og som samtidig understøtter et fortsat stærkt fagligt miljø og samarbejde på tværs. Der skal sikres en fysisk kobling mellem bygningerne også over og under jorden med et særligt fokus på sammenhængen mellem plejecentret og Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (FKD). For at udarbejde et byggeprogram for plejecentret er det derfor en forudsætning, at der foretages en samlet projektering af hele sundhedsstrøget.

Plejecentret skal rumme de funktioner af sundhedsstrøget som der ikke er plads til i bygning 10. Det forventes derfor, at der skal afsættes ekstra areal svarende til ca. 600-1000 m². Der skal afsættes midler til disse ekstra arealer senest ved Budget 25.

Økonomi

Det bemærkes indledningsvist, at nedenstående økonomiske overslag er udarbejdet ud fra fastsatte enhedspri- ser, og at der endnu ikke er foretaget en konkret vurdering af byggeomkostningerne knyttet til scenarierne. Budgettet er således et Fase 0 budget behæftet med væsentlige usikkerheder. Der afsættes allerede ressourcer til afklaring/undersøgelser fra 2021 med henblik på at påbegynde kvalificering af projektet og af de afsatte budget- beløb.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Ministeriet for Transport, Bygning og Bolig. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund-ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Det maksimale støtteberettigede beløb for alment boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. pr. m² og finansieres af realkreditlån (88 %), grundkapitalindskud (10%) og beboerindskud (2 %).¹ Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B.

Frederiksberg Kommune har udgifter til byggeriet svarende til anskaffelsessummen for boligdelen og servicedelen. Til finansiering af boligdelen vil kommunen kunne låne 88% af udgiften og få 2 % i beboerindskud ved indflytning.

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Frederiksberg Kommune, og udgiften er derfor angivet ekskl. moms. Som bygherre hjemtager Frederiksberg Kommune et servicearealtilskud på 4,8 mio. kr. fra staten.

Udover anskaffelsessummen, som er beregnet på baggrund af maksimumbeløbet, afsættes der rådighedsbeløb til en række forhold, som fremgår af anlægsskemaet for servicedelen (et samlet overblik kan ses af tabellen nedenfor).

t. kr.	Plejecenter på hospitalsgrunden	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	2028	I alt
Gældende rammebeløb	33.870							
Kvadratmeter	8.370							
Bolig pris med moms			2.724	5.447	5.447	122.562	136.180	272.360

Idet projektet forventes gennemført som et kommunalt byggeprojekt, er der ikke afsat ekstra midler til den kommunale byggeprojektledeelse. Der vil i stedet blive afsat budget til projektledeelsen inden for det til projektet afsatte rammebeløb.

Indeksring vil blive indarbejdet i kommunens budgetter på henholdsvis bolig- og servicedelen når disse er kendt.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ikke afledt drift på boligdelen. Afledt drift ligger på servicedelen.

¹ I aftale om kommunernes økonomi for 2015 har regeringen og KL aftalt at give dispensation til at sænke grundkapitalindskuddet fra 14 % til 10 % for almene boligbyggerier i perioden 2016-2018. I økonomiaftalen for 2019 vil regeringen søge Folketingets opbakning til at fastholde grundkapitalindskuddet for ældreboliger til 10 pct. for perioden 2019-2020.

Projekt nr.: 12

Fagudvalg:

ÆOU
00.25.18

 Funktion:

00.25.18

Fase 0 Budget

Budgettet er et økonomioverslag der er baseret på en kombination af erfaringsbaserede enhedspriser; m2-priser og indextal. Budget indgår i anlægsskema.

Plejeboligkapacitet

Nyt plejecenter på Hospitalsgrunden 2029, servicedel

Adresse: Hospitalsgrunden

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.975	633	1.265	1.265	26.491	47.722	79.351
Anlægsindtægter						-4.800	-4.800
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto						1.058	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.110	620	1.239	1.239	43.787	22.469	73.675
Anlægsindtægter						-4.800	

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		13	26	26	-17.296	25.253	5.676
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på udgangsscenarioet i plejeboligmasterplanen som det blev forelagt for Ældre- og Omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Kommunalbestyrelsen godkendte med Budget 2020 og Budget 21 og i forlængelse af tidligere års masterplaner, at der etableres et nyt plejecenter med 120 plejeboliger på Hospitalsgrunden med respekt for den samlede disponering af Hospitalsgrunden ift. offentlige formål. Plejecentret skal ibrugtages i 2029.

Frederiksberg Kommune besluttede ved vedtagelsen af såvel masterplanen i 2020 samt Budget 2021 i praksis at flytte udgifterne til etablering af et plejecenter på hospitalsgrunden ud af budgetperioden. Dette skyldtes, at det i den daværende budgetproces var forbundet med en vis usikkerhed, hvornår Regionen ville fraflytte hospitalsgrunden, hvorfor det ikke var muligt at fastlægge såvel projekteringsforløb og budgettering heraf. I den finansierede anlægsplan planlægges og budgetteres efter, at et nyt plejecenter på Hospitalsgrunden er fuldt ibrugtaget juli 2029.

I dag ligger der allerede en lang række kommunale sundhedsfunktioner på hospitalsgrunden, hvor samlingen af funktioner i dag giver en positiv synergi i tilbuddene for borgere og medarbejdere. Det vurderes, at opførelsen af et plejecenter på Hospitalsgrunden i tæt samspil med etableringen af øvrige kommunale funktioner (herunder særligt døgnrehabilitering) kan skabe flere faglige synergier til gavn for borgerne – herunder en fælles udnyttelse af arealer for dermed at understøtte sammenhængende sundhedstilbud for borgerne fremadrettet jævnfør visionerne i det nære sundhedsvæsen.

Der blev med Budget 2020 afsat 0,9 mio. kr. i hhv. 2021 og 2022 til at fortsætte det udviklingsprojekt for det lokale sundhedsvæsen på hospitalsgrunden i 2020 der også skal bruges til at skitsere rammerne for det kommende plejecenter. Projektet har fokus på at afsøge potentialet for bedre borgerforløb, mere kvalitet og en videre driftseffektivisering på området i form af en udvikling af nuværende tilbud på området for at sikre et sammenhængende borgernært sundhedstilbud og en målrettet indsats for borgerne. Der henvises til den kommende Masterplan for det lokale Sundhedsvæsen. Udviklingsprojektet har derudover bidraget til at kvalificere den overordnede Udviklingsplan for Hospitalsgrunden.

Der budgetteres med et plejecenter på 120 pladser med en gennemsnitlig størrelse på 90 m². pr. bolig. inkl. servicearealer. Anlægget vil udgøre 10.800 m² samlet, hvor af servicearealet udgør 2025 m² (22,5%). Fordeelingen vil blive kvalificeret i de kommende faser.

Plejecentret udgør en central del af sundhedsstrøget, hvor Frederiksberg Kommune fremadrettet ønsker at samle sundhedsfunktioner på Hospitalsgrunden i tre hoved-lokationer: plejecentret, Bygning 10 og Østervang. Med samlingen af sundhedsfunktionerne på hospitalsgrunden er det ambitionen, at Frederiksberg Kommune skaber et samlet sundhedsmiljø, hvor borgernes forskellige behov kan løses fleksibelt i en integreret fysik og som samtidig understøtter et fortsat stærkt fagligt miljø og samarbejde på tværs. Der skal sikres en fysisk kobling mellem bygningerne også over og under jorden med et særligt fokus på sammenhængen mellem plejecentret og Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (FKD).

Plejecentret skal rumme de funktioner af sundhedsstrøget der ikke er plads til i bygning 10. Det forventes derfor, at der skal afsættes ekstra areal svarende til ca. 600-1000 m². Der skal afsættes midler til disse ekstra arealer senest ved Budget 25.

For at udarbejde et byggeprogram for plejecentret er det derfor en forudsætning, at der foretages en samlet projektering af hele sundhedsstrøget. Der skal afsættes midler til en samlet projektering af hele sundhedsstrøget senest ved Budget 24/25?

Økonomi

Det bemærkes indledningsvist, at nedenstående økonomiske overslag er udarbejdet ud fra fastsatte enhedspriser, og at der endnu ikke er foretaget en konkret vurdering af byggeomkostningerne knyttet til scenarierne.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Budgettet er således et Fase 0 budget behæftet med væsentlige usikkerheder. Der afsættes allerede ressourcer til afklaring/undersøgelser fra 2021 med henblik på at påbegynde kvalificering af projektet og af de afsatte budgetbeløb.

Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Ministeriet for Transport, Bygning og Bolig. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdél og servicedél) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund-éjendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Det maksimale støtteberettigede beløb for alment boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. pr. m² og finansieres af realkreditlån (88 %), grundkapitalindsud (10%) og beboerindsud (2 %).¹ Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B.

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget, dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på maksimalt 40.000 kr. pr. bolig. Servicedelen er således ikke underlagt samme maksimalbeløb pr. m² som boligdelen, men praksis fra tidligere sager er, at der budgetlægges med samme udgiftsniveau for bolig- og servicedél indtil projektet kan kvalificeres mere detaljeret og eventuelle forskelle kortlægges.

Frederiksberg Kommune har udgifter til byggeriet svarende til anskaffelsessummen for boligdelen og servicedelen. Til finansiering af boligdelen vil kommunen kunne låne 88% af udgiften og få 2 % i beboerindsud ved indflytning. Budgettet er udregnet ud fra et serviceareal på 2.430 m².

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Frederiksberg Kommune, og udgiften er derfor angivet ekskl. moms. Som bygherre hjemtager Frederiksberg Kommune et servicearealtilskud på 4,8 mio. kr. fra staten.

Udover anskaffelsessummen, som er beregnet på baggrund af maksimumbeløbet, afsættes der rådighedsbeløb til en række forhold, som fremgår af anlægsskemaet for servicedelen.

t. kr.	Plejecenter på hospitalsgrunden	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	2028	I alt
Gældende rammebeløb	33.870							
Kvadratmeter	2.430							
Service pris uden moms		1.975	633	1.265	1.265	26.491	31.629	63.258
Inventar		0	0	0	0	0	16.093	16.093
I alt		1.975	633	1.265	1.265	26.491	47.722	79.351

Idet projektet forventes gennemført som et kommunalt byggeprojekt er der ikke afsat ekstra midler til den kommunale byggeprojektledeelse. Der vil i stedet blive afsat budget til projektledeelsen inden for det til projektet afsatte rammebeløb.

Indekséring vil blive indarbejdet i kommunens budgetter på henholdsvis bolig- og servicedelen når disse er kendt.

¹I aftale om kommunernes økonomi for 2015 har regeringen og KL aftalt at give dispensation til at sænke grundkapitalindsuddet fra 14 % til 10 % for almene boligbyggerier i perioden 2016-2018. I økonomiaftalen for 2019 vil regeringen søge Folketingets opbakning til at fastholde grundkapitalindsuddet for ældreboliger til 10 pct. for perioden 2019-2020.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Der afsættes 16,1 mio. kr. til inventar inkl. senge i 2028, hvilket er ud over budgetperioden. Beløbet vil blive kvalificeret ifm. Budget 2025.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Eventuelle engangsudgifter i forbindelse med anlægget:

ÆOU

Skønnet er blevet reduceret, da en andel af udgifterne er blevet flyttet til Nimbus i forbindelse med Budget 23 (afledt af revideringen af Plejeboligmasterplanen 2022). Det er den nuværende forventning, at der vil være udgifter til indretning af plejecenter på 1.058 t.kr. i 2028. Derudover er der også driftsudgifter, som fremgår nedenfor.

Det betyder, at der forventes ikke engangsudgifter i perioden 2023-2027.

I alt 1.058 t. kr. i 2028

Driftsbudget

ÆOU

Der forventes først afledte driftsudgifter fra 2029, og dermed fremgår der ikke afledte driftsudgifter af ovenstående tabel for perioden 2024-2028.

Budgettet til de variable driftsudgifter til plejecentre budgetlægges gennem den årlige opdatering af masterboligplanen, hvorimod grundbudget til administration, budget til ejendomsdrift og budget til institutionsspecifikke forhold tildeles i indeværende anlægsskema.

Det vil sige, at masterboligplanen indeholder de pladstals- og kvadratmeter-afhængige udgifter til

- Pleje og omsorg
- Administration
- Rengøring
- Vedligehold
- Tekniske installationer
- Vicevært mv.

I 2022 udgør det variable budget 409.860 (med barselsordning) kr. pr. plads svarende til en årlig udgift på 49,2 mio.kr. for 120 pladser.

Anlægsskemaerne skal derimod indeholde udgifter til

- Grundbeløb til drift af plejecentre (i 2023 udgør dette 990.018 kr. pr. plejecenter pr. år)
- Forsyningsudgifter – el, varme og vand
- Faste ejendomsudgifter – f.eks. ejendomsskat, husleje, renovation mv.

Eventuel udgift til tomgangsleje i 2029 vil blive kvalificeret frem mod Budget 24.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Til "nyt plejecenter på Hospitalsgrunden" afsættes under ÆOU følgende årlige budget fra medio 2029:

Grundbeløb til drift af plejecenter: 926.000 kr.

Område

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	147.825
- Serviceaftaler (ADK)	20.250
- Rengøring	145.051
	313.126

By, Byggeri og Ejendomme

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	263.250
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	101.250
- Forsyning (el, vand, varme)	677.768

1.042.268

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/ anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 2.025 m². De angivende estimater er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.

Budgettet er beregnet i 2019 pris- og lønskøn.

Budgettet er beregnet pba. at plejecentret skal driftes kommunalt og er på 2430 m2.

Budgettet til afledt drift kvalificeres yderligere frem mod budget 2024.

Projekt nr.: 13

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.19

Fase 3 Budget

Hovedprojektering og entrepriseudbud afsluttes med licitation. Licitationsresultatet, inkl. evalueringsskema med vurdering af entreprenørbud ud fra tildelingskriterier, forelægges politisk. Efter godkendelse opstarter entreprenør med udførelsen af byggeriet.

Masterplan - Ingeborggården, Boligdel

Adresse: Troels-lund Vej 27-29 2000 Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	398.454	41.412	2.408				442.274
Anlægsindtægter		16.983					
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.		-36.443	-2.119				
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	75.406	71.749	2.408				442.274
Anlægsindtægter		-16.983					

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		30.337					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Moderniseringen af Ingeborggården indgår i den samlede Masterplan for modernisering af plejeboliger som blev udarbejdet i 2005 og som revideres årligt. Den 1. december 2014 besluttede Kommunalbestyrelsen at koble ombygningen af henholdsvis plejehjemmet og Frederiksberg Boldklubs klubhus sammen med en bredere udvikling af området.

Ingeborggården er et ældre plejehjem, der ikke i sin nuværende tilstand kan opfylde de stigende krav til livskvalitet i hverdagen for beboerne og arbejdsvilkår for personalet. Med moderniseringen af Ingeborggården vil Ingeborggården overgå fra at være et plejehjem drevet efter Serviceloven § 192 til almene plejeboliger opført efter Almenboligloven, hvor borgerne sikres tidssvarende plejeboliger.

Ingeborggården er et tidligere selvejende plejehjem som siden 1. januar 2017 er drevet af Frederiksberg Kommune, efter Sundheds- og Omsorgsudvalget på udvalgsmødet d. 29 februar 2016 besluttede at opsigte driftsoverenskomsten med institutionen. Magistraten godkendte i marts 2016, at byggeprogrammet – herunder med de ændrede ejerforhold, indgik i budgetgrundlaget for BF2017.

I forbindelse med moderniseringen blev OK Bolig valgt som forretningsfører for byggeriet på både plejeboliger og serviceareal. Moderniseringen af Ingeborggården vil give en kapacitetsforøgelse på 50 boliger, således at det færdige Ingeborggården vil have en samlet kapacitet på 200 plejeboliger.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 19. juni 2017, at udbudsprocessen overgik til udbud med forhandling, hvorefter krav til byggeriet og den økonomiske ramme blev justeret. I sag 373 den 4. september 2017 godkendte Magistraten det nye tilpassede program. Ved tilbudsfristens udløb den 9. maj 2018 var der i alt indkommet 4 tilbud.

Den 13. juli 2018 udpegede kommunalbestyrelsen et vinderprojekt ud af fire indkomne forslag. Vinderprojektet er udarbejdet af Entreprenørfirmaet GVL i samarbejde med arkitektfirmaet Rubow og ingeniørfirmaet Dominia.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. august 2018 en sag (sag nr. 186), der indeholdt licitationsresultater og forhandlingsmandat, herunder en prioritering af optioner i projektet.

Skema A og B og den endelige økonomi blev godkendt i august 2019.

Plejeboligerne opføres efter lov om almen boliger og kan således opføres på særligt gunstige vilkår.

Byggeriet blev påbegyndt i november 2019. 1 etape i byggeriet blev afleveret i januar 2023 og blev taget i brug i februar 2023.. Anden etape forventes færdigt i 2025.

Byggeriet har været forsinket undervejs, hvilket først og fremmest skyldes merarbejde i forbindelse med fund af pcb og asbest i byggeriet og fund af forhøjet grundvand på byggepladsen, hvilket også har betydet betydelige merudgifter – en yderligere finansiering på i alt 44,1 mio. kroner. Heraf de 11,7 mio. kroner på servicedelen. Dette finansieredes ved til dels at bruge af projektets egne puljer afsat til uforudsete udgifter og til inventar og ved at Kommunalbestyrelsen meddelte en tillægsbevilling på i alt 30 mio. kroner i august 2020. Dette vel vidende, at der nu var meget få midler tilbage til uforudsete udgifter.

Der blev derfor allerede ved præsentationen af Masterplanen for Plejeboligmodernisering i 2021 fremhævet et yderligere behov for finansiering. Ved vedtagelsen af budget 2023-26 blev der derfor givet en tillægsbevilling på 31 mio. kroner.

På grund af stigende priser, vil indekseringen af totalentreprisekontrakten blive væsentligt forhøjet, da byggeindekset også vil stige. Det vil betyde at det beløb der er afsat i byggesagen, ikke vil være tilstrækkeligt. Ovenstående har konsekvenser både på boligdelen og på servicedelen.

Endvidere er renterne på byggeriets realkreditlån steget betydeligt. Udgiften overstiger derfor det afsatte beløb i budgettet til renteudgifter

Administrationen arbejder frem mod budget 2025 med at kvalificere konsekvenserne af de mulige merudgifter.

Boligdel

Økonomien vedrørende boligdelen fremgår af tabellen nedenfor. Beløbet indeholder et tillæg for indeksering af fastprisperioden, som skal dække pris- og lønudvikling fra skema B aflæggelse til byggeriet er fuldenendt. Udgifter til boligdelen budgetlægges på fkt. 0.25.19, som ikke er en del af anlægsrammen. Beboerindskud budgetlægges ikke.

Boligdel		i 1.000 kr.
Anskaffelsessum	inkl. moms	443.574
Lånoptagelse		-390.345
Kommunal udgift *		53.229

* Hvoraf 8,871 mio. kr. er beboerindskud

Servicedel

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Kommunen, der som bygherre ligeledes hjemtager servicearealtilskuddet på 8 mio. kr. fra staten. Udover anskaffelsessummen, som er beregnet på baggrund af maksimumbeløbet blev der afsat rådighedsbeløb til en række forhold, herunder indeksering, udvikling byrummene og etablering af parkering. Derudover afsættes midler til at bygge i to etaper.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Frederiksbergstrategien gør sig særligt gældende for moderniseringen af plejehjemmet Ingeborggården, som er en del af en større projekt, hvor også Frederiksberg Boldklubs klubhus bliver moderniseret. I moderniseringsplanen er det til tænkt, at der i omkringliggende bykvarter skal være plads til alle uanset alder, hvilket udviklingen af bydelen omkring Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub skal understøtte. Det nye byggeri skal åbne sig mod omgivelserne, invitere ind igennem området med oplevelser og passager. Anlægsskemaet på boldklubben ligger under Kultur- og fritidsudvalget.

Modernisering af Ingeborggården til mere tidssvarende plejeboliger er en medvirkende faktor til øge livskvaliteten for beboerne i hverdagen og ligger således i forlængelse af Frederiksbergstrategiens målsætning om samme.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledt drift fremgår af servicedel skemaet.

Projekt nr.: 14

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.18

Fase 3 Budget

Hovedprojektering og entreprisudbud afsluttes med licitation. Licitationsresultatet, inkl. evalueringsskema med vurdering af entreprenørtilbud ud fra tildelingskriterier, forelægges politisk. Efter godkendelse opstarter entreprenør med udførelsen af byggeriet.

Masterplan - Ingeborggården, Servicedel

Adresse: Troels-Lunds Vej 27-29 2000 Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	105.688	24.188	11.798	0	0	0	141.674
Anlægsindtægter		-8.000					
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		3.073	7.179	3.325	3.325	3.325	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	28.818	21.818	11.798	0	0	0	141.674
Anlægsindtægter		-8.000					

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		2.370					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Moderniseringen af Ingeborggården indgår i den samlede Masterplan for modernisering af plejeboliger som blev udarbejdet i 2005 og som revideres årligt. Den 1. december 2014 besluttede Kommunalbestyrelsen at koble ombygningen af henholdsvis plejehjemmet og Frederiksberg Boldklubs klubhus sammen med en bredere udvikling af området.

Ingeborggården er et ældre plejehjem, der ikke i sin nuværende tilstand kan opfylde de stigende krav til livskvalitet i hverdagen for beboerne og arbejdsvilkår for personalet. Med moderniseringen af Ingeborggården vil Ingeborggården overgå fra at være et plejehjem drevet efter Serviceloven § 192 til almene plejeboliger opført efter Almenboligloven, hvor borgerne sikres tidssvarende plejeboliger

Ingeborggården er et tidligere selvejende plejehjem som siden 1. januar 2017 er drevet af Frederiksberg Kommune, efter Sundheds- og Omsorgsudvalget på udvalgsmødet d. 29 februar 2016 besluttede at opsi driftsoverenskomsten med institutionen. Magistraten godkendte i marts 2016, at byggeprogrammet – herunder med de ændrede ejerforhold, indgik i budgetgrundlaget for BF2017.

I forbindelse med moderniseringen blev OK Bolig valgt som forretningsfører for byggeriet på både plejeboliger og serviceareal. Moderniseringen af Ingeborggården vil give en kapacitetsforøgelse på 50 boliger, således at det færdige Ingeborggården vil have en samlet kapacitet på 200 plejeboliger.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 19. juni 2017, at udbudsprocessen overgik til udbud med forhandling, hvorefter krav til byggeriet og den økonomiske ramme blev justeret. I sag 373 den 4. september 2017 godkendte Magistraten det nye tilpassede program. Ved tilbudsfristens udløb den 9. maj 2018 var der i alt indkommet 4 tilbud.

Den 13. juli 2018 udpegede kommunalbestyrelsen et vinderprojekt ud af fire indkomne forslag. Vinderprojektet er udarbejdet af Entreprenørfirmaet GVL i samarbejde med arkitektfirmaet Rubow og ingeniørfirmaet Dominia.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. august 2018 en sag (sag nr. 186), der indeholdt licitationsresultater og forhandlingsmandat, herunder en prioritering af optioner i projektet.

Skema A og B og den endelige økonomi blev godkendt i august 2019.

Plejeboligerne opføres efter lov om almen boliger og kan således opføres på særligt gunstige vilkår.

Byggeriet blev påbegyndt i november 2019. 1 etape i byggeriet blev afleveret i januar 2023 og blev taget i brug i februar 2023.. Anden etape forventes færdigt i 2025.

Byggeriet har været forsinket undervejs, hvilket først og fremmest skyldes merarbejde i forbindelse med fund af pcb og asbest i byggeriet og fund af forhøjet grundvand på byggepladsen, hvilket også har betydet betydelige merudgifter – en yderligere finansiering på i alt 44,1 mio. kroner. Heraf de 11,7 mio. kroner på servicedelen. Dette finansieredes ved til dels at bruge af projektets egne puljer afsat til uforudsete udgifter og til inventar og ved at Kommunalbestyrelsen meddelte en tillægsbevilling på i alt 30 mio. kroner i august 2020. Dette vel vidende, at der nu var meget få midler tilbage til uforudsete udgifter.

Der blev derfor allerede ved præsentationen af Masterplanen for Plejeboligmodernisering i 2021 fremhævet et yderligere behov for finansiering. Ved vedtagelsen af budget 2023-26 blev der derfor givet en tillægsbevilling på 31 mio. kroner.

På grund af stigende priser, vil indekseringen af totalentreprisekontrakten blive væsentligt forhøjet, da byggeindekset også vil stige. Det vil betyde at det beløb der er afsat i byggesagen, ikke vil være tilstrækkeligt. Ovenstående har konsekvenser både på boligdelen og på servicedelen.

Endvidere er renterne på byggeriets realkreditlån steget betydeligt. Udgiften overstiger derfor det afsatte beløb i budgettet til renteudgifter.

Administrationen arbejder frem mod budget 2025 med at kvalificere konsekvenserne af de mulige merudgifter.

Økonomi

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende moderniseringen af Ingeborggården. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Trafik- og Boligministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund- ejendoms værdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Det maksimale støtteberettigede beløb for alment boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. pr. m² og finansieres af realkreditlån (88 %), grundkapitalindskud (10%) og beboerindskud (2 %).¹

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget og Frederiksberg kommune skal derfor finansiere den fulde anskaffelsessum. Dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på 40.000 kr. pr. bolig.

Boligdel

Økonomien vedrørende boligdelen fremgår af tabellen nedenfor. Beløbet indeholder et skøn for indeksering som skal dække pris- og lønudvikling fra skema B's aflæggelse til byggeriet er fuldendt. Udgifter til boligdelen budgetlægges på fkt. 0.25.19, som ikke er en del af anlægsrammen. Beboerindskud budgetlægges ikke.

Boligdel		i 1.000 kr.
Anskaffelsessum	inkl. moms	441.674
Lånoptagelse		388.673
Kommunal udgift *		53.001

* Hvoraf 8,871 mio. kr. er beboerindskud

Service

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Kommunen, der som bygherre ligeledes hjemtager servicearealtilskuddet på 8 mio. kr. fra staten. Udover anskaffelsessummen, som er beregnet på baggrund af maksimumbeløbet blev der afsat rådighedsbeløb til en række forhold, herunder indeksering, udvikling byrummene og etablering af parkering. Derudover afsættes midler til at bygge i to etaper.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Frederiksbergstrategien gør sig særligt gældende for moderniseringen af plejehjemmet Ingeborggården, som er en del af en større projekt, hvor også Frederiksberg Boldklubs klubhus bliver moderniseret. I moderniseringsplanen er det tiltænkt, at der i omkringliggende bykvarter skal være plads til alle uanset alder, hvilket udviklingen af bydelen omkring Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub skal understøtte. Det nye byggeri skal åbne sig mod omgivelserne, invitere ind igennem området med oplevelser og passager. Anlæggsskemaet på boldklubben ligger under Kultur- og fritidsudvalget.

Modernisering af Ingeborggården til mere tidssvarende plejeboliger er en medvirkende faktor til øge livskvaliteten for beboerne i hverdagen og ligger således i forlængelse af Frederiksbergstrategiens målsætning om samme.

¹ For byggerier, der meddeles støttetilsagn til frem til 31 december 2020 dispenseres fra den normale finansieringsmodel jf. §118 i almenboligloven, på 14% grundkapital og 84 pct. lånoptagelse.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		3.073	7.179	3.325	3.325
<i>Engangsudgifter dobbeltadm. vedr. Nimbus, (ÆOU)</i>		990	330		
<i>Engangsudgifter intern flytning efter fase 1, (ÆOU)</i>					
<i>Engangsudgifter vedr. indflytning fra Nimbus</i>	U		3.524		
<i>Engangsudgifter vedr. indflytning fra SSM</i>					
<i>Afledte driftsudgifter, (KPB)</i>	U	1.383	2.271	2.271	2.271
<i>Afledte driftsudgifter, (ÆOU)</i>	U	530	883	883	883
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	170	170	170	170
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

ÆOU

Ingeborggården renoveres i 2 etaper. I 1. etape, flytter 55 af beboerne over i bufferen Nimbus, mens de resterende bliver boende. Der er allerede budget til administrationen af Ingeborggården, men der mangler administration af Nimbus, hvorfor der skal afsættes administrationsbudget til dette i renoveringsperioden fra 2019-2025.

Administrationsbudgettet på Nimbus dækker:

- administration ved ind og udflytninger
- ledelse
- vejtid for ledelsen og administration.

Ingeborggården tildeles derfor dobbelt grundbeløb til drift af plejecentret i den periode, hvor en del af centret er beliggende på Nimbus, hvilket medfører en årlig merudgift på 990.018 kr. Det er den nuværende forventning, at

anvendelsen af Nimbus afsluttes 1. maj 2025. Dermed skal der gives fuld grundbeløb 2023 og 2024 samt 1/3 i 2025.

Ingeborggården ombygges i 2 etaper fra 2019 til 2025. Etape 1 forløber fra 2019-2022. Etape 1 forløbet indtil december 2022.

Ved færdiggørelsen af Ingeborggården i 2025 afsættes der i alt 3.524 t.kr., hvilket anvendes på følgende:

- Flytte- og montageudgifter ved flytning af beboere fra Nimbus til Ingeborggården: 1.356 t. kr.
- Rengøring og istandsættelse af Nimbus: 2.168 t. kr.

Betaniahjemmet er forudsat at skulle flytte på Ingeborggården medio 2025. Midler til flytteudgifter og monteringsbevillinger optræder i anlægsskemaet for Nimbus.

Eventuel udgift til tomgangsleje i 2025 kvalificeres frem mod direktionens anlægsplan 2024.

Driftsbudget

Driftsbudgettet under ÆOU dækker over hvad det koster at drifte plejecentret, herunder pleje, administration og ejendomsdrift.

Da Ingeborggården er et eksisterende plejecenter der skal moderniseres, har Ingeborggården allerede budget til at drifte et plejecenter med 143 beboere. Da Ingeborggården i 2024 udvides til et plejecenter med 200 beboere skal driftsbudgettet justeres.

Budgettet til de variable driftsudgifter til plejecentre budgetlægges gennem den årlige opdatering af masterboligplanen, hvorimod grundbudget til administration, budget til ejendomsdrift og budget til institutionsspecifikke forhold tildeles i indeværende anlægsskema.

Det vil sige, at masterboligplanen indeholder de pladstals- og kvadratmeter-afhængige udgifter til

- Pleje og omsorg
- Administration
- Rengøring
- Vedligehold
- Tekniske installationer
- Vicevært mv.

I 2023 udgør det variable budget 424.331 kr. pr. plads svarende til en årlig merudgift på 24.187 t.kr. til 57 pladser.

Drift af udearealer

Der er planlagt en offentlig anvendelse af den del af udearealerne, der er beliggende mod boldbanerne, hvorpå den offentlige sti fra Troels-Lunds vej også er placeret. Der er her anlagt en offentligt tilgængelig træningstrappe, klatrevæg samt et planlagt boldbur for at styrke det sociale samspil i området. Driftsudgifterne til disse offentlige arealer kan ikke afregnes af de kommunale almene ældreboliger, og vil dermed ikke kunne indgå i ejerforeningens driftsregnskab. Kommunen bibeholder derfor driften af de offentlige udearealer mod boldbanerne (sti, træningstrappe, klatrevæg, boldbur). Stien udlægges til offentlig vej og drives som sådan. Det øvrige areal udgør et kommunalt drevet opholdsareal, ejet af ejerforeningen, der medregnes i Ingeborggårdens opholdsarealkrav. Driften af disse arealer udgør 170.000 kr./årligt.

Anlægsskemaerne skal derimod indeholde udgifter til

- Grundbeløb til drift af plejecentre (i 2023 udgør dette 990.018 kr. pr. plejecenter pr. år). Men da der er tale om ombygning og udvidelse af et eksisterende plejecenter, skal der ikke tilføres yderligere budget til dette formål til Ingeborggården.
- Forsyningsudgifter – el, varme og vand

- Faste ejendomsudgifter – f.eks. ejendomsskat, husleje, renovation mv.
- Drift af udearealer

Den afledte drift består af vedligeholdelse, serviceaftaler, rengøring, forsyning og lignende udgifter. I 2024 udgør den 1.383 t.kr. for KPB og 530 t.kr. for ÆOU. I 2025 og frem udgør den afledte drift 2.271 t.kr. for KPB og 883 t.kr. for ÆOU. Årsagen til differencen mellem 2024 og 2025 er, at servicearealet først bliver anvendt fuldt ud fra 2025.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Projekt nr.: 15

Fagudvalg:

ÆOU

Funktion:

00.25.18

Masterplan - Nimbus, Inventar

Adresse: Nimbusparken 26

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	3.079	0	0	0	3.079
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			4.203	3.147	3.147	3.147	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	2.985	0	0	0	2.985
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			94				94
Anlægsindtægter							

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Ifølge seneste revidering af plejeboligmasterplanen 2023 frigøres Nimbus til permanent plejecenter, når Ingeborggården står færdigt i 2025. Det er muligt for Nimbus at indtræde som plejecenter med egen kapacitet, da de resterende moderniseringsprojekter kan realiseres uden brug af bufferkapacitet. Nimbus erstatter Betaniahjemmets kapacitet.

Der er møbleret på Nimbus i dag og denne møblering forbliver på Nimbus i 2025, men der skal forventeligt udskiftes og indkøbes supplerende inventar/hjælpemidler når Ingeborggården fraflytter. Ingeborggården tager senge med fra Nimbus til det nye Ingeborggården, hvorfor der skal indkøbes nye senge.

Beregningsforudsætninger:

Det er forventningen, at inventar og senge til 55 beboere i alt vil udgøre 3.079 t.kr.

- Inventar udgør 1.251 t.kr.
- Senge udgør 1.828 t.kr.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			4.203	3.147	3.147
<i>Afledte driftsudgifter, (ÆOU)</i>	U		796	1.209	1.209
<i>Afledte driftsudgifter, (KPB)</i>	U		425	729	729
<i>Engangsudgifter</i>	U		2.982		
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Eventuelle engangsudgifter i forbindelse med anlægget:

ÆOU

Når Ingeborggården fraflytter i 2025, og indtil Nimbus kan ibrugtages, så vil det medføre engangsudgifter på 2.982 t.kr.

Der vil være tomgangsleje forbundet med perioden, og tomgangslejen anslås til 705 t. kr. og er beregnet på baggrund af, at Nimbus vil stå tom i tre måneder.

I forbindelse med at Betaniahjemmet flytter til Nimbus, vil der være udgifter forbundet med istandsættelse og rengøring af Betaniahjemmet. Budgettet til disse udgifter bevilges i dette skema, jævnfør nedenfor:

Da Nimbus skal erstatte det eksisterende plejecenter Betaniahjemmet, skal der afsættes engangsudgifter. Engangsudgifterne udgør i alt 2.222 277 t.kr. i 2025. Denne engangsudgift har tidligere ligget under *nyt plejecenter på hospitalsgrunden*.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Der skal afsættes:

- Monteringsbevilling for beboere fra Betaniahjemmet der flyttes til Ingeborggården: 1058 1.084 t. kr.
- Rengøring/istandsættelse af Betaniahjemmet: 529 542 t. kr. Kvalificeres yderligere, da det måske kun er rengøring.
- Flytteudgifter: 635 651 t. kr.

Driftsbudget

ÆOU

Budgettet til de variable driftsudgifter til plejecentre budgetlægges gennem den årlige opdatering af masterboligplanen, hvorimod grundbudget til administration, budget til ejendomsdrift og budget til institutionsspecifikke forhold tildeles i indeværende anlægsskema. Dermed er nedenstående punkter vedrørende kvadratmeterafhængige udgifter ikke en af ovenstående tabel.

Det vil sige, at masterboligplanen indeholder de pladstals- og kvadratmeterafhængige udgifter til

- Pleje og omsorg
- Administration
- Rengøring
- Vedligehold
- Tekniske installationer
- Vicevært mv.

I 2022 udgør det variable budget 424.331 kr. pr. plads (med barselsudligning) svarende til 23,3 mio.kr. om året for 55 pladser.

Anlægsskemaerne skal derimod indeholde udgifter til

- Grundbeløb til drift af plejecentre (i 2022 udgør dette 990.018 kr. pr. plejecenter pr. år)
- Forsyningsudgifter – el, varme og vand
- Faste ejendomsudgifter – f.eks. ejendomsskat, husleje, renovation mv.

Til Plejecentret Nimbus afsættes derfor følgende fra juni 2025:

Grundbeløb til administration mv: 990.018 kr. pr. år, hvor det kun udgør 577.511 kr. i 2025, da Nimbus forventes ibrugtaget i juni 2025. Nedenfor fremgår driftsudgifter vedr. vedligeholdelse, serviceaftaler og rengøring, som også er en del af driftsbudgettet.

ÆOU

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	103.368
- Serviceaftaler (ADK)	14.160
- Rengøring	101.428
	218.956

Klima- Plan og Boligudvalget

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	184.080
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	70.800
- Forsyning (el, vand, varme)	473.935
	728.815

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/ anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 1.416 m². De angivende estimater er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.

Fase 0

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Projekt nr.: 16

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.18

Fase 3 Budget:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	3.260	5.856	2.150				11.266
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.260	720	1.286				11.266
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		5136	864				
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning:

Projektet Ny Søndervangs anlægsmæssige konsekvenser er beskrevet i følgende anlægsskemaer nedenfor, hvor nærværende anlægsskemaer beskriver økonomien for byudvikling.

ÆOU:

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, boligdelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, servicedelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, inventar og bygherreleverancer
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling

SU:

- Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

Baggrund og beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen godkendte med Budget 2019 og Budget 2020 at afsætte særskilte midler til at projektet fra start indtænkes i en større bymæssig sammenhæng. Der blev oprindeligt afsat 9 mio. kr. til temaet 'Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling'. Efterfølgende er der afsat yderligere midler til landskabsprojekt, logistikvej og stiforbindelse. Dertil er der reserveret særskilte puljemidler til forbedring af trafikikkerhed og udførelse af vejprojekter på dele af Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej. I det følgende redegøres for projektet, proces samt beregningsforudsætninger.

Bystrategisk analyse – en forudsætning for Ny Søndervangs arkitektoniske hovedgreb

Frederiksberg Kommune udarbejdede tidligt i projektet og forud for byggeprogrammet en trafikanalyse og en bystrategisk analyse med en bred inddragelsesproces for centrale aktører og nærmeste naboer i området. Den bystrategiske analyse skulle hjælpe med at beskrive de rette frihedsgrader og bindinger for en kommende placering af bygningen.

Den bystrategiske analyse blev politisk behandlet den 15. juni 2020 i relevante fagudvalg (herunder konklusionerne fra trafikanalysen). Den bystrategiske analyse viste, at Ny Søndervang kan være med til at igangsætte en langsigtet og ambitiøs plan for et nyt bykvarter på Frederiksberg.

Analysen anbefalede dertil blandt andet med udgangspunkt i den tilhørende trafikanalyse, at der i forbindelse med planlægningen af det Ny Søndervang, ville blive set på muligheder og behov for at tilpasse og ændre de eksisterende vejforhold, ved og omkring Ny Søndervang. Specifikt er der tale om Emil Chr. Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej.

Kommunalbestyrelsen godkendte, at den bystrategiske analyse dannede grundlag for projektets byggeprogram og dermed var central for selve det arkitektoniske hovedgreb i projektet. Kommunalbestyrelsen godkendte dermed både med den bystrategiske analyse og byggeprogrammet, at byggeprogrammet indeholdt en frihedsgrad, hvor tilbudsgiverne kunne se på tværs af matrikler med henblik på at sikre 'det rette projekt' i placeringen af bygningen.

By- og Miljøudvalget godkendte derfor også ved behandlingen af den bystrategiske analyse, hvilket ligeledes fremgik som en forudsætning i Kommunalbestyrelsens behandling af byggeprogrammet (KB den 15. marts 2021, punkt nr. 103), at der blev reserveret 13 mio. kr. fra cykelpuljemidler til forbedring af trafikikkerhed og til udførelse af vejprojekter på henholdsvis Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej.

Byggeprogram - landskabsoptioner

For at sikre, at projektet fra starten indtænkes i en større bymæssig sammenhæng indgik derfor et større område som rækker ud over selve byggefeltet for Ny Søndervang, og som blandt andet omfatter en del af henholdsvis Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej.

For at sikre den bymæssige sammenhæng godkendte Kommunalbestyrelsen den 15. marts 2021 (sag nr. 103), at der blev indarbejdet en række landskabsoptioner i byggeprogrammet for Ny Søndervang udover de 'almindelige' optioner. Disse landskabsoptioner har fokus på at fællesskab, naboskab og udveksling på tværs kan understøttes gennem et stærkt byrumsnetværk, hvor grøn omstilling - klimatilpasning og bevægelse til fods og på cykel – er de bærende elementer.

Licitationsresultat og efterfølgende godkendelse af landskabsoptioner

Kommunalbestyrelsen godkendte licitationsresultat den 24. januar 2022 (lukket punkt nr. 13). Vinderprojektet udmærker sig blandt andet i sammenhængen mellem bygningen og udearealerne og i forståelsen af den bymæssige kontekst, som Ny Søndervang skal indgå i, særligt med en meget god forståelse af det Frederiksbergske motiv ved skalaen, karréen og byvillaen.

Det bemærkes, at en del af bygningen i vinderprojektet rager ud over matriklen, således, at bygningens søjler er placeret på Emil Christian Hansens Vej. Dette indebærer, at der uundgåeligt vil være udgifter forbundet med ændring af vejarealet langs hele plejecentrets vestlige facade, ud over det afsatte budget til Søndervangprojektet. Dette skyldes blandt andet vejlovens regler som fastsætter min. afstand fra bygningsdel på min. 1,5 meter til kørebanekant eller cykelsti.

Totalentreprenøren har frem mod lokalplanen udarbejdet et samlet bud på udformningen af landskabsoptionerne. Kommunalbestyrelsen afsatte ved Budget 23 midler til projektering og etablering af landskabs- og vejprojekter (jævnfør afsnit om beregningsforudsætninger nedenfor).

Beregningsforudsætninger:

Det bemærkes indledningsvist, at nedenstående økonomiske overslag er udarbejdet ud fra fastsatte enhedspriser, og at der endnu ikke er foretaget en konkret vurdering af byggeomkostningerne knyttet til projektet. Budgettet er således et Fase 0 budget behæftet med væsentlige usikkerheder.

Disponeringen af det afsatte budget på 9 mio. kr. er anvendt til gennemførelse af en bystrategisk analyse og til etablering af lokaler og nære udearealer til temaet 'energi og bæredygtighed', og midlerne er dermed disponeret som en integreret del af finansieringen af licitationsresultatet vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 24. Januar 2022 (sag. nr. 13, lukket punkt).

Dertil er der ved Budget 23 indarbejdet midler til følgende:

- Der er indarbejdet 2 mio. kr. til en **opgradering af entreprisfelt og kant-zoner**. Såfremt midlerne ikke bevilges, vil udearealerne alene fremstå med stier i en grus-belægning og flader med græs. Der vil være et beskedent antal træer.
- Der er indarbejdet 806 t. kr. til **etablering af en sti til Kedelhallen**.
- Kommunalbestyrelsen godkendte med licitationsresultatet 24. Januar 2022 (sag nr. 13, lukket punkt), at der afsættes 1 mio. kr. svarende til den kommunale udgift ved at etablere den fælles **logistikvej** mellem Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning. Etableringen af logistikvejen er en forudsætning for projektet, da det er den primære adgangsvej til Ny Søndervang.

Derudover er der reserveret midler i cykelstipuljemidler til projektering og udførsel af vejprojekter på **Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej** (disse fremgår ikke af dette anlægsskema, men indgår i den finansierede anlægsplan for Budget 2023). Det forudsættes, at finansieringen af ovennævnte vejprojekter på henholdsvis Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej finansieres af ovennævnte afsatte puljemidler på By- og Miljøområdet budget til at styrke indsatsen omkring at skabe sikre skoleveje, ved anlæg af cykelstier eller cykelbaner. Såfremt midlerne ikke bevilges skal der fortsat afsættes ekstra midler til en tilpasning af vejarealet langs den vestlige facade.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

"Vi skal tænke enhver indsats og aktivitet - også de midlertidige - som en investering, der kan give merværdi og synergi. Vi vil koble behov, indsatser og aktiviteter, så offentlige eller private investeringer altid tænkes

sammen og bidrager til at indfri flere formål på én gang til gavn for den enkelte aktør og Frederiksberg som by.”

Set med et byudviklingsperspektiv for øje, er der derfor uudnyttet potentiale i at se på om Frederiksberg Forsynings område kan udnyttes bedre og funktioner integreres mere kompakt, når man i fremtiden udvikler området. Primært den vestlige del (i forlængelse af plejehjemmet Søndervang), hvor der i dag er garageanlæg og administration, vil måske kunne indgå som et nyt byudviklingsområde, som kobler byudviklingsområderne Frederiksberg Hospital, Start-Up City og TEC sammen.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Midler til afledt drift af ude- og indearealer afsættes ved Budget 25. Her afsættes blandt andet midler til afledt drift af sti til Kedelhallen og øvrige grønne udadvendte opholdsarealer på matriklen.

Fase 0

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Projekt nr.: 17

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.18

Fase 3 Budget:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Masterplan - Nyt Søndervang, Inventar og bygherreleverancer

Adresse: Nyelandsvej 87

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	256	4.454	11.680				16.389
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	6.256	9.383					15.639
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-4929	11.680				750
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Projektet Ny Søndervangs anlægsmæssige konsekvenser er beskrevet i følgende anlægsskemaer nedenfor, hvor nærværende anlægsskemaer beskriver økonomien for inventar og bygherreleverancer.

ÆOU:

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, boligdelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, servicedelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, inventar og bygherreleverancer
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling

SU:

- Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

Baggrund og beskrivelse:

Med nærværende skema afsættes midler til indkøb af inventar og bygherreleverancer til Ny Søndervang på i alt 16.389 t. kr.

Ny Søndervang ibrugtages juni 2025. Midlerne til inventar og bygherreleverancer forventes at blive anvendt i 2024 og 2025.

Beregningsforudsætninger:

Beregningen baserer sig på erfaringstal fra tidligere plejeboligbyggerier og vil blive kvalificeret frem mod Budget 25.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. februar 2023 (sag nr. 38) at øge rådighedsbeløbet for projektets boligdel ud fra ønsket om at udnytte lånerammen fuldt ud på boligdelen. Kommunalbestyrelsen godkendte, at den kommunale andel af finansieringen på 246 t. kr. findes ved at reducere rådighedsbeløbet på inventarprojektet tilsvarende i 2024 (jævnfør anlægsskema for boligdelen).

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ikke afledte driftsudgifter forbundet med anlægsskemaet.

Projekt nr.: 18

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.19

Fase 0 Budget:

Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser. Der er ikke lavet forundersøgelser.

70 nye boliger (Boligdel)

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	0	1.599	3.198	155.105	159.902
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.				-1.407	-2.814	-136.492	
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	0	2.901	4.352	137.802	145.055
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		0	0	-1.302	-1.154	17.303	14.847
Anlægsindtægter							

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på udgangsscenarioet i plejeboligmasterplanen som det blev forelagt for ældre- og omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Jævnfør Masterplanen for Modernisering af Plejeboliger er der behov for at bygge ny kapacitet i 2031. Boligerne vil på sigt erstatte kapaciteten på det eksisterende Søndervang så dette kan udfases som nødkapacitet.

Der etableres 70 boliger med ibrugtagning medio 2031. Kapaciteten erstatter den kapacitet, der hidtil har været indeholdt i Diakonissestiftelsens projekt (og som er budgetlagt). Midlerne fra Diakonissestiftelsens projekt blev ved godkendelsen af Budget 23 omdisponeret til dette projekt og projektet er fuldt indarbejdet i den finansierede anlægsplan.

Oplæg til placering behandles i kommende plejeboligmasterplaner samt idéoplæg (sidstnævnte forventeligt primo 2024). Der tages udgangspunkt i de grundlæggende principper i plejeboligmasterplanen for placering af ny plejeboligkapacitet, herunder også hensyn til byudvikling og bæredygtigt volumen.

Beregningsforudsætninger:

Der tages udgangspunkt i et Fase 0 budget.

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af 70 nye boliger. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdelen og servicedelen) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund- ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften på boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. inklusive moms. Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B.

Frederiksberg Kommune har udgifter til byggeriet svarende til anskaffelsessummen for boligdelen og servicedelen. Til finansiering af boligdelen vil kommunen kunne låne 88% af udgiften og få 2 % i beboerindsud ved indflytning.

Der budgetteres med et plejecenter på 70 pladser med en gennemsnitlig størrelse på 90 m². pr. bolig. inkl. servicearealer. Boligeareal udgør 78 % af det samlede areal og dermed et areal på 4.914 m². Fordelingen af bolig- og servicearealet vil blive kvalificeret i de kommende faser.

t. kr.	70 nye plejeboligpladser	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt
Gældende rammebeløb	33.870							
Kvadratmeter	4.914							
Bolig pris med moms		1.599	3.198	3.198	71.956	71.956	7.995	159.902

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ikke afledt drift forbundet med projektet på boligdelen. Afledt drift fremgår af servicedelen.

Projekt nr.: 19

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.18

Fase 0 Budget

Budgettet er et økonomioverslag der er baseret på en kombination af erfaringsbaserede enhedspriser; m2-priser og indextal. Budget indgår i anlægsskema.

70 Nye plejeboligpladser – Service

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	0	361	722	44.282	45.365
Anlægsindtægter						-2.800	
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto						3.600	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	0	0	0	995	1.492	56.245	58.732
Anlægsindtægter						-2.800	

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		0	0	-634	-770	-11.963	-13.367
Anlægsindtægter							

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på udgangsscenarioet i plejeboligmasterplanen som den blev forelagt ældre- og omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Jævnfør Masterplanen for Modernisering af Plejeboliger er der behov for at bygge 70 nye plejeboliger i 2031.

Der etableres 70 boliger, der ibrugtages medio 2031. Kapaciteten erstatter den kapacitet, der hidtil har været indeholdt i Diakonissestiftelsens projekt (og som er budgetlagt). Midlerne fra Diakonissestiftelsens projekt blev ved godkendelse af Budget 23 derfor omdisponeres til dette projekt og projektet er fuldt indarbejdet i den finansierede anlægsplan.

Oplæg til placering behandles i kommende plejeboligmasterplaner samt idéoplæg (sidstnævnte forventeligt primo 2024). Der tages udgangspunkt i de grundlæggende principper i plejeboligmasterplanen for placering af ny plejeboligkapacitet, herunder også hensyn til byudvikling og bæredygtigt volumen.

Beregningsforudsætninger:

Der tages udgangspunkt i et Fase 0 budget.

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af 70 nye boliger. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettiget beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund-ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften på boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. inklusive moms per m².

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget, dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på maksimalt 40.000 kr. pr. bolig. Servicedelen er således ikke underlagt samme maksimalbeløb pr. m² som boligdelen, men praksis fra tidligere sager er, at der budgetlægges med samme udgiftsniveau for bolig- og servicedel indtil projektet kan kvalificeres mere detaljeret og eventuelle forskelle kortlægges.

Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B for såvel bolig- som servicedelen.

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Frederiksberg Kommune, og udgiften er derfor angivet ekskl. moms. Som bygherre hjemtager Frederiksberg Kommune et servicearealtilskud på 2.8 mio. kr. fra staten.

t. kr.	70 nye plejeboligpladser	2026	2027	2028	2029	2030	2031	I alt
Gældende rammebeløb	33.870							
Kvadratmeter	1.386							
Service pris uden moms		361	722	722	16.236	16.236	1.804	36.080
Inventar		0	0	0	0	0	9.284	9.284
I alt		361	722	722	16.236	16.236	11.088	45.365

Indeksering på bolig og service indarbejdes når det er kendt.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Der budgetteres med et plejecenter på 70 pladser med en gennemsnitlig størrelse på 90 m². pr. bolig. inkl. servicearealer. Serviceareal udgør 22 % af det samlede areal. Det giver 1.386 m² serviceareal. Fordelingen af bolig- og servicearealet vil blive kvalificeret i de kommende faser.

Idet projektet forventes gennemført som et kommunalt byggeprojekt er der ikke afsat ekstra midler til den kommunale bygge-projektledelse. Der vil i stedet blive afsat budget til projektledelsen inden for det til projektet afsatte rammebeløb.

Inventar

Der skal afsættes midler til inventar og senge i 2029 svarende til 9,3 mio. kr. Beløbet kvalificeres frem mod Budget 2025.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

ÆOU

Da plejecentret først åbner i 2031 vil den afledte drift falde udenfor budgetperioden.

ÆOU

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	101.178
- Serviceaftaler (ADK)	27.720
- Rengøring	99.279
	228.177

Klima- Plan og Boligudvalget

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	180.180
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	110.880
- Forsyning (el, vand, varme)	463.894
	754.954

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/ anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 1.386 m². De angivende estimer er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug. Serviceareal beregnet ud fra 22% af 6300 m² total.

Fase 0

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Projekt nr.: 20

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.19

Fase 3 Budget:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Masterplan – Nyt Søndervang, Boligdel

Adresse: Nyelandsvej 87

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	137.046	138.398	26.609	0	0	0	302.053
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.		-121.790	-23.416				
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	17.305	119.741	26.609	0	0	0	283.396
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		18.657					18.657
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Projektet Ny Søndervangs anlægsmæssige konsekvenser er beskrevet i følgende anlægsskemaer nedenfor, hvor nærværende anlægsskemaer beskriver økonomien for boligdelen.

ÆOU:

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, boligdelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, servicedelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, inventar og bygherreleverancer
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling

SU:

- Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

Baggrund og beskrivelse:

Ny Søndervang indgår i den samlede Masterplan for modernisering af plejeboliger. Det Nye Søndervang projekteres, opføres og ejes af Frederiksberg Kommune, og etableres på et areal købt af Frederiksberg Forsyning (Sydgrunden).

Der opføres 129 plejeboliger til plejecenter (105 plejeboliger) og botilbud (24 plejeboliger). Der opføres faciliteter målrettet energi og bæredygtighed, herunder Klimaskole og Klimakøkken. Der etableres stiftforbindelse til Kedelhallen og projektet etableres i sammenhæng med en omdannelse af Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej med fokus på grønne udeopholdsarealer og nye cykelstier til glæde for byens borgere.

Projektets økonomiske rammer er godkendt af Kommunalbestyrelsen og er løbende indarbejdet i kommunen budgetter dels i forbindelse med vedtagelsen af plejeboligmasterplanen samt i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2019, Budget 2020, Budget 2023 og på konkrete sager.

Kommunalbestyrelsen godkendte byggeprogram for opførsel af Ny Søndervang den 15. marts 2021 (sag nr. 103). Kommunalbestyrelsen godkendte køb af grunden den 30. august 2021 (sag nr. 301, lukket punkt).

Kommunalbestyrelsen godkendte med byggeprogrammet den 15. marts 2022, at 8 af boligerne indrettes til borgere med multihandicap, samt at boligstørrelsen for disse boliger udgør 80 m². Kommunalbestyrelsen godkendte derfor, at opjustere det samlede projekt med 120 m² boligareal og 26 m² serviceareal) således, at de 8 boliger opjusteres fra 65 m² til 80 m².

Kommunalbestyrelsen godkendte licitationsresultatet den 24. januar 2022 (lukket punkt nr. 13). Kommunalbestyrelsen godkendte derudover et forhandlingsmandat for den forestående samarbejdsfase med totalentreprenøren samt en prioritering af optioner. De økonomiske konsekvenser heraf blev indarbejdet i den finansierede anlægsplan for Budget 23. Ved Budget 23, blev der afsat midler til en udvidelse af kælderens, og en ekstra affaldsskakt. Dertil blev der afsat midler til en mindre udvidelse af botilbuddet på 1. og 2. sal i form af et øget grundkapitalindskud.

Kommunalbestyrelsen godkendte Skema A den 5. december 2022 (sag nr. 265). Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. februar 2023 (sag nr. 38) en øget anskaffelsessum for projektet forud for den administrative godkendelse af skema B juni 2023. På denne baggrund blev rådighedsbeløbet for boligdelen hævet med 2.1 mio. kr. Den kommunale andel af finansiering finansieres ved at reducere rådighedsbeløbet på inventar- og bygherreleveranceprojektet med 246 t. kr. i 2024 (jævnfør anlægsskema for inventar og bygherreleverancer).

Ny Søndervang ibrugtages juni 2025.

De økonomiske konsekvenser er beskrevet i økonomiafsnittet nedenfor.

Økonomi

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af Søndervang. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettiget beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund- ejendoms værdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften til boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. pr. m², som finansieres via realkreditlån (88 %), grundkapitalindsud (10 %) og beboerindsud (2 %).¹ Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B i 2023.

Finansieringsprocenten jf. lov om almene boliger er 10 pct. kommunalt grundkapitalindsud. Såfremt det kommunale grundkapitaltilskud øges, vil merudgiften i givet fald blive indarbejdet i forbindelse med det pågældende års anlægsplan.

Indeksering vil blive indarbejdet i kommunens budgetter på henholdsvis bolig- og servicedelen, når disse er kendt.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Opførelsen af et Det Nye Søndervang i Frederiksberg Kommune ligger i tråd med Frederiksbergstrategiens målsætning om at udbygge kapaciteten af plejeboliger i forhold til fremtidens stigende efterspørgsel. Et nyt plejecenter vil dermed sikre mere lige adgang for Frederiksberg borgere med et plejebenhov til en moderniseret plejebolig, hvor moderniserede plejeboliger er medvirkende til at skabe øget livskvalitet i hverdagen.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ingen afledte driftsudgifter forbundet med projektet. Den afledte drift er medtaget under servicedelen.

---

¹For byggerier, der meddeles støttetilsagn til frem til 31 december 2020 dispenseres fra den normale finansieringsmodel jf. §118 i almenboligloven, på 14% grundkapital og 84 pct. lånoptagelse.

Fase 0

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Projekt nr.: 21

Fagudvalg:

ÆOU
00.25.18

Funktion:

00.25.18

Fase 3 Budget:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Masterplan – Nyt Søndervang (Servicedel)

Adresse: Nyelandsvej 87

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	31.159	26.368	9.680	0	0	0	67.207
Anlægsindtægter		-5.160					
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			4.043	2.471	2.471	2.471	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	26.821	26.821	9.680	0	0	0	67.660
Anlægsindtægter		-5.160					

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-453					-453
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Projektet Ny Søndervangs anlægsmæssige konsekvenser er beskrevet i følgende anlægsskemaer nedenfor, hvor nærværende anlægsskemaer beskriver økonomien for servicedelen.

ÆOU:

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, boligdelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, servicedelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, inventar og bygherreløserancer
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling

SU:

- Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

Baggrund og beskrivelse:

Ny Søndervang indgår i den samlede Masterplan for modernisering af plejeboliger. Det Nye Søndervang projekteres, opføres og ejes af Frederiksberg Kommune, og etableres på et areal købt af Frederiksberg Forsyning (Sydgrunden).

Der opføres 129 plejeboliger til plejecenter (105 plejeboliger) og botilbud (24 plejeboliger). Der opføres faciliteter målrettet energi og bæredygtighed, herunder Klimaskole og Klimakøkken. Der etableres stiforbindelse til Kedelhallen og projektet etableres i sammenhæng med en omdannelse af Emil Christian Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej med fokus på grønne udeopholdsarealer og nye cykelstier til glæde for byens borgere.

Projektets økonomiske rammer er godkendt af Kommunalbestyrelsen og er løbende indarbejdet i kommunen budgetter dels i forbindelse med vedtagelsen af plejeboligmasterplanen samt i forbindelse med vedtagelsen af Budget 2019, Budget 2020, Budget 2023 og på konkrete sager.

Kommunalbestyrelsen godkendte byggeprogram for opførsel af Ny Søndervang den 15. marts 2021 (sag nr. 103). Kommunalbestyrelsen godkendte køb af grunden den 30. august 2021 (sag nr. 301, lukket punkt).

Kommunalbestyrelsen godkendte med byggeprogrammet den 15. marts 2022, at 8 af boligerne indrettes til borgere med multihandicap, samt at boligstørrelsen for disse boliger udgør 80 m². Kommunalbestyrelsen godkendte derfor, at opjustere det samlede projekt med 120 m² boligareal og 26 m² serviceareal) således, at de 8 boliger opjusteres fra 65 m² til 80 m².

Kommunalbestyrelsen godkendte licitationsresultatet den 24. januar 2022 (lukket punkt nr. 13). Kommunalbestyrelsen godkendte derudover et forhandlingsmandat for den forestående samarbejdsfase med totalentreprenøren samt en prioritering af optioner. De økonomiske konsekvenser heraf blev indarbejdet i den finansierede anlægsplan for Budget 23. Ved Budget 23, blev der afsat midler til en udvidelse af kælderen, og en ekstra affaldsskakt. Dertil blev der afsat midler til en mindre udvidelse af botilbuddet på 1. og 2. sal i form af et øget grundkapitalindsud.

Ny Søndervang ibrugtages juni 2025.

Projektets anlægsmæssige konsekvenser er beskrevet i følgende anlægsskemaer nedenfor, hvor nærværende anlægsskemaer beskriver økonomien for servicedelen.

ÆOU:

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, boligdelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, servicedelen
- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, inventar og bygherreløserancer

- Nyt Søndervang – Generationernes mødested for energi og bæredygtighed, byudvikling SU:
- Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

Baggrund og beskrivelse:

De økonomiske konsekvenser er beskrevet i økonomiafsnittet nedenfor.

Økonomi

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af Ny Søndervang. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund- ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften til boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. pr. m², som finansieres via realkreditlån (88 %), grundkapitalindskud (10 %) og beboerindskud (2 %). ¹ Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt. Projektets budgetramme blev endelig fastlagt med den administrative godkendelse af Skema B juni 2023.

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget, dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på maksimalt 40.000 kr. pr. bolig. Servicedelen er således ikke underlagt samme maksimalbeløb pr. m² som boligdelen, men praksis fra tidligere sager er, at der budgetlægges med samme udgiftsniveau for bolig- og servicedel indtil projektet kan kvalificeres mere detaljeret og eventuelle forskelle kortlægges. Som udgangspunkt fastlægges budgetrammen for henholdsvis bolig- og servicedelen derfor ved vedtagelsen af Skema B.

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Frederiksberg Kommune, og udgiften er derfor angivet ekskl. moms. Som bygherre hjemtager Frederiksberg Kommune et servicearealtilskud på 5,16 mio. kr. fra staten.

Finansieringsprocenten jf. lov om almene boliger er 10 pct. kommunalt grundkapitalindskud. Såfremt det kommunale grundkapitaltilskud øges, vil merudgiften i givet fald blive indarbejdet i forbindelse med det pågældende års anlægsplan.

Indeksering vil blive indarbejdet i kommunens budgetter på henholdsvis bolig- og servicedelen, når disse er kendt.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Opførelsen af Det Nye Søndervang i Frederiksberg Kommune ligger i tråd med Frederiksbergstrategiens målsætning om at udbygge kapaciteten af plejeboliger i forhold til fremtidens stigende efterspørgsel. Et nyt plejecenter vil dermed sikre mere lige adgang for Frederiksberg borgere med et plejebehov til en moderniseret plejebolig, hvor moderniserede plejeboliger er medvirkende til at skabe øget livskvalitet i hverdagen.

---

¹For byggerier, der meddeles støttetilsagn til frem til 31 december 2020 dispenseres fra den normale finansieringsmodel jf. §118 i almenboligloven, på 14% grundkapital og 84 pct. lånoptagelse.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			4.043	2.471	2.471
<i>Engangsudgifter, ÆOU (afklares i de kommende år)</i>	U		2.602		
<i>Afledte driftsudgifter, (KPB)</i>	U		1.080	1.851	1.851
<i>Afledte driftsudgifter, (ÆOU)</i>	U		242	414	414
<i>Afledte driftsudgifter, (SU)</i>			120	205	205
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.			27	27	27

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Eventuelle engangsudgifter i forbindelse med anlægget

Driftsudgifterne til engangsudgifter på ÆOU udgør i alt 2.602 t.kr. og fordeler sig på flytteudgifter mv. på 1.518 t.kr. samt istandsættelse og rengøring på 1.084 t.kr., der er uddybet nedenfor.

Når plejecentret ibrugtages medio 2025 er der behov for 1.518 t. kr. til at dække flytteudgifter, montering af gardiner samt inventar mv.

Da beboerne flytter fra en kommunal bygning på 45 boliger mod Emil Christian Hansens Vej og en bygning med 59 boliger (mod Nyelandsvej) til det nye plejecenter, anslås det at der skal anvendes 1.084 t. kr. til istandsættelse og rengøring af de fraflyttede boliger. Udgifterne ifm. ibrugtagning af plejecentret og rengøring af de nuværende plejehjem vil blive kvalificeret ifm. Budget 2025.

Eventuelle yderligere engangsudgifter afklares ved Budget 25.

Der forventes for nuværende ikke tomgang for boligerne i denne sag. Plejecentret er efter nuværende tidsplan forudsat at blive ibrugtaget juni 2025. Som beskrevet i Plejeboligmasterplanen 2023 vil en eventuel forsinkelse af byggeriet betyde, at plejecentret tidligst kan ibrugtages september 2025 (af hensyn til medarbejdernes ferie) hvorfor der i så fald kan være behov for at budgetlægge med tomgangsleje.

Driftsbudget

Der etableres 105 boliger til et plejecenter og 24 boliger til et botilbud. Følgende driftsudgifter vedrører udelukkende de 105 plejeboliger på ÆOU. Det bemærkes, at plejedriften af de 105 pladser forventes udbudt (jævnfør Plejeboligmasterplanen).

Afledte driftsudgifter til de 24 boliger målrettet botilbuddet fremgår af anlægsskemaet: Søndervang - Omrokering på botilbudsområdet og oprettelse af botilbud til svær psykisk sygdom, samt botilbud for geronto-psykiatri/geronto-udviklingshæmning – i regi af Den Sociale Masterplan.

ÆOU

Budgettet til de variable driftsudgifter til plejecentre budgetlægges gennem den årlige opdatering af masterboligplanen, hvorimod grundbudget til administration, budget til ejendomsdrift og budget til institutionsspecifikke forhold tildeles i forbindelse med anlægsskemaet. Dermed indgår nedenstående ikke af den ovenstående tabel. Afledt drift for Ny Søndervang på ÆOU er med 7/12 effekt i 2025.

Det vil sige, at masterboligplanen indeholder de pladstals- og kvadratmeter-afhængige udgifter til

- Pleje og omsorg
- Administration
- Rengøring
- Vedligehold
- Tekniske installationer
- Vicevært mv.

I 2023 udgør det variable budget 424.935 kr. pr. plads for de plejecentre (eksklusiv barselsordning), der som Søndervang ikke er dækket af barselsrefusionsordningen svarende til ca. 43,4 mio.kr. årligt for drift af 105 pladser, som vil blive håndteret i forbindelse med masterplanen.

Og anlægsskemaerne skal derimod indeholde udgifter til

- Grundbeløb til drift af plejecentre (i 2023 udgør dette 990 t.kr. pr. plejecenter pr. år)
- Forsyningsudgifter – el, varme og vand
- Faste ejendomsudgifter – f.eks. ejendomsskat, husleje, renovation mv.

Der er allerede i udgangspunktet afsat budget til grundbeløb til Søndervang, som videreføres efter ombygningen. Der afsættes derfor ikke yderligere budget til afledt drift under ÆOU

SU

Følgende driftsudgifter vedrører udelukkende de 105 plejeboliger på ÆOU

ÆOU

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	195.567
- Serviceaftaler (ADK)	26.790
- Rengøring	191.897
	414.254

Klima- Plan og Boligudvalget

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	348.270
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	133.950
- Forsyning (el, vand, varme)	896.661
- Drift af Ejerforening	50.000
	1.428.881

Følgende driftsudgifter vedrører udelukkende de 24 boliger til et botilbud

SU

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	75.000
- Serviceaftaler (ADK)	5.000
- Rengøring	125.000
	205.000

Klima- Plan og Boligudvalget

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	75.000
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	45.000
- Forsyning (el, vand, varme)	252.500
- Drift af Ejerforening	50.000
	422.500

Forudsætningerne for beregningen af den afledte drift, tager sit afsæt i byggeriets omfang (m²), bygningens levetid, bygningens brug/anvendelse. Den afledte drift er beregnet ud fra et areal på 2.679 m² for plejecentret og 500 m² for botilbuddet. De angivende estimater er baseret på erfaringstal fra lign. eller tidligere byggerier samt nøgletal fra forbrug.

Projekt nr.: 22

Fagudvalg:

ÆOU

Funktion:

00.25.18

Masterplan – Projektledelse

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	1.713	1.713	1.713	1.713	11.991	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		1.713					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		1.668	1.668	1.668	1.668	11.676	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		45	45	45	45	315	
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Den samlede masterplan for plejeboligmodernisering omfatter nu etablering eller ombygning af i alt 7 plejehjem. Af hensyn til sammenhængen i dette omfattende projekt er der afsat 1.713 t. kr. årligt til at dække behovet for projektledelse ift. modernisering af plejecentre mv. forbundet med og affødt af plejeboligmasterplanen. I den resterende periode af planen for modernisering af plejeboliger er der indtil videre behov for projektledelse ift. moderniseringer vedr. plejecentre for følgende projekter:

- Ingeborggården (forventes afsluttet i 2025)
- Ny Søndervang (forventes afsluttet i 2025)
- Søndervang som nødkapacitet (forventeligt i perioden medio 2025 til og med 2030)
- 70 nye boliger i 2031
- Ibrugtagning af Nimbus som permanent plejecenter med egen kapacitet (forventes ibrugtaget 2025), der forventes at erstatte kapaciteten for Betaniahjemmet.
- Nyt plejecenter på Hospitalsgrunden 2029.
- Udvidelse af Østervang med 30 boliger i 2033
- Ny kapacitet i 2034

Dertil kommer opgaver i tilknytning til de øvrige lokaliteter og plejecentre, der på forskellig vis fungerer som buffer-institutioner og lignende ift. realiseringen af den samlede masterplan.

Projektledelsen skal sikre:

- Planlægning og forberedelse ift. den samlede moderniseringsplan, buffer-behov mv.
- Flytning af plejehjemmenes beboere i byggeprocessen med størst mulig tryghed og mindst mulig gene
- Indretning af plejehjemmene, så de passer ind i kommunens samlede politik og prioriteringer for ældrepleje
- Bidrage til udvikling af kommunens politik for ældrepleje, blandt andet med hensyn til kosttilbud til ældre og målretning af tilbud til specifikke ældregrupper, herunder borger- og brugerinddragelse
- Håndtere et stigende fokus på anvendelse af ny teknologi ifm. indretning mm.
- Udarbejde og gennemføre kommunikationsplan målrettet beboere og pårørende ift. det enkelte plejecenters modernisering

Udgiften dækker lønomkostninger og overhead til projektleder/-konsulent, midler til indkøb af konsulentbistand fra BBE og eventuelt eksterne parter i det omfang, at disse udgifter ikke konkret er knyttet til et enkelt af anlægsprojekterne. Den 'normale' projektering og byggeledelse fra BBE finansieres således af midler afsat i de enkelte byggeprojekter. Derudover er der udgifter i forbindelse med planlægningen af moderniseringen af de private/selvejende plejehjem, hvor der ikke er afsat penge til projektkoordinering. Udgiften til projektledelse kan ikke lånefinansieres. Den samlede masterplan for modernisering af plejeboliger, danner grundlaget for forvaltningens videre arbejde med plejeboligmodernisering og fremtidige kapacitetstilpasninger. Den seneste Masterplan har været politisk behandlet i Ældre- og Omsorgsudvalget den 15. august 2022 (sag nr. 52).

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ikke afledt drift forbundet med projektet.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Projekt nr.: 23

Fagudvalg: ÆOU
Funktion: 0.25.18

Undersøgelses- og afdækningspulje til fremtidig plejeboligkapacitet

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	900					900
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		900					900
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Frederiksberg Kommune oplever en stigende efterspørgsel efter plejeboliger frem mod 2035. Der er planlagt og budgetteres med 120 nye plejeboliger på Hospitalsgrunden. Dertil er der planlagt og budgetteret med 70 nye plejeboliger i 2031, hvor beliggenheden endnu afventer at blive afklaret. Der planlægges dertil efter en udvidelse på 30 boliger på Østervang i 2033 samt etablering af yderligere kapacitet i 2034.

Kommunalbestyrelsen godkendte derfor med plejeboligmasterplanen 2021 at afsætte midler til at afdække muligheder for at indfase ny kapacitet frem mod 2035. Der afsættes derfor i alt 0,9 mio. kr. til en separat 'undersøgelses- og afdækningspulje'. Midlerne anvendes til at fremlægge et beslutningsgrundlag med masterplanen i 2024.

Beregningsforudsætninger:

Der er afsat midler til intern projektledelse og forundersøgelser svarende til niveauet for lignende projekter. Midlerne ligger ud over den basisbevilling, der er indeholdt i de allerede afsatte midler til almindelig projektledelse i plejeboligmasterplanen.

Projekt nr.: 24

Fagudvalg:

ÆOU

Funktion:

00.25.18

Søndervang Plejehjem - nødkapacitet

Adresse: Nyelandsvej 87

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	9.696	7.341	28.176	11.839	0	0	57.052
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			2.945	995	995	995	
Låneadgang iht. Lånebekendt.		-4.198	-8.396	-4.198			
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	9.696	9.696	1.825	843	250	0	22.310

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		-2.355	26.351	10.996	-250	0	34.742

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Det eksisterende Søndervang Plejehjem består af en selvejende ejendom (beliggende mod Nyelandsvej) og en kommunalt ejet ejendom beliggende mod Emil Christian Hansens Vej.

Det eksisterende Søndervang Plejehjem er forudsat at fungere i en årrække som nødkapacitet for borgere, der er visiteret til en plejebolig og som venter på en permanent plejebolig (jævnfør Plejeboligmasterplanen i 2021, 2022 og juni 2023) efter ibrugtagningen af Ny Søndervang i 2025. Søndervang Plejehjem vil fortsætte som nødkapacitet indtil der er sikkerhed omkring den fremtidige kapacitet i masterplanarbejdet og er afgørende i forhold til, at der sikres den nødvendige fleksibilitet i den strategiske planlægning fremadrettet.

Som beskrevet i plejeboligmasterplanen for 2021, 2022 og juni 2023 skal der sikres en bæredygtig økonomi for Søndervang som nødkapacitet, hvorfor den fremadrettede plejedrift forudsættes koblet på Ny Søndervang. Der er derudover behov for at afsætte midler til istandsættelse/vedligeholdelse af plejehjemmet da bygningerne skal anvendes for en længere periode end hidtil forudsat. Dertil skal der afsættes midler til inventar, senge og hjælpemidler.

Beregningsforudsætninger:

Rambøll udarbejdede en indledende tilstandsvurdering af den kommunale bygning på Søndervang i 2019. Frederiksberg Kommune har på denne baggrund gennemgået såvel bygningen ud mod Nyelandsvej samt bygningen ud mod Emil Christian Hansens Vej. Begge bygninger oplever samme bygningsmæssige udfordringer, der understøttes af Rambølls rapport ift. særligt elevatorer, vinduer og ventilation/varme-central.

Kommunalbestyrelsen afsatte med Budget 23 midler til vedligehold og reovering svarende til 19,4 mio. kr. Heri indgår et beløb til uforudsete udgifter på 20% da Rambøll i rapporten angav, at de ikke havde forholdt sig til eventuelle følgeopgaver og delkalkulationer af de enkelte opgaver. Ligeledes er beløbet pris- og lønfremskrevet til 2022-priser fra 2019-priser.

Frederiksberg Kommune har efterfølgende gennemgået begge bygninger og vurderer, at der samlet set er brug for i alt 54 mio. kr. for at genoprette vedligehold af klimaskærm og installationer.

Som en del af projektet forventes lånefinansiering for udgifter svarende til 16,8 mio. kr. vedr. energieffektiviseringer. Det dækker hovedsageligt over udskiftning af vinduer og døre og facadeelementer.

Dertil skal der afsættes midler til inventar til brug i 2025, det består af hjælpemidler samt 45 senge i 2025 og 23 yderligere senge i 2027. Derudover forventes en række mindre poster vedrørende inventar i og med plejecentret skal drives over to beliggenheder (Ny Søndervang og eksisterende Søndervang).

Der afsættes til hjælpemidler 834 t.kr i 2025 og 834 t. kr. 2026. Der skal afsættes 469 t. kr. til senge i 2025 og 250 t. kr. til senge i 2027. Der afsættes 521 t. kr. til diverse inventar pba. to beliggenheder i 2025.

Dermed skal der afsættes ca. 2,9 mio. kr. til inventar.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			2.945	995	995
<i>Afledte driftsudgifter, (ÆOU)</i>	U		-296	-296	-296
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U		3.241	1.291	1.291
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Afledte driftsudgifter ÆOU

Det er forventningen, at der vil være behov for yderligere grundbudget pba. af to lokaliteter. Det er også blevet anvendt for Ingeborggården i den periode, hvor Ingeborggården drives samtidig med Nimbus.

Det nuværende Søndervang har et budget til afledt drift. Af tabellen er derfor vist nettobevillingsændringen for Søndervang, som er fordelt på ÆOU og KPBU. ÆOU har behov for 1.709 t.kr til afledt drift, men bevillingsændringen udgør -296 t.kr, hvormed budgettet for Søndervang for nuværende udgør 2.005 t.kr.

Afledte driftsudgifter KPBU

Der er afsat fuld vedligeholdelse til Søndervang i 2025 svarende til 3.241 t.kr., men denne vedligeholdelse er reduceret til 1.291 t.kr. i 2026 og 2027.

Såfremt man ønsker at have fuld ibrugtagelse af Søndervang Nødkapacitet i 2026 og 2027, så vi der være behov for yderligere bevilling på 1.950 t.kr. i 2026 og 1.950 t.kr. 2027, hvormed afledt drift bevillingen i 2026 og 2027 vil udgøre 3.241 t.kr.

Det bemærkes, at der allerede er afsat budget til forsyning og rengøring, hvormed udgifterne til disse ikke indgår i afledte driftsudgifter for anlægsprojektet. Afledt drift er udregnet ud fra 8.807 kvadratmeter.

Årlig afledt drift fra 2025

ÆOU

- Vedligeholdelse (Indvendig, terræn)	1.532.418
- Serviceaftaler (ADK)	176.140
I alt	1.708.558

KPBU

- Vedligeholdelse (Udvendig, installationer)	2.448.346
- Serviceaftaler (AIA, ABA, VEN, ELE, CTS)	792.630
I alt	3.240.976

Eventuel udgift til tomgangsleje vil blive kvalificeret frem mod Budget 2025.

Projekt nr.: 25

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.18

Fase 0 Budget:

Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser.
 Der er ikke lavet forundersøgelser.

Udvidelse af Østervang Servicedel

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter					194	23.102	23.296
Anlægsindtægter						-1.200	-1.200
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter					194	23.102	23.296
Anlægsindtægter						-1.200	-1.200

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på udgangsscenarioet i plejeboligmasterplanen som den blev forelagt ældre- og omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Jævnfør Masterplanen for Modernisering af Plejeboliger planlægges der efter en udvidelse af Østervang med 30 boliger i 2032. Boligerne etableres i sammenhæng med det eksisterende Østervang Plejecenter.

Udgifter til inventar kvalificeres med de kommende års budgetter. Ligeledes afdækkes frem mod kommende budgetforhandlinger om der er behov for at afsætte yderligere midler til brandsikring af det eksisterende Østervang Plejecenter som følge af tilbygningen.

Beregningsforudsætninger:

Der tages udgangspunkt i et Fase 0 budget.

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af 30 nye boliger. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettiget beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdel og servicedel) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund- ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften på boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. inklusive moms per m².

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget, dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på maksimalt 40.000 kr. pr. bolig. Servicedelen er således ikke underlagt samme maksimalbeløb pr. m² som boligdelen, men praksis fra tidligere sager er, at der budgetlægges med samme udgiftsniveau for bolig- og servicedel indtil projektet kan kvalificeres mere detaljeret og eventuelle forskelle kortlægges.

Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B for såvel bolig- som servicedelen.

Opførelsen af servicearealer finansieres fuldt ud af Frederiksberg Kommune, og udgiften er derfor angivet ekskl. moms. Som bygherre hjemtager Frederiksberg Kommune et servicearealtilskud på 1.2 mio. kr. fra staten.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

ÆOU og KPBU

Da plejecentret først åbner i 2032 er afsnit vedrørende afledt drift ikke udfyldt, da det falder udenfor budgetperioden.

Projekt nr.: 26

Fagudvalg: ÆOU
 Funktion: 00.25.19

Fase 0 Budget:

Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser.
 Der er ikke lavet forundersøgelser.

Udvidelse af Østervang Boligdel

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter					685	67.844	68.529
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter					685	67.844	68.529
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsskema baserer sig på udgangsscenariet i plejeboligmasterplanen som den blev forelagt ældre- og omsorgsudvalget den 12. juni 2023 (sag nr. 52).

Jævnfør Masterplanen for Modernisering af Plejeboliger planlægges der efter en udvidelse af Østervang med 30 boliger i 2032. Boligerne etableres i sammenhæng med det eksisterende Østervang Plejecenter.

Udgifter til inventar kvalificeres med de kommende års budgetter. Ligeledes afdækkes frem mod kommende budgetforhandlinger om der er behov for at afsætte yderligere midler til brandsikring af det eksisterende Østervang Plejecenter som følge af tilbygningen.

Beregningsforudsætninger:

Der tages udgangspunkt i et Fase 0 budget.

Skemaet på forsiden dækker over udgifter og indtægter vedrørende byggeriet af 30 nye boliger. Udgiftsrammen er beregnet ud fra det maksimale støtteberettigede beløb pr. kvadratmeter alment boligbyggeri som årligt fastsættes af Bolig- og Transportministeriet. Anskaffelsessummen for byggeriet (boligdelen og servicedelen) dækker over grundkøbesum (grundværdi eller grund-ejendomsværdi), håndværkerudgifter og projekteringsomkostninger.

Udgiften på boligdelen fastsættes til det maksimale niveau for støttet boligbyggeri er for 2023 fastsat til 33.870 kr. inklusive moms per m².

I modsætning til boligdelen er servicearealet ikke låneberettiget, dog leverer staten et tilskud til etablering af servicearealer på maksimalt 40.000 kr. pr. bolig. Servicedelen er således ikke underlagt samme maksimalbeløb pr. m² som boligdelen, men praksis fra tidligere sager er, at der budgetlægges med samme udgiftsniveau for bolig- og servicedel indtil projektet kan kvalificeres mere detaljeret og eventuelle forskelle kortlægges.

Det maksimale støtteberettigede beløb fastsættes årligt, og projektets budget vil derfor årligt i forbindelse med budgetprocessen blive justeret med den nyeste støtteramme, frem til budgetrammen endelig fastlægges i forbindelse med godkendelse af skema B for såvel bolig- som servicedelen.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Kultur- og Fritidsudvalget

Projekt nr.: 27

Fagudvalg: KFU
Funktion: 3.22.18

Flintholm Svømmehal - Genopretningsarbejder ifm. kommunens overtageelse

Adresse: Bernhard Bangs Alle 41

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.588	10.112					11.700
Anlægsindtægter	-1.500						-1.500
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							11.700
Anlægsindtægter							-1.500

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+10.112					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med kommunens overtagelse af Flintholm Svømmehal i 2020 blev der udført en række bygningsundersøgelser, da drift og vedligeholdelse af ejendommen overgik fra OPS-leverandøren til Frederiksberg Kommune.

I undersøgelserne blev der konstateret en række kritiske mangler og vedligeholdelsesefterslæb, der skal udbedres i ejendommen, for at sikre den fortsatte drift:

1) Brandsikring

Alle brandanlæg skal gennemgås for funktionsduelighed, og der skal udarbejdes dokumentation. Det skal ligeledes sikres, at alle anlæg er førstegangsinspiceret af akkrediteret firma, samt at alle sammenkoblede anlæg er medtaget i førstegangsinpektionen.

Derudover giver den automatiske brandalarmeringsdækning i gymnastiksalen mange fejlalarmer pga. talkum fra gymnaster, hvorfor der bør etableres en anden type branddetektering, som kan tåle forholdene i gymnastiksalen. Det er hverken kommunens eller OPP-leverandørens vurdering, at der er tale om en mangel, men af hensyn til den fremtidige drift, er det anbefalingen, at forholdet udbedres.

I forbindelse med undersøgelserne blev det skønnet, at der skulle afsættes en samlet ramme på 0,6 mio. kr. til at sikre, at alle brandforhold er i lovlig og forsvarlig stand, hvilket skal igangsættes inden overtagelsen af svømmehallen.

De kritiske forhold omkring brandsikring er sikret i forbindelse med kommunens overtagelse af bygningen i 2020.

2) Vandindtrængning

Da grundvandsspejlet ligger over kældergulvsniveau, er der vandindtrængen i det område af kælderydervæggen, hvor installationer, der ligger i jord, bryder igennem kælderydervæggen. Det vurderes, at udfordringen med vandindtrængen kan løses ved at grave fri i ca. 10 meter af facaden mod kælder, det sted hvor installationer føres igennem og så tætnes alle gennemføringer udefra samt etablere et lokalt dræn.

Derudover skal eksisterende omfangsdræn gennemgås, da det sandsynligvis er beskadiget.

Ventilationskanaler i jord skal udskiftes til en vandtætløsning, som også skal være isoleret for kondens.

Udfordringen blev i forbindelse med undersøgelserne i 2020 estimeret til at udgøre 2,5 mio. kr.

3) Brugsvandsrør og varmeinstallation

De eksisterende brugsvandsrør og varmeinstallation i svømmehallen er udført i varmemforzinkede stålrør hhv. tyndvæggede sorte gevindrør, der begge tærer. Der skal derfor udføres nye brugsvandsrør og varmerørinstallation.

Der skal udarbejdes et samlet projekt, der skal dimensioneres af rådgiver, men det blev skønnet, at der skal afsættes en ramme på minimum 6 mio. kr. til rådgivning og udførelsen.

4) Ventilation

Der mangler dokumentation af lovpligtige målerrapporter for ventilation, samt indregulering af luftmængder på ventilationsanlæg, så det modsvarer det aktuelle besøgstal. Derudover bør ventilationsanlægget ombygges i mindre grad, da der bl.a. mangler spjæld (for variable luftmængder) forskellige steder, ligesom der mangler lyd-dæmpere. Det er ikke OPP-leverandørens vurdering, at dette er en juridisk mangel, idet det ikke har været foreskrevet i projektmaterialet.

I gymnastiksal er der desuden kortslutning mellem ventilationens indblæsning og udsugning, dvs. der tilvejebringes ikke det nødvendige luftskifte.

Det blev skønnet, at der skal afsættes 0,9 mio. kr. til at udbedre manglerne ved ventilationen i svømmehallen.

5) Øvrige

Der er øvrige forhold, der ved gennemgangen i 2020 blev skønnet til 1,7 mio. kr., der skal udføres herunder etablering af varmtvandsbeholder, tavledokumentation for el-tavler, samt nødvendige IT-installationer, herunder FK-net.

Samlede udgifter

De samlede udgifter til udbedring af nødvendige mangler og vedligeholdelsesefterslæb blev dermed estimeret til:

Brandsikring	600.000 kr.
Vandindtrængning	2.500.000 kr.
Brugsvandsrør og varmeinstallation	6.000.000 kr.
Ventilation	900.000 kr.
Øvrige	1.700.000 kr.
I alt	11.700.000 kr.

Overslagene er udarbejdet i 2020 og skal kvalificeres af en ekstern byggeteknisk rådgiver i forbindelse med projekteringen af arbejderne, hvilket forventes at ske ultimo 2023. Det bemærkes, at der er en betydelig usikkerhed ved estimering af økonomi forbundet med tekniske anlæg og installationer i svømmehaller.

Den afledte drift i forbindelse med lukningen af svømmehallen er medtaget i kommunens finansielle orientering, og er derfor ikke indarbejdet i anlægssforslaget.

Juridiske mangler og garantier

De bygningsmæssige mangler er ikke nødvendigvis en mangel i juridisk forstand. Dette beror på en vurdering af, om arbejdet er udført som aftalt mellem OPS-leverandøren og dennes underentreprenører.

Ved kommunens overtagelse af Flintholm Svømmehal blev hele OPS-leverandørens garanti på 3,5 mio. kr. til kommunen udbetalt til kommunen, formentlig i erkendelse af, at de underliggende juridiske mangler overstiger garantibeløbet. Udbetalingen skete i forbindelse med refusionsopgørelsen og indgår derfor ikke i dette anlægsprojekt.

Det var yderligere vurderingen, at der er garantier og erstatningsansvar fra underleverandører som kommunen kunne gøre gældende, hvilket er indarbejdet i kommunens anlægsplan. Der er dog en betydelig usikkerhed ved denne indtægt, idet garantierne er spredt ud på en lang række underleverandører, og også fordi procesomkostningerne til syn og skøn/voldgift forbundet med at forfølge garantikrav er høje.

Forvaltningen har gennemgået de relevante garantier og mulige erstatningsansvar og har vurderet, at der er to aftaleforhold, der set i relation til ressourcerne forbundet med at forfølge krav har været relevante at forfølge. I det ene aftaleforhold har kommunen besluttet at indgå forligsaftale. I det andet aftaleforhold er der indgået en suspensionsaftale, mens forvaltningen afsøger muligheden for at indgå en aftale med leverandøren.

Tidsplan

Det var oprindeligt planlagt, at alle forholdene skulle udbedres i sommeren 2021, idet aktivitetsniveauet i svømmehallen er lavest om sommeren. Som følge af forlængelse af renoveringen af Frederiksberg Svømmehal, er arbejdet i Flintholm Svømmehal løbende blevet udskudt til 2024. Udskydelsen har dog medført stigende driftsmæssige udfordringer og omkostninger med bl.a. vandskader i svømmehallen og idrætshallen som følge af skader på brugsvandsrør.

Den konkrete tidsplan afventer rådgiverudbud, men arbejdet forventes på nuværende tidspunkt at kunne udføres i en periode på 3 måneder i sommeren 2024, hvor svømmehallen vil være lukket. Det bemærkes, at der ifm. budget 2023 er afsat 1,2 mio. kr. til at dække driftsomkostninger ifm. med sommerlukning af svømmehallen.

Projekt nr.: 28 Fagudvalg:

KFU

Funktion:

0.32.31

Klubhus - FB

Adresse: Jens Jessens vej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	11.554		46				11.600
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	11.600						11.600
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			46				
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

FB-klubhus blev taget i brug i september 2022. Der er fortsat mindre udestående på anlægssagerne og i kommunens aftaleforhold med FB, herunder bl.a. aftale om reetablering af parkeringsarealer med FIU for den midlertidige genhusning.

Projekt nr.: 29

Fagudvalg: KFU
Funktion: 3.35.64

KU.BE Forsikrings sag

Adresse: Dirch Passers Allé 4

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.373	648					8.021
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.447	574					8.021
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		74					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

KU.BE blev efter en arkitektkonkurrence i 2014 udbudt i 5 storentrepriser og med en totalrådgiver samt en byggeleder. Bygningen blev indviet d. 2. september 2016 og byggeriet blev endeligt afsluttet primo 2017. Byggesagen har været betydeligt udfordret som følge af bl.a. fejlprojektering og fejlrådgivning, hvilket har medført et komplekst juridisk efterspil ved voldgiftsretten. Heraf er flere af tvisterne afsluttet og der udestår nu tvist med en af entreprenørerne og med rådgiverne. I december 2017 har teknikentreprenøren Bravida anlagt voldgiftssag mod kommunen med krav om betaling for ekstraarbejder, tidsfristforlængelse og forlænget byggepladsdrift. Kommunen har påstået frifindelse og nedlagt påstand om betaling af dagbod for forsinkelse og i øvrigt medinddraget rådgiverne i tvisten med entreprenøren. Rådgiverne har efter indgåelse af et delforlig med kommunen i 2017 fastholdt krav om kommunens betaling af yderligere honorar for forlænget byggetid, hvilket kommunen har afvist. Voldgiftssagerne vedrører derfor de afsluttende juridiske efterspil med entreprenør og rådgivere i forlængelse af byggesagens afslutning.

Beregningsforudsætninger:

De anslåede udgifter til den juridiske proces, herunder udgifter til advokat og voldgiftsnævnet m.v. er i 2019 skønsmæssigt anslået af kommunens advokat på baggrund af sagens hidtidige udvikling. Sagens endelige omkostninger vil afhænge af sagens videre udvikling, herunder om sagerne skal gennemføres ved hovedforhandling og efterfølgende voldgiftskendelse, eller om det vil være muligt at afslutte sagerne i mindelighed ved indgåelse af forlig.

Projekt nr.: 30

Fagudvalg: KFU
Funktion: 0.32.31

Lysprojekt Flintholm Svømmehal

Adresse: Bernhard Bangs Alle 41

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	180		1.720				1.900
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.900						1.900
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			+1.720				
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med opførelsen af Flintholm Svømmehal blev det i 2017 besluttet at etablere et lysprojekt, som dels skal sikre lys på svømmehallens glasfacade, dels bidrage til at skabe sammenhængende forløb i området med svømmehallen og Magnetten - med kig over til KU.BE på den anden side af Metrobanen - og endelig at bidrage til at skabe et aktivt og trygt liv i samspil med bydelen.

Hensigten med projektet er at skabe positiv opmærksomhed omkring området, og der er lagt vægt på, at lyset ikke generer svømmehallens naboer og lyset skal derfor være diskret og subtilt.

Mhp. gennemførelse af projektet blev der igangsat en konkurrence, hvor der var inviteret 4 kunstnere/kunstnergrupper til at komme med deres bud på et facadeprojekt. Der blev efterfølgende udpeget en vinder, og der blev indledt dialog med facadeleverandøren til Flintholm Svømmehal om etablering af projektet.

Dialogen om projektet blev dog sat i bero, da der efterfølgende opstod uenighed med facadeleverandøren om de leverede facadeprofiler og udbedringen heraf. Det var i en længere periode ikke muligt for forvaltningen at indgå i reelle drøftelser, hvor det efterfølgende har vist sig, at leverandøren var i økonomiske vanskeligheder og gik konkurs i 2020.

Sagen med facadeleverandøren endte dermed med et økonomisk forlig med konkursboet i 2021.

Efter leverandørens konkurs har forvaltningen været i dialog med kommunens tekniske rådgiver på projektet, SWECO, der oplyser, at der skal udarbejdes et mere omfattende projektmateriale, når projektet skal udbydes til en anden leverandør. Dette forhold – sammenholdt med at der er gået 6 år siden konkurrencen – gør, at der er relativt stor usikkerhed om såvel økonomien som den tekniske side af projektet. Derfor kan det overvejes, om projektet skal forsøges genoptaget – eller om midlerne skal disponeres til andre projekter.

Projekt nr.: 31

Fagudvalg:

KFU

 Funktion:

0.32.31

Midlertidig genhusning vedr. FB klubhus

Adresse: Jens Jessens Vej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.623		125				1.748
Anlægsindtægter	29		29				58
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.748						1.748
Anlægsindtægter	58						58

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			125				
Anlægsindtægter			29				

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

FB-klubhus blev taget i brug i september 2022. Der er fortsat mindre udestående på anlægssagerne og i kommunens aftaleforhold med FB, herunder bl.a. aftale om reetablering af parkeringsarealer med FIU for den midlertidige genhusning.

Fase 0

Fase 1

Fase 2

Fase 3

Projekt nr.: 32

Fagudvalg: KFU
 Funktion: 0.32.31

Fase 3:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Renovering af Frederiksberg Svømmehal

Adresse: Helgesvej 29

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	165.345	27.900					193.245
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	61.400						165.345
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+27.900					+27.900
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Restentreprise

Frederiksberg Kommune indgik i efteråret 2022 entreprise med VM Anlæg A/S vedr. færdiggørelse af renoveringen af Frederiksberg Svømmehal. Baggrunden for denne aftale er, at Frederiksberg Kommune ophævede entrepriseaftalen med den tidligere entreprenør, Skou Gruppen A/S.

De resterende arbejder inkluderer bl.a.

- Familiebassin – lægning af bassinfliser.
- Undervisningsbassin og 25 m bassin – der udføres betonreparation af bundplade.
- 25 m sal – der udføres malerbehandling af vægge, nicher, søjler og balkoner, og reetablering af ovenlys og frise.
- Babybassin – gammel flisebeklædning og eksisterende ståltrappe er nedtaget med henblik på ny flisebeklædning og udførelse af ny, opmuret bassintrappe.
- Kurbad – der påføres nyt afretningslag og lægning af nye fliser.

Som en del af arbejdet med at overtage entreprisen fra en anden entreprenør har VM Anlæg A/S foretaget en såkaldt mængdeverifikation, som er detailundersøgelser af omfanget af arbejder i de enkelte dele af svømmehallen. Dette er sket ved en række destruktive indgreb på de tidligere udførte arbejder. Mængdeverifikationen har afdækket et større omfang af fejl og mangler i Skou Gruppens arbejder end det, som blev medtaget i forbindelse med genudbuddet.

Mængdeverifikationen udgør således en udvidelse af udbudsgrundlaget og er derfor reelt en udvidelse af entreprisens omfang. COWI og Viuff Anlæg A/S har i fællesskab opgjort de samlede merudgifter forbundet med mængdeverifikationen til i alt 13,6 mio. kr. fordelt på 6,8 mio. kr. i udbedringsudgifter og yderligere 6,8 mio. i forlænget byggeperiode.

Der er udarbejdet en allonge til hovedentreprisekontrakten, som bl.a. omfatter arbejdet med de yderligere mangler konstateret i forbindelse med mængdeverifikationen. Til allongen skal tillægges ekstra udgifter til rådgivning og uforudsete udgifter på 14,3 mio. kr. De uforudsete udgifter vedrører et bredt felt af arbejder såsom yderligere fund af asbest i kælderetagen, etablering af central lysstyring på byggepladsen og reparation af brugsskader på interne trapper. De forventede merudgifter vedr. færdiggørelsen af entreprisen udgør således 27,9 mio. kr. som forventes af blive afholdt i 2024.

Tidsplan

Kommunen har modtaget en arbejdstidsplan, der angiver en endelig afleveringsdato fra Viuff Anlæg A/S i 2. kvartal 2024. Tidsplanen er resultatet af en grundig mængdeverifikationsproces, der – jf. ovenfor - har afdækket et væsentligt større omfang af arbejder med ubedring af skader og mangler end først antaget i forbindelse med genudbuddet og dermed også en forskydning af tidligere indmeldte afleveringstidspunkter.

COWI, Viuff Anlæg A/S og kommunen udfører i samarbejde regelmæssige fælleseftersyn af tidsplanen med løbende vurdering af risici, konsekvenser og løsningstiltag. Kommunens bygherrerådgiver, OBH-Gruppen, har fulgt dette arbejde sideløbende og vurderer, at tidsplanen er retvisende.

Tidsplanen arbejder med et successivt afleveringsprincip, der skal muliggøre en gradvis genindflytning og klarlægning, som i videst mulige omfang vil kunne medvirke til at afkorte idriftsættelsesperioden efter den endelige og samlede aflevering fra entreprenørens side i april.

For så vidt angår svømmehallens genåbning danner den successive afleveringsplan grundlag for udarbejdelsen af en indflytnings- og klargøringsplan for svømmehallens driftspersonale og praktisk avertering mv. Den er tidligere vurderet til at vare ca. 3 måneder, men der vil blive arbejdet på en optimering. Forvaltningen har dedikeret særskilte ressourcer til at varetage og koordinere indflytningsprocessen i tæt samarbejde med Frederiksberg Badene og byggeparterne.

Nyhedsbrev og orientering af lejere

Som hidtil vil lejerne af erhvervslejemålene i svømmehallen løbende blive orienteret om status på byggesagen samt om den forventede afslutning på renoveringsarbejdet og dermed tidsplan for, hvornår de kan komme tilbage til deres lejemål.

Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget vil blive orienteret skriftligt, når der er kommunikeret ud til lejerne mv.

Økonomi

Økonomi – anlæg

Anlægsprojektet er opdelt i to. Ét vedr. færdiggørelsen af svømmehallen og ét vedr. det juridiske efterspil. Sidstnævnte er beskrevet i anlægforslag nr. 33.

Færdiggørelsen af svømmehallen

Nedenfor er vist et opdateret Budget 2022-2024 for færdiggørelsen af renoveringen med Viuff Anlæg A/S. Det fremgår, at der er behov for en tillægsbevilling på 27,9 mio. kr. i Budget 2024. Dermed er vurderingen, at der er et samlet budgetbehov på 108,9 mio. kr. til færdiggørelse af restentreprisen mod forventet 81,0 ved indgåelse af entreprisekontrakten i oktober 2022. Nedenfor er vist det samlede udgiftsbehov fordelt på år og hovedposter. Udgiftsbehovet i 2023 vurderes at kunne afholdes indenfor den allerede prioriterede anlægsbevilling:

Færdiggørelse af svømmehal (mio. kr.)	Samlet	R2022	B2023	B2024
Restentrepriser inkl. tilkøb og optioner	64,8	6,6	43,3	14,9
Supplerende rådgivning	18,2	8,6	6,0	3,6
Byggherreleverancer	11,5	2,0	3,5	6,0
Interimsløsninger	2,0	1,5	0,5	0,0
Uforudsete udgifter (UFO)	12,4	2,7	6,3	3,4
I alt - heraf behov for tillægsbevilling i 2024*	108,9	21,4	59,6	27,9

Baggrunden for det samlede behov for tillægsbevilling på 27,9 mio.kr. til færdiggørelse af renoveringen kan opdeles i to kategorier:

Allongen

13,6 mio. kr. af merudgiften kan henføres til allongen til hovedentreprisen, jf. ovenfor. Mængdeverifikationen udgør en udvidelse af udbudsgrundlaget og er derfor reelt en udvidelse af entreprisens omfang. COWI og Viuff Anlæg A/S har i fællesskab opgjort de samlede merudgifter forbundet med mængdeverifikationen til i alt 13,6 mio. kr. fordelt på 6,8 mio. kr. i udbedringsudgifter og yderligere 6,8 mio. i forlænget byggeperiode. Dette beløb ligger 0,6 mio. kr. højere end det angivne skøn fra orienteringssagen i januar 2023. Allongen er vedlagt sagen som bilag 2.

I forhold til byggepladsudgiften skal det bemærkes, at beløbet er opgjort på baggrund af udgifter fordelt over hele entrepriseperioden, svarende til en merudgift på ca. 357.000 kr. pr. måned. Den samlede udgift til byggepladsdrift for 19 måneders renoveringsentreprise beløber sig herefter til i alt 10,8 mio. kr. eller gennemsnitligt ca. 570.000 pr. måned.

Merudgiften for byggepladsdrift er en konsekvens af flere faktorer, som har medvirket til en udvidelse af opgavens omfang. En væsentlig årsag kan henføres til udvidet byggepladskoordinering under syn- og skønsregistreringerne i efteråret og vinteren 2022-2023 samt den efterfølgende verifikationsproces. Begge er ekstraordinært ressourcekrævende forhold, som har medført store udsving i byggepladskapaciteten og har måttet håndteres sideløbende med den planmæssige renovering. Endvidere har entreprenøren i perioder måtte planlægge efter udvidet arbejdstid for at opretholde fremdriften under sammensætning af den endelige arbejdstidsplan. En anden væsentlig årsag til merudgiften kan henføres til, at de løbende uforudsete arbejder medfører et væsentligt øget ressourceforbrug på bygge- og projektledelse i forbindelse med tekniske afklaringer.

Merudgiften til byggepladsdrift er forhandlet mellem COWI og Viuff Anlæg A/S og således vurderet og godkendt af totalrådgiver.

Afledte merudgifter til rådgivning og uforudsete udgifter (UFO)

14,3 mio. kr. af merudgiften kan henføres til afledte udgifter til rådgivning på den resterende del af projektet samt uforudsete udgifter på den resterende del af projektet.

Rådgivning (I alt 6,6 mio. kr.)

Den resterende udgift til bygherrerådgivning beløber sig til ca. 750.000 pr. måned frem til aflevering og vurderes at ligge på et forventeligt niveau. Udgiften for samme periode til totalrådgivning er af COWI estimeret til ca. 5,8 mio. kr. Dertil kommer en forventet udgift til rådgivning fra OBH på 0,8 mio. kr.

Uforudsete udgifter (I alt 7,7 mio. kr.)

De yderligere uforudsete udgifter er i ovenstående forudsat til 15 pct. af restentreprisensummen ekskl. bygherreleverancer (42,2 mio. kr.) svarende til 6,4 mio. kr. Hertil kommer allerede disponerede ekstraarbejder på 1,3 mio. kr.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Frederiksberg Svømmehal er en del af Frederiksberg Badene, som blev etableret, da kommunen overtog driften af Flintholm Svømmehal i sommeren 2020. Nedlukningen af Frederiksberg Svømmehal i hele 2023 og ca. halvdelen af 2024 forventes at have driftsmæssige konsekvenser på op mod 3,4 mio. kr. på årsbasis. Dette er medtaget i Budget 2023. Konsekvenserne for Budget 2024 på ca. 1,7 mio. kr. medtages som teknisk ændring i processen for Budget 2024.

Projekt nr.: 33

Fagudvalg:

KFU

 Funktion:

0.32.31

Voldgiftssag - Frederiksberg Svømmehal

Adresse: Helgesvej 29

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.021	5.479					9.500
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.000	5.000					9.500
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		479					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Renoveringen af Frederiksberg Svømmehal blev udbudt i hovedentreprise i januar 2020. Skou Gruppen A/S vandt udbuddet af hovedentreprisen. I forbindelse med Skou Gruppens udførelse af arbejdet er der konstateret en omfattende mængde mangler og svigt i kvaliteten med det udførte arbejde. Entreprisen blev bl.a. af denne årsag væsentligt forsinket. Som følge heraf ophævede kommunen entreprisekontrakten med Skou Gruppen den 18. januar 2022. Der blev i maj måned 2022 indleveret et foreløbigt klageskrift til Voldgiftsnævnet af kommunen. Under den anlagte voldgiftssag påstår kommunen betaling af et krav på et tocifret millionbeløb mod Skou Gruppen, som bl.a. dækker over kommunens krav i anledning af manglerne og forsinkelsen. I tilknytning til voldgiftssagen gennemføres der syn og skøn ved en uvildig skønsmand. Det samlede juridiske efterspil vedrører således dels de af kommunen påberåbte mangler, forsinkelsen ved Skou Gruppens entreprise, ekstrakrav fra Skou Gruppen og krav i tilknytning til disse temaer.

Beregningsforudsætninger:

Der er afsat i alt 9,5 mio. kr. baseret på en vurdering af sagens omkostninger af Kommunens juridiske rådgiver Poul Schmith/Kammeradvokaten I/S.

Projekt nr.: 34

Fagudvalg: KFU
Funktion: 3.35.64

Puljen til gavlmalerier*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			530				-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			50	50	50	50	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			530				
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Frederiksberg Kommune har siden 2013 haft en Pulje til gavlmalerier (anlægspulje under Kultur- og Fritidsudvalget, KFU). Det afsatte anlægsbudget til Puljen for gavlmalerier i nærværende anlægsskema skal muliggøre udførelsen af gavlmalerier på udvalgte gavle på Frederiksberg i de kommende år fra 2024 til 2027.

Antallet af gavlmalerier, der gives puljemidler til, vil afhænge af størrelsen og de konkrete omkostninger ved arbejdet. Det må påregnes, at de afsatte midler ikke vil kunne dække de fulde omkostninger, eksempelvis kunstnerhonorarer, hvorfor det er et generelt vilkår, at ansøgerne også må søge om ekstern finansiering.

Gavlprojekter 2013-2022

KFU har siden puljens opstart i 2013 givet tilskud til følgende gavlmalerier/gavlprojekter på Frederiksberg:

- *H. C. Ørstedsgade 23 – "the beanstalk" af Michael Isling*
- *Thorvaldsensvej 18 – af Tine Helleshøj*
- *Fuglevangsvej 6B af Wendy Plovmand*
- *Falkoner Allé 30 af Martin Bigum*
- *Nyelandsvej 3-5 – "papirfly" af Maja Fjord Fjord*
- *Henrik Ibsens Vej 41 – "Nora Helmer" af Elmer*
- *Filmgavl på Hovedbiblioteket*
- *Hillerødgade 38 – "Forenede Fasaner" af kunstnerduoen J&K*
- *Skolevænget ved Nordens Plads*
- *Vesterbrogade 162 / Platanvej 32*
- *Platanvej/Vesterbrogade 162*
- *Skolevænget ved Nordens Plads*

Kunststrategi og kunst i byrum

Forvaltningen arbejder disse år på et udkast til en kommunal Kunststrategi - heri også i forhold til udvikling og inkorporering af kunst i byrum, på bygninger, pladser mv. Og også med afsæt i den kommende Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026, kommunens Arkitekturpolitik samt de erfaringer, der siden 2013 er gjort med gavlpuljen.

Gavlpuljens fremtidige anvendelse tiltænkes at indgå og udmøntes i regi af den kommende Kunststrategi - herunder muligheden for, at puljen kan støtte andre typer kunst på bygninger eller i byrum. Heri vil også indgå et forslag til udvikling af Filmgavlen på Frederiksberg Hovedbibliotek, jf. også anmodning herom fra KFU i 2019.

Puljen til gavlmalerier foreslås med nærværende anlægsskema videreført med 530.000 kr. i 2025 med tilhørende afledt drift. I forhold til den nuværende gavlpulje gældende for årene 2022-2024 er der fortsat cirka 220.000 kr. tilbage i restbudget, som tiltænkes disponeret i løbet af 2023 eller alternativt i 2024.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Et strategisk fokus på kulturelle og kunstneriske tiltag og greb - både indendørs, på bygninger og udendørs i byens rum i øvrigt - er en vigtig del af en helhedsorienteret byudvikling og som led i at skabe kulturel værdi samt i udviklingen af en attraktiv by, som er både kulturel, byhistorisk og æstetisk at bo, besøge og færdes i.

Et fokus der derfor også er gennemgående i kommunale strategier og politikker som Frederiksbergstrategien, kultur- og fritidspolitikken, arkitekturpolitikken, visionen for Frederiksberg Hospital samt nævnte Kunststrategi.

Gavlpuljen er i tråd med den nuværende Kultur- og Fritidspolitik 2019-2022 (jf. arbejdsprincippet om uventede oplevelser i byrummet) og bidrager til at opfylde Frederiksbergstrategiens målsætning om destination i hovedstaden ved at synliggøre kunst i byen, skabe smukke bygninger og fine byrum og derved bidrage til, at borgerne opholder sig mere i byens rum. Ligeledes spiller puljen sammen med målet om livskvalitet i hverdagen. Gavlmalerierne er for alle, der passerer forbi, og kan derfor højne livskvaliteten hos byens borgere og gæster.

Puljen til gavlmalerier (under KFU) skal derfor ses i sammenhæng med ovennævnte bystrategiske fokus.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			50	50	50
<i>Afledte driftsudgifter, (KFU)</i>	U		50	50	50
<i>Afledte driftsudgifter, (udvalg 2)</i>	U				
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter i forbindelse med Puljen til gavlmalierier dækker løbende udgifter til vedligeholdelse af de udførte gavlmalierier - herunder også fjernelse af graffiti.

Projekt nr.: 35

Fagudvalg:	KFU
Funktion:	0.32.31

Puljen til åbne idrætsanlæg*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		500		500		500	
Bevilges ved budget- vedtagelsen		500					
Afledte driftsudgifter, netto		50	50	100	100	100	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		500		500			

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet**Baggrund og beskrivelse:**

Frederiksberg Kommune har en anlægspulje på 500.000 kr. under Kultur- og Fritidsudvalget (KFU) til udvikling og etablering af "åbne idrætsanlæg" i byens rum. Puljen har tidligere været en årlig anlægspulje, men i forbindelse med Budgetaftalen 2023 er puljen de næste år fordelt med 500.000 kr. i 2024 og 500.000 kr. i 2026.

Puljen under KFU er det pågældende år anlægsbevilget ved budgetvedtagelsen, og hvor en sag med forslag til disponering af puljen til konkrete projekter forelægges KFU til beslutning og ofte også til orientering i øvrige relevante fagudvalg under By-, Kultur- og Miljøområdet qua projekternes tværfaglige byrums- og parkkarakter.

Åbne idrætsanlæg - definition, målgrupper og indhold

Et "åbent idrætsanlæg" er en udendørs aktivitets-, motions- og bevægelsesfremmende facilitet etableret permanent eller midlertidigt i byens rum og parker. De åbne idrætsanlæg rundt om i byen er offentligt tilgængelige og kan i udgangspunktet benyttes frit hele året af byens borgere, institutioner, foreninger og besøgende.

Indholdet af de enkelte anlæg varierer alt efter bl.a. lokal placering, omgivelser, tiltænkte brug og målgrupper.

Eksempler på åbne idrætsanlæg

Eksempler på åbne idrætsanlæg er motionspladser til kropslig/funktionel træning, rekreative stiforløb med træningsinventar samt inventar og flader i byens rum til gadeidræt, skateraktiviteter, boldspil, leg og bevægelse.

De senere år har kommunen anlagt åbne idrætsanlæg bl.a. ved CBS (motionsplads), rundt om idrætsanlægget på Jens Jessens Vej (motionssti med aktivitetsområder), på P.G. Ramms Allé (motionsplads), i Aksel Møllers Have (motionsplads og skakplads), i Lindevangsparken (opgradering af boldbane med nye faciliteter til streetbasket), under Bispeengbuen (midlertidige faciliteter til streetidræt til projekt "Street under Buen" i regi af Urban 13), i Grøndalen ved Flintholm (skaterskål), faciliteter til discgolf (træningskurve) i Lindevangsparken, Grøndalsengen og Grøndalen samt de nye løberuter i byen (Frederiksberggruterne på 3 km, 5 km og 10 km).

Byinventar og støttefaciliteter

Foruden det bevægelses- og motionsfremmende indhold i projekterne opsættes der til flere af de åbne idrætsanlæg, hvis det funktionelt og økonomisk vurderes nødvendigt, også byinventar såsom belysning og opholdsmøbler og affaldskurve, jf. fx de nævnte projekter ved CBS, på Jens Jessens Vej og i Aksel Møllers Have.

Tværfaglige projekter

Projekterne i anlægspuljen udvikles og realiseres enten særskilt eller indgår som en del af en fælles løsning i et anlægsprojekt (byrum/plads/park) på tværs af By, Kultur og Miljø. Det kan fx være i form af en (nedsænket) boldbane, skaterfacilitet/skål eller motionsplads kombineret med et skybrudsprojekt eller et åbent idrætsanlæg som del af en samlet udvikling af byrum, pladser og parker, i en områdeudvikling eller i et byudviklingsprojekt.

Beregningsforudsætninger:

Anlæg

Puljen til åbne idrætsanlæg er fordelt med 500.000 kr. i 2024 og 500.000 kr. i 2026, jf. Budgetaftalen 2023. En anlægsudgift til et åbent idrætsanlæg afhænger i høj grad af anlæggets størrelse, indhold og materialevalg.

Drift

I anlægspuljen er der desuden (under KFU) det pågældende år afsat et driftsbeløb på 50.000 kr. (svarende 10 % af 500.000 kr.) til div. løbende drift og vedligehold af de eksisterende og nyopførte åbne idrætsanlæg - herunder service- og sikkerhedstjek samt mindre reparationer og genanskaffelser af ødelagt materiel/inventar.

Det nævnte driftsbeløb på 50.000 kr. indgår hver gang, at anlægspuljen på 500.000 kr. er med i budgetaftalen.

Aftaler (ansvar/håndtering/økonomi) om varig drift af de ibrugtagne, åbne idrætsanlæg koordineres på tværs af forvaltningen (Kultur og Fritid / Vej, Park og Miljø), jf. de tværgående snitflader mellem denne pulje og dels kommunens anlægspulje til "Offentlige legepladser og motionspladser" under Miljø- og Trafikudvalget (MTU) og dels til kommunens budget til "Drift og vedligehold af grønne arealer" i byen generelt (også under MTU).

Ved flere af de ibrugtagne, åbne idrætsanlæg (under KFU) håndteres den årlige, varige drift via aftaler med ekstern aktør (fx Urban 13 ifm. projekt Street under Buen) eller via andet kommunalt budget, jf. MTU ovenfor.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Fokus på byrum med mulighed for bevægelse og leg er en del af en helhedsorienteret byudvikling som led i at skabe kulturel, social, bevægelsesfremmende og livskvalitetsskabende infrastruktur og byliv på Frederiksberg.

Byens rum og parker på Frederiksberg skal indrettes, så de på tilgængelig vis (foruden til ro og ophold) også kan bruges til aktivitet og bevægelse af både børn og voksne - på egen hånd og/eller i fællesskab med andre.

Dette bystrategiske fokus i kommunens byudvikling indgår derfor også i Frederiksbergstrategien, Kommuneplanen, kommunens sundhedspolitik, visionen for Frederiksberg Hospital samt i kommunens nye Strategi for idrætsfaciliteter på Frederiksberg, som blev endeligt tiltrådt af Kommunalbestyrelsen den 27. februar 2023.

Anlægspuljen til åbne idrætsanlæg skal derfor ses i sammenhæng med ovennævnte bystrategiske fokus.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		50	50	100	100
<i>Afledte driftsudgifter, (KFU)</i>	U	50	50	100	100
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Se afsnit ovenfor om drift under "Beregningsforudsætninger".

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Projekt nr.: 36

Fagudvalg:

KFU

 Funktion:

0.32.31

Skaterbane

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			1.300				1.300
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			15	30	30	30	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			1.300				1.300
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I fm. Budgetaftalen 2023 blev partierne enige om at fastholde budgettet på 1,3 mio. kr. i 2025 til en skaterbane.

Denne fastholdelse skal blandt andet ses i sammenhæng med, at Kultur- og Fritidsudvalget (KFU) den 28. marts 2022 tog forvaltningens status på afdækning af muligheden for etablering af skaterfaciliteter på Frederiksberg til efterretning - herunder også med en politisk tilkendegivelse om, at der arbejdes videre med en mulig placering af en skaterfacilitet (skaterbane) som en del af den kommende park i Rolighedsvej Bycampus.

Skaterfaciliteter på Frederiksberg - budgetaftaler

I kommunens seneste års Budgetaftaler 2020-2022 indgår der politiske tilkendegivelser og beslutninger om en ønskelig etablering af flere udendørs skaterfaciliteter (skaterbaner etc.) på Frederiksberg.

I Budgetaftalerne 2020 og 2021-2022 fremgår, at "Partierne ønsker en etablering af en skaterbane på Frederiksberg", og i tillægsaftalen for Budget 2022 fremgår, at "for at sikre, at etablering af en skaterbane ikke sker på bekostning af øvrige tiltag, afsættes en særskilt bevilling til formålet på 1,3 mio. kr. i 2022." (under KFU).

De fortsat fastholdte 1,3 mio. kr. i 2025 (under KFU) i Budgetaftalen 2023 skal ses i sammenhæng hermed.

Skaterfaciliteter på Frederiksberg - mulig placering

I Budgetaftalerne 2020-2022 blev der ikke anvist nogen placering, hvorfor også KFU (og Miljø- og Trafikudvalget, MTU) den 28. marts 2022 blev forelagt en revideret status på mulighederne for etablering af skaterfaciliteter på Frederiksberg - inkl. betragtninger om skaterfaciliteter i byrum, især på Frederiksberg, og mulige placeringer.

KFU tog forvaltningens status til efterretning inklusiv en politisk tilkendegivelse om, at der arbejdes videre med en mulig placering af skaterfacilitet (areal/bane/skål) som en del af den nye park i Rolighedsvej Bycampus.

Det nye bykvarter "Rolighedsvej Bycampus" etableres 2021-2028 af forskellige bygherrer og vil indeholde boliger (studie, familie og særlige boformer), Ny Prins Henriks Skole (Den Franske Skole), ny idrætshal (pt. sat i bero, jf. beslutning herom i Budgetaftalen 2023), p-kælder, stræder og en ny park med fokus på skybrudssikring, biodiversitet, ophold, leg og bevægelse. Og hvori det vurderes muligt at indarbejde en skaterfacilitet.

Der henvises til særskilt anlægsskema "Rolighedsvej Bycampus - parker" (under MTU) for sammenhæng/snitflade (inkl. økonomi) mellem dette anlægsskema om "skaterbane" og den nye park i Rolighedsvej Bycampus.

Præcist hvordan en skaterbane vil kunne indarbejdes i den nye park vil blive afdækket i det videre arbejde.

Skaterfaciliteter på Frederiksberg - baggrund og uddybning

Som det også fremgik af nævnte status i 2022 er Frederiksberg udfordret, når det gælder at finde ledigt areal i byens rum og parker til blandt andet udendørs skaterfaciliteter (skaterbaner/skaterskåle/skaterlandskaber).

I arbejdet med skaterfaciliteter - og hvis placeringer er mulige - er afsættet, at faciliteterne skal have en bred, legende og motionsvenlig profil, der kan tilgodese flere målgrupper (løbehjul, skateboard og rullestol). På Frederiksberg vurderes der ikke at kunne være plads til store skaterparker (fx som i Fælledparken), men derimod alene plads til mindre og mere "kompakte" anlægsløsninger og med den nævnte, ønskede brugerprofil.

Foruden nævnte, mulige placering af en skaterfacilitet som del af den nye park i Rolighedsvej Bycampus anbefaler forvaltningen, jf. statussag i 2022, at der arbejdes videre med at afdække muligheden for at indarbejde en form for skaterfacilitet som en del af udviklingen af Nordens Plads og den kommende helhedsplan herfor.

Beregningsforudsætninger:

Anlægsudgiften til en skaterfacilitet/skaterbane afhænger af størrelse, udformning, underlag, materialer, foranstaltninger mht. omgivelser og evt. støttefaciliteter til faciliteten (opholdsmøbler, belysning, byinventar, toilet).

For så vidt angår de fastholdte 1,3 mio. kr. i 2025 til en skaterbane, er dette beløb baseret på et foreløbigt skøn og fra erfaringstal fra den skaterskål (areal på knap 200 m²), som kommunen i 2017 etablerede i Grøndalen. Her var anlægsudgiften omkring 1,2 mio. kr. inkl. rådgivning og belysning/lysmast ved skaterskålen.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Fokus på byrum med mulighed for bevægelse og leg er en del af en helhedsorienteret byudvikling som led i at skabe kulturel, social, bevægelsesfremmende og livskvalitetsskabende infrastruktur og byliv på Frederiksberg.

Byens rum og parker på Frederiksberg skal indrettes, så de på let tilgængelig vis (foruden til ro og ophold) også kan bruges til aktivitet og bevægelse af børn og voksne - på egen hånd og i aktivt fællesskab med andre.

Dette bystrategiske fokus i kommunens byudvikling indgår derfor også i Frederiksbergstrategien, Kommuneplanen, kommunens sundhedspolitik, visionen for Frederiksberg Hospital samt i kommunens nye Strategi for idrætsfaciliteter på Frederiksberg, som blev endeligt tiltrådt af Kommunalbestyrelsen den 27. februar 2023.

I forlængelse af nævnte fokus har Frederiksberg Kommune også en anlægspulje (pt. hvert andet år) under KFU til udvikling og etablering af sådanne bevægelsesfremmende faciliteter ('åbne idrætsanlæg') i byens rum.

Åbne idrætsanlæg kan være bl.a. motionspladser til kropslig/funktionel træning, rekreative stiforløb med træningsinventar samt inventar og flader i byens rum til gadeidræt, skateraktiviteter, boldspil, leg og bevægelse.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			15	30	30
Afledte driftsudgifter, (MTU)	U		15	30	30
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der afsættes 30.000 kr. årligt til drift og vedligehold under Byliv og Drift.

Jævnlig afrensning – ca. 15. 000 kr. årligt.

Baseret på tidligere erfaringstal fra lignende anlæg ved Flintholm.

En årlig overfladebehandling - ca. 15.000 kr.

Forudsætningen er ca. 90-100 kr. pr m² til en overflade på ca. 150 m². Der er ikke afsat midler til overfladebehandling i år 1.

Børneudvalget

Projekt nr.: 37

Fagudvalg: BU
Funktion: 05.25.10

Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		1.000					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	500	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Legepladspuljen sikrer legepladsforbedringer på kommunens kommunale- og selvejende institutioner samt fortløbende vedligehold af legepladser tilknyttet de kommunale- og selvejende daginstitutioner.

Via ansøgninger til legepladspuljen bliver nedslidte og udtjente legeredskaber og arealer udskiftet, renoveret eller sløjft således at legepladserne lever op til gældende sikkerhedsstandarder. Ligeledes er det også muligt for institutionerne at søge om midler til nyanskaffelse af legeredskaber i tilfælde, hvor der kan identificeres et pædagogisk behov. Det er med puljens størrelse dog primært tale om, at puljen anvendes til erstatning for nedslidte redskaber.

Der er et fortløbende behov for opkvalificering af institutionernes legepladser, da den daglige brug vedvarende slider på legepladserne. Med en prioritering, hvor det fortsat sikres, at kommunens legepladser lever op til gældende sikkerhedsregler og samtidig medvirker til at opfylde et pædagogisk sigte, vil en fortsat løbende pulje medføre, at behovet kan imødekommes.

Det er hensigten, at alle legepladser i kommunens daginstitutioner i en årlig kadence får gennemført en sikkerhedsgennemgang af den uddannede legepladsinspektør fra kommunens tekniske serviceteams. Legepladsinspektøren udarbejder en legepladsrapport for hver legeplads til brug for lederen af det enkelte dagtilbud såvel som for forvaltningen. I den forbindelse vurderes det nødvendigt, at forvaltningen fortsat prioriterer en del af puljemidlerne til udbedring af de generelle problemstillinger, som sikkerhedsgennemgangen påviser på kommunens legepladser. Der vil med udmøntningen af puljemidlerne ligeledes være mulighed for, at institutionerne fortsat kan ansøge puljen om midler til udskiftning af nedslidte legeredskaber i de tilfælde, hvor det bedre kan svare sig at skifte ud end at reparere.

Med vedtagelsen af budget 2020 blev Legepladspuljen opjusteret til 1,5 mio.kr. i 2020 og 2021 for herefter igen at være på 1,0 mio.kr. årligt. Men den 20. april 2020 besluttede Magistraten af fremrykke flere bygge- og anlægsaktiviteter, herunder blev 1,0 mio.kr. fra Legepladspuljen fremrykket fra 2021 til 2020. Der blev således bevilget projekter for 2,5 mio.kr. i 2020, mens den tilbageværende pulje i 2021 var 0,5 mio.kr.

Med vedtagelsen af budget 2021 blev også 2022 og 2023 nedjusteret til 0,5 mio.kr. årligt, mens budgettet i 2024 og frem igen var på 1,0 mio.kr.

Nedjusteringen har medført et øget behov i de kommende år, at der generelt er et stigende behov for vedligehold og udskiftning af ældre, nedslidte og farlige redskaber på dagtilbuddene. I 2023 har den begrænsede pulje således betydet, at der ikke har været mulighed for at erstatte alle legeredskaber, som var nedslidte eller farlige, nogle er blot blevet fjernet eller afspærrede.

Projekt nr.: 38

Fagudvalg: BU
Funktion: 05.25.10

Kapacitetstilpasning

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.800	2.200					4.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.800	2.200					4.000
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen besluttede med budget 2023, en kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet, hvor dagtilbuddet Lindehuset lukkes den 1. maj 2023, og lejemålet Finsensvej 82, hvor dagtilbuddet har til huse, afvikles.

Der er erfaringsmæssigt altid udgifter forbundet med at udfase dagtilbud. Især er kommunen kontraktuelt forpligtet til at afholde udgifter til reetablering af ejendomme ved opsigelse og fraflytning af lejemål. Lejemålet Finsensvej 82 fraflyttes 1. november 2023. Ligeledes vil der være udgifter i forbindelse med flytning og eventuelt genanvendelse af inventar og legeplads samt til rengøring og til andre uforudsete udgifter, som opstår ved fraflytning og afvikling.

Med afviklingen af lejemålet er der behov for reetablering af lejemålet. Forvaltningen har opstartet dialog med udlejer om præmisserne og de kontraktuelle forhold vedr. reetablering. I periode fra den 1. maj 2023, hvor dagtilbuddet er lukket og lokalerne rømmet og frem til den 1. november 2023, vil det endelige beløb bliver afklaret via en konkret vurdering af lokalerne og forhandling. Udgifterne til afvikling af lejemålet har været beskrevet og er indarbejdet i effektiviseringsforslaget om kapacitetstilpasning.

Projekt nr.: 39

Fagudvalg: BU
Funktion: 05.25.10

Etablering af tilstrækkeligt antal vuggestuepladser primært i Øst

Adresse: flere adresser

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		4.000	2.000				6.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+4.000	+2.000				+6.000
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Med Kommunalbestyrelsens beslutning den 20. juni 2022, hvor vuggestuealderen blev hævet fra 2 år og 10 måneder til 3 år, blev kommunalbestyrelsen forelagt, at med en ændring af oprykningssalderen, vil der blive behov for at konvertere børnehavekapacitet til vuggestuekapacitet, da alle børn bliver 2 måneder længere i vuggestuen og 2 måneder kortere i børnehaven. Behovet for vuggestuekapacitet ville være kritisk i 2027. Kommunalbestyrelsen blev med forslaget forelagt, at der forventeligt ville være en udgift til konvertering af pladser op til mellem 2 til 3 mio. kr. frem mod 2027.

Med Budgetaftalen 2023, blev det besluttet at lukke Lindehuset fra 1. maj 2023 og udfase 80 vuggestuepladser og 98 børnehavepaladser.

Behov for yderligere vuggestuekapacitet - primært i Øst og Vest

På baggrund af den nyeste efterspørgselsprognose fra 2023, vil kommunen frem til april 2028 samlet have nok kapacitet, til at kunne overholde kommunens pladsgaranti.

Betragtes kommunens kapacitet alene på vuggestuepladser, vil kommunen mangle vuggestuekapacitet fra september 2025. Kommunen er opdelt i tre geografiske områder, Nord, Vest og Øst. I Øst, som er det område hvor efterspørgslen efter vuggestuepladser er størst i forhold til den eksisterende kapacitet, mangler der ledig vuggestuekapacitet fra 2023. For at sikre den bedste service til borgerne, hvor kommunen kan tilbyde plads tæt på hjemmet, er det primært i Øst, eller dagtilbud placeret tæt på Øst, at der skal konverteres vuggestuepladser.

Grupperum til vuggestuebørn skal jf. bygningsreglementet minimum have 3 m² pr. barn, mens grupperum til børnehavebørn skal have minimum 2 m² pr. barn. Med baggrund i kommunens samlede efterspørgsel efter vuggestue og børnehavepaladser, er der behov for, minimum at konvertere ca. 75 børnehavepaladser til ca. 50 vuggestuepladser, primært i Øst før september 2025. Det svarer til ca. 4 grupperum som skal konverteres.

Efter 2025 vil der være behov for at oprette yderligere vuggestuekapacitet i Øst og i Vest, da efterspørgslen også stiger i overslagsårene. Det vil ikke være muligt fortsat at omkonvertere børnehavekapacitet til vuggestuekapacitet efter 2025. Forvaltningen vil til budget 2025, fremlægge en anlægsplan for hvilke dagtilbud i Vest og Øst, som med fordel kan udvides med flere vuggestuepladser.

Beregningsforudsætninger:

Da der gennem de seneste år allerede er konverteret børnehavepaladser til vuggestuepladser, for at imødekomme et generelt stigende behov for vuggestuekapacitet, er de dagtilbud med fysiske rammer, som er lettest af konvertere, allerede inddraget.

Erfaringerne med at konvertere børnehavepaladser til vuggestuepladser er meget forskellige. Nogle dagtilbud vil udelukkede have behov for inventar, legetøj, puslebord og krybber, for at kunne rumme vuggestuebørn frem for børnehavebørn. Såfremt de bygningsmæssige rammer ikke er lette at ændre til vuggestuebørn, vil der være et større behov. Der kan være behov for ombygning/istandsættelse af grupperum og puslerum, etablering af liggehal, ændring af adgangsforhold, varmeskabe til madrasser, inventar, legetøj og krybber mv.

Der er flere ældre villaer i den centrale og østlige del af kommunen, som benyttes til dagtilbud. Det er erfaringsmæssigt dyrere at konvertere børnehavegrupperum til vuggestuegrupperum i denne boligmasse, end en mere gængs og moderne boligmasse.

Henset til ovenstående, vil prisen for at oprette et grupperum med baggrund i erfaringstal, gennemsnitligt være 1,25 mio. kr. pr. grupperum. Baseret på dette, skal der afsættes 5 mio. kr. frem mod 2025, til at konvertere ca. 4 grupperum til vuggestuebørn.

For at kunne udvide kapaciteten frem til 2028, skal der endvidere afsættes 1 mio. kr. til bygherrerådgivning mhp. at kortlægge hvilke dagtilbud, primært i Øst og Vest, der bedst kan rumme en udvidelse af de eksisterende rammer. Rådgivningen skal indeholde helhedsplaner for de valgte dagtilbud, ideskitser, dispositionsforslag med økonomiske og tekniske både betragtninger, som endeligt skal kunne bringes til budget 2025.

Socialudvalget

Projekt nr.: 40

Fagudvalg: SU
Funktion: 05.38.52

Projektets "Idéfase" er gennemført, de indledende forundersøgelser er foretaget og en første risikovurdering er foretaget med fokus på kvalitet, tid og økonomi. På denne baggrund er det erfaringsbaserede budget blevet byggefagligt kvalificeret.

Istandsættelse af Frydendalsvej 13 til nye funktioner

Adresse: Frydendalsvej 13

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.000	0	1.400	0	0	0	5.400
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	5.400						5.400
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			1.400				
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Kommunen har fra 1980 – 2022 lejet ejendommen Frydendalsvej 13 af LEV til brug for botilbud i regi af socialafdelingen. I løbet af efteråret 2020 er borgerne flyttet til Betty II som led i implementeringen af Den Sociale Masterplan. Kommunen har købt ejendommen af LEV i 2022, og planerne for den fremtidige anvendelse af Frydendalsvej 13 i en rokade med fem SKP-boliger i Finsens Have og med 'Stedet' (yngre borgere med demens) på Roskildevej 56 er senest blevet drøftet i Kommunalbestyrelsen den 17. maj 2021.

Den fremtidige anvendelse af Frydendalsvej 13 – udgøres af tre funktioner.

1. Ny fysik til dagtilbuddet 'Stedet' for yngre demente, hvor der i flere år har været væsentlige fysiske kapacitetsproblemer på Roskildevej 56, st. i forhold til målgruppen.
2. Nye fysiske rammer til SKP-ordningen, der i dag huses i fem nedlagte lejligheder i Finsens Have. SKP-ordningen har brug for mere plads som alternativt vil betyde nedlæggelse af yderligere en lejlighed. Samtidig vil en flytning til Frydendalsvej 13, kunne frigøre boliger til udslusning i egen bolig fra herberg, botilbud osv.
3. Fysiske rammer til gruppeaktiviteter for borgere i netop SKP-ordningen. Gruppeaktiviteter er fagligt befordrende og også led i en vedtaget effektivisering på området – men fysisk plads kan for nuværende kun findes ved nedlæggelse af yderligere lejligheder i Finsens Have.

Planerne for den fremtidige anvendelse af ejendommen er i gang med at blive kvalificeret i Socialafdelingen, herunder at anvende huset som et Forebyggelseshus med dele af de samme funktioner som ovenfor. Ejendommen Frydendalsvej 13 har dog siden juli 2022 været anvendt som flygtningeboliger for ukrainske flygtninge og vil blive anvendt som sådan, i hvert fald indtil udgangen af 2023. Den kommende istandsættelse til nye funktioner, vil således tidligst finde sted i 2024.

I sag forelagt SU og ÆOU den 24. november 2021 er istandsættelsesbehovet for de nye funktioner beskrevet. Det er vurderet, at der er behov for, dels en almindelig istandsættelse, og dels en mindre opgradering i forhold til at fungere som et samlet hus med flere funktioner. Den almindelige istandsættelse indeholder bl.a. udvendig vedligeholdelse af tag, facader og vinduer, samt indvendig vedligeholdelse i forhold til vægge, gulve, døre/vinduer, el-installationer, VVS, solafskærmning og ventilation. Det er desuden vurderet, at der er behov for en generel opgradering i form af bl.a. elektronisk nøglesystem, brandsikring og IT til personalet. Herved sikres, at huset er trygt at færdes i for borgerne, og at personalet kan udføre deres arbejde i tidssvarende rammer. Der er desuden indregnet en mindre opgradering, som bl.a. sikrer, at stueetage og kælder bliver indrettet så borgerne fra 'Stedet' fortsat kan have adgang til motion- og omklædningsmuligheder. Udgiften til istandsættelse af Frydendalsvej 13 er vurderet til ca. 3,6 mio. kr. Herudover er der behov for grundvandssikring, hvor udgiften er vurderet til ca. 1 mio. kr. Samlet ca. 4,6 mio. kr. Der vurderes desuden en udgift til flytning og inventar på ca. 0,2 mio. kr.

Ved flytning af SKP-ordningen til Frydendalsvej 13, kan der frigives fem boliger i Finsens Have. Udgiften til istandsættelsen af de fem SKP-boliger vurderes til ca. 0,6 mio. kr. Efter istandsættelsen vil boligerne kunne frigøre boliger til udslusning i egen bolig fra herberg, botilbud osv., og kan drives i tilknytning til eksisterende tilbud i Finsens Have. De frigjorte boliger vil bidrage positivt til at fastholde det nødvendige flow fra herberger og botilbud, som oftest er vanskeliggjort pga. mangel på egnede boliger.

Den samlede anlægsudgift til istandsættelse af Frydendalsvej 13 og 5 boliger i Finsens Have anvendt som kontor, udgør således 5,4 mio. kr. inkl. 0,2 mio. kr. til flytning og inventar.

Frydendalsvej 13 anvendes for nuværende til ukrainske flygtninge, og dermed afholdes der allerede afledte driftsudgifter. Der forventes ikke yderligere afledt drift på baggrund af dette anlægsprojekt.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)					
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.			10	10	10

Projekt nr.: 41

Fagudvalg: SU
 Funktion: 05.38.52

Fase 0 Budget: Definitionsfase

Budgettet er et økonomioverslag der er baseret på en kombination af erfaringsbaserede enhedspriser; m2-priser og indextal. Budget indgår i anlægsskema.

Masterplan for det specialiserede socialområde – Omrokering på botilbudsområdet (Bakkegården) og oprettelse af bo-tilbud på Ny Søndervang

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Af- holdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	461	4.014	700	0	0	0	5.175
Anlægsindtægter							
Bevilges ved bud- getvedtagelsen							
Afledte driftsudgif- ter, netto		762	269	20	25	30	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	257	3.704	700	0	0	0	4.865
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		310					310
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Dette anlægsskema forudsætter, at anlægsskemaerne vedr. etablering af 129 plejeboliger på Ny Søndervang prioriteres i den finansierede anlægsplan. Se skemaerne nedenfor:

ÆOU:

- Modernisering af Søndervang, boligdelen
- Modernisering af Søndervang, servicedelen
- Modernisering af Søndervang, inventar
- Modernisering af Søndervang, etablering af fælles faciliteter og pladسدannelse i regi af Generationernes By samt bæredygtighed og energi.

SU:

- Ny Søndervang – Bakkegården. Omrokering på botilbudsområdet for bedre udnyttelse af botilbudskapaciteten – Rokader ifm. Den Sociale Masterplan

Baggrund og beskrivelse:

Dette anlægsbudget blev vedtaget ved budget 2019, i forbindelse med Den Sociale Masterplan status 2019. Der er med vedtagelsen af budget 2013 – i regi af Den Sociale Masterplan - besluttet at oprette 24 nye pladser til borgere med svær psykisk sygdom. Oprettelsen af disse nye pladser sker i en større rokade på botilbudsområdet fra 2020. I rokaden sker der således ændringer på botilbuddet Bakkegården, botilbuddet Sdr. Fasanvej 40, 4. sal og i forhold til byggeriet af Ny Søndervang (plejecenter og botilbud).

Rokaden på botilbudsområdet og oprettelsen af nye pladser inden for socialområdet på Ny Søndervang sker for dels, at kunne tilbyde flere borgere et botilbud på Frederiksberg, og dels for at kunne oprette botilbud til borgere i målgruppen 'svær psykisk sygdom' jf. vedtagelsen i budget 2013 om flere pladser til denne målgruppe. I løbet af 2021 – 2022 er der dog udarbejdet en analyse, som bl.a. indikerer en justering af målgrupperne, der står til at skulle flytte ind på henholdsvis Bakkegården og Ny Søndervang i 2025. Analysen viser, at der er et stigende behov for botilbud til borgere med autisme og udviklingshæmning og et mindre behov for botilbud til borgere i målgruppen 'svær psykisk sygdom' – og det planlægges derfor, at Bakkegården i 2025 skal indrettes til borgere med autisme/udviklingshæmning. Denne ændring i målgruppen kan have betydning for størrelsen af de afsatte anlægsudgifter til renovering/tilpasning af Bakkegården. Afklaring af anlægsudgiften til ny målgruppe sker hen mod budget 2025. Analysen viser også et stigende behov for botilbud til borgere med multihandicap. Der er derfor i byggeprogrammet til Ny Søndervang beskrevet, at der skal etableres 8 boliger (1 bo-enhed) til borgere med multihandicap. Omrokeringen og oprettelsen af de to nye botilbud er beskrevet nærmere i Den Sociale Masterplan, der blev forelagt for Socialudvalget den 20. maj 2019 og blev præsenteret i oplæg for samtlige partier den 13. maj 2019. Ændringen i målgrupperne til Bakkegården og Ny Søndervang beskrives nærmere i Den Sociale Masterplan 2022 (planlægning 2023-2026).

Rokaden består i, at botilbuddet Bakkegården (pt. borgere med udviklingshæmning) fra 2025 anvendes som botilbud med 15 pladser til en ny målgruppe. De nuværende 15 borgere på Bakkegården flytter i 2025 til botilbuddet på Ny Søndervang, hvor der oprettes 24 pladser, heraf 16 pladser fordelt på 2 bo-enheder og 8 pladser (1 bo-enhed) til borgere med multihandicap. Disse pladser tages gradvist i brug med 2 om året.

Rokaden indeholder desuden en omrokering i forhold til anvendelsen af Sdr. Fasanvej 40, 3. og 4. sal., der var oprettet som ældreboliger, og som blev anvendt som 2 selvstændige botilbud med 5 boliger på hver etage. Ældreboligerne er nedlagt jf. sag fremlagt for Kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020, og de 10 nye pladser er overgået til den almindelige drift af Soltoppen, der er beliggende på Sdr. Fasanvej 40, 1. og 2. sal. således, at målgruppen her kan udvides fra 18 til 28 pladser. Anlægsskemaet indeholdt derfor en istandsættelsesøkonomi i forhold til 3. og 4. sal, på 200.000 kr. Beløbet er anvendt i 2020. Nedlæggelse af ældreboliger og oprettelse af nye pladser på Soltoppen er sket i løbet af 2021.

Driftsbudget til oprettelse og udvikling af det midlertidige botilbud til målgruppen svær psykisk sygdom (2020-2024) er besluttet med vedtagelsen af budget 2019.

Bakkegården

Bakkegården omdannes i 2025 til botilbud med 15 pladser. Bygningen anvendes i dag som botilbud til borgere med udviklingshæmning (15 pladser).

Bygningen renoveres med maling, ordning af gulve m.m. (vurderet til 2.300 t. kr.), og de nuværende 'tekøkkener' omdannes til funktionskøkkener til brug for pædagogiske aktiviteter for beboerne. Udgifterne vurderes til 600 t. kr.

Der er udgifter til nyt inventar (vurderet til 514 t.kr.) og flytning af beboere (vurderet til 15 x 10.579 kr. = 157 t. kr.). Flytteudgifterne fremgår under afledte driftsudgifter.

Der er desuden behov for en gentænkning af det eksisterende haveanlæg som i dag deles med Botilbuddet Pile Allé. Ud over en gentænkning af haven er der behov for afskærmning af haven, så de to botilbud har hver sin matrikel. Omkostningerne vurderes til 600 t. kr.

Af det samlede anlægsbudget er 257 t. kr. afsat til forprojektering m.m. Udgifterne i 2024 vil formegentligt strække sig ind i 2025. Det budgetlægges nærmere til budget 2025.

I 1.000 kr.	2022	2023	2024	2025
Forprojektering		257		
Renovering af bygningen			2.300	
Inventar			514	
Nye funktionskøkkener			600	
Gentænkning af haven			600	
Indretning af boliger til borgere med multihandicap				700
I alt	0	257	4.014	700

Sdr. Fasanvej 40, 3. og 4. sal – hidtil afholdte udgifter

Der er afholdt udgifter til istandsættelse og Sdr. fasanvej 40, 4. sal, vil fra medio 2020 anvendes som botilbud til borgere med svær psykisk sygdom. Pladserne skulle tidligere have ligget på Betty II. Omdannelsen til botilbud til svær psykisk sygdom sker, når Betty II er indflytningsklar i 2020, da de nuværende beboere fraflytter Sdr. Fasanvej 40 til Betty II.

Anlægsudgifter til lettere istandsættelse af botilbuddet efter fraflytning af de nuværende beboere estimeres til 100 t. kr. (år 2020).

Derudover er der brug for midler til fraflytning af beboere samt til inventar i det nye tilbud. Omkostningerne hertil estimeres til 100 t. kr.

Udgifterne til Sdr. Fasanvej 40 er anvendt i 2020.

I 1.000 kr.	2020
Istandsættelsesomkostninger	100
Flytteomkostninger	100
I alt	200

Ny Søndervang

I forbindelse med, at der oprettes et botilbud med 24 pladser på Ny Søndervang, er der afledte driftsudgifter i form af flytteomkostninger for 24 borgere (15 borgere fra Bakkegården, samt 9 borgere, som også kommer fra et botilbud) (vurderet til ca. 254.000 kr.). Udgiften til drift af servicearealet vil blive konkretiseret i de kommende år med Skema B primo 2023/Budget24.

Derudover er der i 2024 afledte driftsudgifter til flytteværger/advokater for 24 borgere, samt ekstra sagsbehandlingsressourcer hertil. (31.736 kr. pr. borger =762.000 kr.) (år 2024).

Inventar til botilbudsdelen (24 pladser) på Ny Søndervang er indeholdt i inventarbudgettet for Det nye Søndervang, der ligger på ÆOU. Inventarbudgettet konkretiseres nærmere i de kommende år, herunder om, der er særlige behov for botilbudsdelen.

I løbet af 2021 er det blevet det klart, at der er behov for botilbudspladser til målgruppen 'borgere med multihandicap'. I Styregruppen for Ny Søndervang, blev det derfor besluttet, at 8 ud af de 24 botilbudsboliger skal indrettes til borgere med multihandicap. Disse boliger bliver større og indrettet særligt til borgere med mange hjælpemidler. Det har bl.a. af tidsmæssige årsager ikke været muligt at få al særlig indretning til målgruppen med i byggeprogrammet da denne målgruppe kom til sent i forløbet. Målgruppe har særlige behov, og Socialområdet har hidtil ikke haft egne botilbud til denne målgruppe, og der ses derfor nu et behov for yderligere anlægsmidler til indretningen. Det gælder fx yderligere skinner til loftslifte overalt i boligerne og på gangarealet (som træningsfacilitet). Herudover vil der formentlig være behov for et antal yderligere automatiske døråbnere, værn på altaner, samt indretning af særligt badekar, som er til stor gavn i forbindelse med målgruppen. Badekarret vil også kunne benyttes af de øvrige borgere på plejecenteret. Det vurderes indledningsvist, at der være behov for ca. 700.000 kr. til denne særlige indretning til målgruppen. Beløbet vil blive kvalificeret frem mod Budget 2025.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		762	269	20	25
Driftsudgifter til at drive Ny Søndervang, (SU)	U		15	20	25
Engangsudgifter i forbindelse med anlægget (SU)	U	762	254		
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

1. Flytteomkostninger (SU) for 24 borgere (15 borgere fra Bakkegården, samt 9 borgere, som også kommer fra et botilbud) (vurderet til ca. 254.000 kr.),
2. Driftsudgifter (SU) til flytteværger/advokater, samt ekstra sagsbehandlingsressourcer hertil. (31.736 kr. pr. borger =762.000 kr.).
3. Driften af de 24 pladser

Udgifter til serviceaftaler, forsyning og vedligehold på Ny Søndervang indgår i anlægsskemaet 'Søndervang – servicedel', idet skemaet er udarbejdet på baggrund af det samlede antal pladser (129 boliger).

Vedr. punkt 3 driften af de 24 pladser er udgifterne fremkommet således. De nuværende 15 pladser på Bakkegården drives for ca. 9,4 mio. kr. (ca. 0,6 mio. kr. pr. plads). Af de 24 pladser er de 16 pladser som på Bakkegården og de resterende 8 pladser er til borgere med multihandicap (ca. 2,5 mio. kr. pr. plads vurderet af

socialafdelingen). De sidstnævnte pladser tages gradvist i brug med 2 om året med de 2 første i 2025. De giver følgende omkostninger til at drive pladserne. Da der er tale om et foreløbigt skøn, er der ikke budgetlagt med udgiften i budget 2023. Driftsudgiften skal konkretiseres frem mod budget 2025 og indarbejdes i driftsrammen på socialudvalget.

Mio. kr.	2025	2026	2027	2028
16 pladser til borgere med udviklingshæmning	10,0	10,0	10,0	10,0
8 pladser til multihandicappede (2 om året)	5,0	10,0	15,0	20,0
I alt	15,0	20,0	25,0	30,0

Miljø- og Trafikudvalget

Projekt nr.: 42

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.52.89

Klimatilpasningsprojekter sammen med Frederiksberg Forsyning (Skattefinansierede)*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	-	29.419	31.266	32.528	32.994	30.608	
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		900	1.650	1.650	1.650		
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	33.522	18.436	18.436	27.254	28.254	30.608	-

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Puljen er et af de tiltag, som etableres for at klimatilpasse og skybrudssikre Frederiksberg. Det forventes, at det vil ske ved at realisere flere end 100 skybrudsprojekter på overfladen sammenflettet med traditionelle løsninger i jorden over de næste 20 år. Den fælles indsats med Frederiksberg Forsyning vil støt accelerere og blive markant mere omfattende og kompleks i takt med årlige beslutninger om at igangsætte flere skybrudsprojekter.

Budgettet til klimatilpasning på takstområdet suppleres af et skattefinansieret budget for at sikre, at der i forbindelse med implementeringen af skybrudsprojekterne er mulighed for at skabe en byrumsmæssig merværdi i projekterne på overfladen ifm. med etableringen af den hydrauliske del. De takstfinansierede midler kan kun anvendes til den del af skybrudsprojekterne, som har en hydraulisk effekt. Ved at tilføje kommunale midler til de enkelte skybrudsprojekter, etableres byrumsløsninger på overfladen, hvilket vil øge kvaliteten og anvendeligheden af byrummene til gavn for borgerne.

Anlægsforslaget følger op på kommunens Klimatilpasningsplan 2012, Skybrudskonkretiseringsplanen 2013 samt rammeansøgningen for finansiering af skybrudsprojekter 2016.

Anlægsforslaget skal ses i sammenhæng med anlægsforslaget: *Pulje til implementering af klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning (skattefinansieret)* samt *Renovering af skolegårde med klimatilpasning*, der ligger under Undervisningsudvalget.

I anlægsforslaget *Pulje til projektledelse af klimatilpasning* afsættes endvidere årlige midler til projektledelse af skybrudsprojekterne.

D.13. maj 2022 godkendte udvalget en rækkefølgeplan for gennemførelsen af skybrudsprojekter frem til 2026. Budgettet er en afspejling af rækkefølgeplanen, samt en vurdering af hvordan projekterne vil blive periodiseret over budgetperioden.

Igangsættelsen af de enkelte projekterne vil blive forelagt for Miljø og trafikudvalget (MTU) i forbindelse med godkendelsen af skybrudspakken for 2024. De valgte løsninger og den tilhørende økonomi for de konkrete projektforslag vil derudover blive forelagt for MTU, før projekterne anlægges.

Budgettet indeholder såvel udmøntede som ikke-udmøntede midler for de år, de forventes anvendt.

Rådighedsbeløbet er ikke fremskrevet med den gældende prisudvikling i 2022. De stigende priser kan i budgetoverslagsårene blive en udfordring i forhold til at opnå den oprindeligt planlagte kvalitet i byrummene. Det er formentlig muligt at vælge at reducere indekseringen af disse anlægsmidler og dermed nedjustere projekterne på overfladen. Det vil dog betyde en reduktion i kvaliteten og funktionaliteten af de byrum, hvor skybrudsprojekterne anlægges. Man skal i så fald være opmærksom på at kommende byrum risikerer ikke at kunne leve op til den forventede niveau og øvrige politiske intentioner, som f.eks. øget biodiversitet og multifunktionalitet, som normalt er standard på Frederiksberg.

Sammenhæng med Frederiksbergstrategien:

Anlægsforslaget er centralt ift. Frederiksbergstrategiens tema 'Klimabyen for fremtiden', hvor klimatilpasning indgår som det ene af de tre hovedindsatsområder. Desuden bidrager de afsatte skattemidler til strategiens målsætning om 'livskvalitet i hverdagen'.

Indled

Puljen
ske ve
jorden
kant m
projek

Budget
bindels
i projek
del af s
brudsp
anvend

Anlæg
samt r

Anlæg
jekter
matilpa

I anlæg
skybru

D.13. m
Budget
over b

Igangs
forbind
for de

Budget

Rådigh
kan i b
mene.

Samme
Anlæg
indgår
målsæt

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		900	1.650	1.650	1.650
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	900	1.650	1.650	1.650
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Afledt drift er fastsat som et rammebeløb, som beregnet ud fra erfaringstal, da projekterne på dette stade endnu ikke er beskrevet i detaljer. I forbindelse med bevillingssagen, hvor det konkrete projekt kendes, vil afledt drift blive konkretiseret og specificeret ud på enkeltelementer.

Projekt nr.: 43

Fagudvalg: MTU
 Funktion: 2.22.01

Fase 3 Budget:

Projektets "Projekterings- og udbudsphase" er afsluttet og der foreligger godkendt licitationsresultat. Projektets økonomi – og eller indhold – kan evt. være justeret efter gennemført licitation. Projektets budget og tidsplan er hermed kvalificeret og bindende.

Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset

Adresse: Smallegade 1

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	11.278	18.256					33.348
Anlægsindtægter		-12.300					
Bevilges ved budget- vedtagelsen		2.319					
Afledte driftsudgifter, netto		2.950	5.950	5.950	5.950	5.950	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							
Deponering		15.223					

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	9.837	15.937					31.029
Anlægsindtægter		-12.300					

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		2.319					2.319
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Det blev i forbindelse med budget 2021 besluttet, at der skal etableres en parkeringskælder på pladsen bag rådhuset, samt at der skal skabes et nyt byrum.

Projektet giver mulighed for at flytte bilparkeringen under jorden, skabe ekstra parkeringspladser, klimasikre området samt at udvikle et nyt byrum med plads til at udfolde nye aktiviteter inden for kunst, kultur, leg, ophold, markedsfunktioner m.v.

Magistraten godkendte den 6. december 2021 de grundlæggende forudsætninger for parkeringskælderens på pladsen bag rådhuset, herunder placering af rampe, elevator og trappetårne til parkeringskælderens. Parkeringskælderens bliver cirkulær med en diameter på ca. 60 meter og en dybde på ca. 13 meter. Der bliver plads til 275 bilparkeringspladser, hvilket er en forøgelse af parkeringskapaciteten på 47 bilparkeringspladser i forhold til de 228 bilparkeringspladser, der tidligere var på parkeringspladsen. Der bliver forberedt til 55 elbils-ladepladser i parkeringskælderens.

Efter afdækning af flere scenarier for en eventuel justering af projektet, besluttede en enstemmig Kommunalbestyrelse d. 28. marts 2022, at projektet færdiggøres på det nuværende grundlag. I det parkeringskælderens ved projektets færdiggørelse udbydes til salg til private, hvis det samlet set vurderes økonomisk fordelagtigt for kommunen. Baseret på prisoverslag fra eksterne rådgivere, er det dog ikke forventningen, at et evt. salg vil være økonomisk fordelagtigt.

Miljø- og Trafikudvalget godkendte d. 12. juni 2023 udkast til dispositionsforslag for pladsens udformning med henblik på udsendelse i høring. Dispositionsforslaget er i høring indtil d. 22. september 2023 og der afholdes borgerdialog d. 20. september 2023 om forslaget.

Parkeringskælder og byrum står forventeligt klar sensommeren 2024.

Beregningsforudsætninger:

Anlægsudgifterne for parkeringskælderens er baseret på det tilbud, som konsortiet CASA/APCOA har opdateret efter beslutning om etablering af parkeringskælder og byrum i forbindelse med budget 2021.

Anlægsudgifterne for byrummet er baseret på erfaringstal fra etableringen af byrummet på Langelands Plads fremskrevet fra 2020-niveau til ultimo 2021-niveau.

Som en konsekvens af den omfattende prisudvikling, der er set gennem 2022 og 2023, er det oprindelige anlægsoverslag for byrummet fremskrevet på baggrund af omkostningsindekset for anlægsarbejder, fra ultimo 2021-niveau til ultimo-2022-niveau, svarende til en fremskrivning på ca. 9%. Indekseringen søges anlægsbevillet ved budgetvedtagelsen.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		2.950	5.950	5.950	5.950
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	2.950	5.950	5.950	5.950
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Driftsudgifter forventes med 50% effekt i 2024 og med fuld effekt fra 2025 og frem.

MTU

Driftsoverenskomst med APCOA inkluderer almindelig drift, vedligehold og forbrugsudgifter vedr. parkeringskælder (APCOA) og beløber sig til 2,6 mio. kr.

Leasingydelse til Kommune Leasing beløber sig forventeligt til 2,5 mio. kr.

Driftsbetalinger vedr. byrum jf. kontrakt med FGV beløber sig til 0,4 mio. kr.

Da den endelige leasingudgift p.t. ikke er kendt, men først kendes når parkeringskælderen står færdig og den endelige fastereftale bliver indgået med Kommune Leasing, er der således en økonomisk buffer på 0,45 mio. kr. til at finansiere evt. udsving i leasingydelsen som følge af renteniveauet på det tidspunkt, leasingbetalingerne træder i kraft.

I alt 5,95 mio. kr.

Projekt nr.: 44

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.28.20

Pulje til offentlige legepladser*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	800	800	800	800	800	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		800					
Afledte driftsudgifter, netto		80	160	240	320	400	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	800	800	800	800	800	800	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I kommunens strategi for udvikling af lege- og motionsarealer lægger de overordnede principper og mål for udvikling af legepladser og motionsarealer op til, at både børn og voksne skal have let adgang til bevægelsesaktiviteter, og at tilbuddene skal være jævnt fordelt over hele kommunen.

Legepladser skal indrettes med varierede muligheder for leg og motion, og der skal være bænke/siddemulighed til forældre på alle legepladser. Legearealerne skal udformes, så brugerne føler sig trygge under opholdet. Udformning og indretning af lege- og motionsarealer skal være af æstetisk høj kvalitet, og motionsredskaber skal være let tilgængelige og gerne placeret punktvis langs løberuter.

Hertil kommer, at sikkerheden omkring lege- og motionsredskaber skal være høj.

Kommunens 18 offentlige legepladser bliver intensivt benyttet af lokalområdernes beboere, ligesom de fleste legepladser dagligt besøges af institutioner og dagplejemødre. Nedslidningen af legepladserne er derfor stor, og der er et omfattende behov for sikkerhedsrenovering og fornyelse. Dette er dokumenteret i det servicetjek af legepladser, der blev gennemført i sommeren 2017.

Etablering af udfordrende og spændende legepladser til de større børn er væsentligt dyrere end indretning af legepladser til mindre børn.

Puljen anvendes som udgangspunkt til udskiftning og udvidelse af eksisterende legepladser, men den anvendes også i høj grad til sikkerhedsrenovering. Puljen er nødvendig for at sikre, at legepladserne altid er trygge og sikre at anvende.

Den konkrete anvendelse af midlerne disponeres i forbindelse med fremlæggelse af bevillingssagen for Miljø- og Trafikudvalget.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Forslaget er et vigtigt element i realisering af målene i Frederiksbergstrategien om at give borgerne mulighed for at opleve mest mulig livskvalitet i hverdagen. Let tilgængelige lege- og motionsarealer bidrager til at skabe rammerne for et sundt og aktivt liv for borgere i alle aldre, og understøtter mødet mellem generationer, jf. kommunens sundhedspolitik.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		80	160	240	320
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	80	160	240	320
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Midlerne anvendes til løbende vedligehold og udbedring af legeredskaber, herunder udskiftning af elementer, når disse er nedslidte mv. Beløbet er baseret på erfaringstal og udgør 10% af anlægssummen.

Projekt nr.: 45

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.52.89

Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Miljø*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		1.900					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Puljen til projektledelse er en forudsætning for at implementere de klimatilpasningsprojekter, der er afsat budgetmidler til under den tidligere medfinansieringsordning og nuværende overgangsordning med Frederiksberg Forsyning. Projekterne bidrager til at indfri de politiske målsætninger på klimatilpasningsområdet.

Ved at anlægge flere end 100 skybrudsprojekter på overfladen i samspil med traditionelle kloakløsninger i jorden over de næste 15 år, indfries de politiske målsætninger om at klimatilpasse og skybrudssikre Frederiksberg. De politiske målsætninger fremgår af Kommuneplan 2021 og Spildevandsplan 2019, som indeholder en handlingsplan for et længere tidsperspektiv vedrørende større anlægsinvesteringer, for at gøre byen mere robust mod klimaforandringerne herunder skybrud.

I 2015 traf Kommunalbestyrelsen beslutning om at indgå aftale med Frederiksberg Forsyning om muligheden for at takstfinansiere kommunale skybrudsprojekter over og under jorden til en samlet værdi af 2,5 mia. kr. Disse skybrudsprojekter, som tidligere hed medfinansieringsprojekter, er nu projekter på overgangsordning i forbindelse med ny lovgivning af vandsektoren. Projekterne er nødvendige for at kunne løfte de politiske målsætninger på området og skabe rentabilitet i det kommende skybrudssystem. Alternativet er en omkostningsudbygning af det traditionelle kloaksystem.

Puljen skal således sikre implementering af skybrudsprojekter i henhold til kommuneplan og skybrudskonkretiseringsplanerne. I 2023 forventes der således anlagt skybrudsprojekter for i alt ca. 91 mio. kr. På de oprindelige medfinansieringsprojekter er det ikke muligt at afsætte midler til bygherrerådgivning og projektledelse. Derfor afsættes der i denne puljemidler til løn og projektledelse.

For at sikre, at de valgte løsninger modsvarer de konstant ændrede forudsætninger og nye tekniske muligheder, er det endvidere væsentligt, at der løbende opsamles dokumentation og evalueres på allerede valgte løsninger. På den måde sikres det, at de valgte løsninger er optimalt udformet i forhold til de tekniske og økonomiske muligheder. Kun med en sådan dynamisk proces opnår man en robust og fleksibel klimaløsning for byen.

For at kunne gennemføre indsatsen anvendes puljen til følgende:

- Lønudgifter til projektledere som varetager udvikling og implementering af skybrudsprojekterne
- En koordineret strategisk udvikling og implementering af skybrudsprojekterne såvel i kommunen som i relation til omverdenen
- Systematisk vidensopsamling, kommunikation og vidensudveksling om skybrudsprojekter
- Løbende optimering af implementeringen af skybrudsprojekter og driften af anlæggene
- Understøtte og udvikle nødvendige og koordinerende samarbejder omkring skybrudsprojekterne internt og eksternt
- Løbende dialog og samarbejde med borgere, erhverv og vidensinstitutioner
- Udvikle digitale (smarte) løsninger til styring og planlægning af skybrudssystemet

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Anlægsforslaget udgør en central del af målsætningerne i Frederiksbergstrategiens tema Klimabyen for fremtiden, hvor klimatilpasning indgår som det ene af de tre hovedindsatsområder, "Den klimatilpassede by".

Projekt nr.: 46

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.52.89

Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Trafik og Byrum

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		4.050					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Puljen til projektledelse er en forudsætning for at implementere de klimatilpasningsprojekter, der er afsat budgetmidler til under den tidligere medfinansieringsordning og nuværende overgangsordning med Frederiksberg Forsyning. Projekterne bidrager til at indfri de politiske målsætninger på klimatilpasningsområdet.

Ved at anlægge flere end 100 skybrudsprojekter på overfladen i samspil med traditionelle kloakløsninger i jorden over de næste 15 år, indfries de politiske målsætninger om at klimatilpasse og skybrudssikre Frederiksberg. De politiske målsætninger fremgår af Kommuneplan 2021 og Spildevandsplan 2019, som indeholder en handlingsplan for et længere tidsperspektiv vedrørende større anlægsinvesteringer, for at gøre byen mere robust mod klimaforandringerne herunder skybrud.

I 2015 traf Kommunalbestyrelsen beslutning om at indgå aftale med Frederiksberg Forsyning om muligheden for at takstfinansiere kommunale skybrudsprojekter over og under jorden til en samlet værdi af 2,5 mia. kr. Disse skybrudsprojekter, som tidligere hed medfinansieringsprojekter, er nu projekter på overgangsordning i forbindelse med ny lovgivning af vandsektoren. Projekterne er nødvendige for at kunne løfte de politiske målsætninger på området og skabe rentabilitet i det kommende skybrudssystem. Alternativet er en omkostningsudbygning af det traditionelle kloaksystem.

Puljen skal således sikre implementering af skybrudsprojekter i henhold til kommuneplan og skybrudskonkretiseringsplanerne. I 2023 forventes der således anlagt skybrudsprojekter for i alt ca. 91 mio. kr. På de oprindelige medfinansieringsprojekter er det ikke muligt at afsætte midler til bygherrerådgivning og projektledelse. Derfor afsættes der i denne puljemidler til løn og projektledelse.

For at sikre, at de valgte løsninger modsvarer de konstant ændrede forudsætninger og nye tekniske muligheder, er det endvidere væsentligt, at der løbende opsamles dokumentation og evalueres på allerede valgte løsninger. På den måde sikres det, at de valgte løsninger er optimalt udformet i forhold til de tekniske og økonomiske muligheder. Kun med en sådan dynamisk proces opnår man en robust og fleksibel klimaløsning for byen.

For at kunne gennemføre indsatsen anvendes puljen til følgende:

- Lønudgifter til projektledere, som varetager udvikling og implementering af skybrudsprojekterne
- En koordineret strategisk udvikling og implementering af skybrudsprojekterne såvel i kommunen som i relation til omverdenen
- Systematisk vidensopsamling, kommunikation og vidensudveksling om skybrudsprojekter
- Løbende optimering af implementeringen af skybrudsprojekter og driften af anlæggene
- Understøtte og udvikle nødvendige og koordinerende samarbejder omkring skybrudsprojekterne internt og eksternt
- Løbende dialog og samarbejde med borgere, erhverv og vidensinstitutioner
- Udvikle digitale (smarte) løsninger til styring og planlægning af skybrudssystemet

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Anlægsforslaget udgør en central del af målsætningerne i Frederiksbergstrategiens tema Klimabyen for fremtiden, hvor klimatilpasning indgår som det ene af de tre hovedindsatsområder, "Den klimatilpassede by".

Projekt nr.: 47

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.28.23

Pulje til renovering af vejbelysning*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		2.000					
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.000	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Udskiftningen af kommunens lyskilder tager primært afsæt i energimæssige optimeringer som følge af dels vedtagne kommunale krav om nedbringelse af CO₂, dels EU-krav, der nødvendiggør en udskiftning.

I 2016 vedtog By- og Miljøudvalget "Belysningsstrategi for Frederiksberg Kommune". Målsætningen med strategien er, at:

- styrke identitet og infrastruktur
- skabe attraktive og levende bymiljøer
- øge trafikikkerheden og trygheden
- øge fremkommelighed for gående, cyklister og den kollektive trafik
- reducere både energiforbruget og CO₂-udslippet med minimum 50 % fra 2005 til udgangen af 2020
- fastholde Frederiksberg som en af landets fremmeste kommuner i udvikling og brug af innovative løsninger
- minimere lysforureningen (unødvendig spredning af lys) understøtte aktivitet, sundhed, rekreation og ophold i byens rum.

Med strategien er der – i forlængelse af den Strategiske Energiplan fra 2013 - dermed sat et eksplicit mål for energioptimeringen af vejbelysningen. Optimering af vejbelysningen bidrager endvidere til at nedbringe udslippet af CO₂.

Udskiftningen af vejbelysning gennemføres efter princippet om, at de mest energitunge og miljøbelastende lyskilder udskiftes først.

I 2024 vil det være nødvendigt at udskifte armaturer med lyskilder på grund af fremrykning af EU direktiv.

Dette giver fortsat en energimæssig gevinst omend mindre end i de første år. Derimod er der fortsat en væsentlig driftsmæssig gevinst, idet nye LED lyskilders levetid er 5-10 gange længere end de ældre typer.

De årlige investeringer i udskiftning af vejbelysning omfatter endvidere investeringer i styring, der gør det muligt, at dæmpe lysstyrken i trafiksvage perioder og dermed opnå en væsentlig energibesparelse.

Den løbende udskiftning betyder, at LED i dag udgør ca. 50% af lyskilderne på Frederiksberg.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Udskiftning af energitung vejbelysning med mere energieffektive lyskilder bidrager til opnåelse af Frederiksbergstrategiens mål om klimabyen for fremtiden.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Driftsudgifterne til gadebelysningen kommer fra henholdsvis udgifter til indkøb af strøm og udgifter til almindelig drift og vedligehold, herunder udskiftning af lyskilder og udskiftning/reparation af defekt udstyr.

De opnåede besparelser, effektivisering på el-forbruget, er indarbejdet i kommunens driftsbudget. Det er forvaltningens vurdering, at der for at opretholde vejbelysningsanlæggets værdi, som antages at være ca. 160 mio., bør tilføres yderlige midler til drift på 2 – 3 mio. årligt.

Projekt nr.: 48

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.28.23

Pulje til forbedret trafikikkerhed*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		2.000					
Afledte driftsudgifter, netto		92	184	276	368		
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	3.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Trafiksikkerhedsprojekterne prioriteres dels på baggrund af den årlige uheldsrapport baseret på politiets registrerede uheld, og dels på baggrund af borgerhenvendelser og Skolevejsanalyse 2022.

Skolevejsprojekterne tager afsæt i den analyse af skolevejene, der blev gennemført for alle kommunens skoler i 2022, samt dialog med skoler, institutioner, elever og forældre. Skolevejsanalysen baserer sig desuden på trafikale analyser af skolevejene, hvor der blev udført observationer både fysisk og med kamera.

Uheldsrapporten, gældende for det foregående år, bliver tilgængelig i fjerde kvartal, hvorefter de særligt uheldsbelastede kryds og strækninger kan identificeres. I den nye nationale handlingsplan for trafiksikkerhed for perioden 2021-30 er målsætningen, at antallet af dræbte og tilskadekomne som minimum skal være halveret i 2030 med udgangspunkt i gennemsnittet for de seneste 3 års dræbte og tilskadekomne. For Frederiksberg betyder det, at der i 2030 ikke bør være mere end 15 tilskadekomne, hvoraf der ingen dræbte bør være. Det er en ambitiøs målsætning, som kræver en særlig indsats over for især cyklister, da deres andel af de dræbte og tilskadekomne er høj.

Der bliver prioriteret projekter ud fra Uheldsrapporten, hvor der bliver identificeret problemstrækninger på baggrund af trafikuheld. Sikring af skoleveje sker på baggrund af Skolevejsanalyse og borgerudpegede lokaliteter. Initiativerne kan både være konkrete vejtekniske projekter, analyser, målinger mv. Som supplement og/eller understøttelse af disse initiativer, gennemføres der tillige kampagner og andre adfærdspåvirkende indsatser.

Samtidig er der en række aktiviteter, som fast indgår i arbejdet med trafiksikkerhed, herunder tilgængelighedsprojekter, udarbejdelse af uheldsrapport, trafikale analyser, evaluering af projekter samt trafiktællinger. Den årlige fordeling af puljens udgifter i 2024-2027 forventes at være følgende:

Trafiksikkerheds- og tryghedsfremmende tiltag	1.300.000	kr.
Tilgængelighed	400.000	kr.
Planlægning og datagrundlag (trafiktællinger, uheldsrapport)	300.000	kr.
I alt	2.000.000	kr.

Der afsættes midler til egen projektering af underprojekter på samtlige anlægsprojekter (cykelstier, trafiksikkerhed, cykelhandlingsplan).

I henhold til styringsreglerne om puljer, foreslås automatisk anlægsbevilling på rådighedsbeløbet på 2,0 mio. kr. i 2024 ved budgetvedtagelsen. By- og Miljøudvalget skal godkende en konkret detailplan for bevillingens anvendelse.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Frederiksberg er en by i fortsat udvikling, og forbedring af trafiksikkerheden prioriteres højt. En øget trafiksikkerhed og tryghed vil få flere til at gå, cykle og opholde sig i byrummene, hvorved livskvaliteten øges.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		92	184	276	368
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	92	184	276	368
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Afledt drift er fastsat som et rammebeløb, anslået ud fra anlægssummen, og er erfaringsmæssigt her fastsat til ca. 4,6%. Den afledte drift vil afhænge af, hvilke elementer der kommer til at indgå i de enkelte projekter, hvor nogle forventeligt vil være udgiftsneutrale på driftssiden, og andre vil betyde en merdrift. I forbindelse med bevillingssagen vil den afledt drift blive konkretiseret og specificeret ud på enkeltelementer.

Projekt nr.: 49

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.28.22

Pulje Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-		11.500	5.100	5.000		-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			230	332	432		
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.900	14.700	6.500	3.600	4.000		-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-14.700	5.000	1.500	1.000		
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Målsætningen om at etablere cykelstier på alle trafikvejene er nået i 2020 med undtagelse af Platanvej og Frederiksberg Allé. Fra 2021 er det målsætningen, at der etableres cykelstier/-baner langs de større skoleveje, hvor der færdes mange børn. Cykelstierne skal medvirke til at øge trygheden og trafikikkerheden og dermed øge antallet af borgere og skolebørn, som vælger at tage cyklen.

Cykelsti på Platanvej (trafikvej)

Cykelstiprojektet på Platanvej er færdigprojekteret, og ekspropriationsprocessen for overtagelse af 2 private delarealer nærmer sig sin afslutning. Anlægsarbejdet forventes igangsat sommeren 2023.

Cykelsti på Jens Jessens Vej (skolevej)

Der er truffet beslutning om, at der skal etableres cykelsti på Jens Jessens Vej. Projektering, borgerdialog og politisk proces er planlagt udført i 2023. Forvaltningen forventer anlægsstart i foråret 2025.

Cykelsti på skoleveje

Forvaltningen har i samarbejde med skoleafdelingen peget på en række strækninger, hvor der de kommende år kan etableres cykelsti eller cykelbane. Kriterierne for udvælgelsen har blandt andet været mængden af bil- og cykeltrafik, samt nærheden til privat- og folkeskoler. Derudover har forvaltningen set på de pågældende vejes bredde og dermed vurderet de fysiske muligheder for at etablere cykelsti eller cykelbane. Det skal bemærkes, at mange skoleveje allerede i dag har cykelsti eller cykelbane.

De afsatte midler til udbygning af cykelstier er planlagt disponeret fuldt ud til følgende projekter:

- Realisering af Platanvej (endelig udgift til projektet afhænger af Taksationsmyndighedernes afgørelse om erstatninger samt den endelig projektøkonomi - (anslået merudgift på 2,8 mio. kr. i 2023),
- Færdiggørelse af cykelsti på Vodroffsvej ud for Codanhus, når skybrudsprojektet Kalvebod Skybrudstunnel er færdig og byggepladsen rømmet (anslået 1,0 mio. kr. i 2025)
- Jens Jessens Vej (anslået merudgift på 3,0 mio. kr. i 2024)
- Emil Chr. Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej (anslået 11,6 mio. kr. i 2025-27). De to sidstnævnte er koordineret med anlæg af Ny Søndervang.

Forvaltningen forventer følgende periodisering i perioden 2024-2027 [1.000 kr]:

	2024	2025	2026	2027	I alt
Cykelsti på Jens Jessens Vej		10.000			10.000
Cykelsti på Vodroffsvej (foran Codanhus)		1.000			1.000
Cykelsti på Emil Chr. Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej		500	5.100	6.000	11.600
I alt		11.500	5.100	6.000	22.600

Følgende projekter har tidligere indgået i forvaltningens liste over potentielle cykelstiprojekter, men indgår ikke i den finansierede anlægsplan 2024-2027:

Udvalgte strækninger (ikke i prioriteret rækkefølge):

- Frederiksberg Allé
- Vodroffsvej – etape 2 (strækningen mellem Rosenørns Allé og Danas Vej)
- Troels-Lunds Vej
- Hoffmeyersvej (fra Peter Bangs Vej til Troels-Lunds Vej)
- Hollændervej
- La Cours Vej
- Mariendalsvej (fra Nordre Fasanvej til Duevej)

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Klimabyen og Livskvalitet i hverdagen:

Udbygning af cykelstinet fremmer et bæredygtigt trafiksystem. Samtidig er nye cykelstier med til at øge trafikikkerheden og trygheden for cyklister samt bidrage til at fastholde Frederiksberg som én af Danmarks mest

cyklende byer. Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der fra 2021 skal igangsættes etablering af cykelstier eller cykelbaner langs de større skoleveje, hvor der færdes mange børn.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			230	332	432
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U		230	332	432
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter dækker løbende udgifter til:

Afledte driftsudgifter dækker eksempelvis fejning, vintervedligeholdelse, vanding og pleje af træer (efter 4 år), spuling og vedligeholdelse af vejbrønde mm. For cykelstiprojekterne afsættes der en ramme på 2% af anlægs-summen til afledte driftsudgifter.

* Grundet de generelle prisstigninger på ca. 10-15% er det ikke muligt at få lige så meget cykelsti for pengene som tidligere. Der er i indekseringen taget udgangspunkt i Danmarks prisindeks for anlæg af veje.

Ca. halvdelen af udgiften til etablering af cykelsti er udgifterne til brolægning, hvor en stor del af denne post omfatter indkøb af granit til bl.a. kantsten. Udgiften til indkøb af granitkantsten er over de seneste 5 år næsten fordoblet, hvilket påvirker cykelstiernes samlede økonomi.

Med mindre der tilføres ekstra midler til puljen, svarende til prisstigningen, vil det betyde, at de kommende cykelstiprojekterne kommer til at strække sig over en længere periode – fx et ekstra år for at have tilstrækkelig finansiering.

Det er ikke umiddelbart muligt at gøre det enkelte cykelstiprojekt billigere. Et alternativ kunne være etablering af cykelbaner, som er betydeligt billigere, men som ikke har samme fordele i forhold til bl.a. sikkerhed, tryghed og komfort for cyklisterne.

Projekt nr.: 50

Fagudvalg: MTU
 Funktion: 0.28.20

Fase 0 Budget:

Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser.
 Der er ikke lavet forundersøgelser.

Rolighedsvej Bycampus - parker

Adresse: Rolighedsvej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			9.000				9.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			260	520	520	520	
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter				4.000	5.000		9.000
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			+9.000	-4.000	-5.000		
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

På grunden mellem Rolighedsvej, Bülowvej, Åboulevard og Den Grønne Sti opføres 2021-2028 Rolighedsvej Bycampus - et nyt bykvarter med boliger (studie, familie og særlige boformer), ny Prins Henriks Skole, ny stor idrætshal (pt. sat i bero/udskudt, jf. beslutning herom i Budgetaftalen 2023), p-kælder, stræder samt ny park med fokus på skybrudssikring, biodiversitet, ophold, leg og bevægelse - Dette anlægsskema omhandler således etableringen af parken uden opførelse af idrætshallen.

Skybrudspark

Anlægges 2024-25. Ibrugtagning 2025.

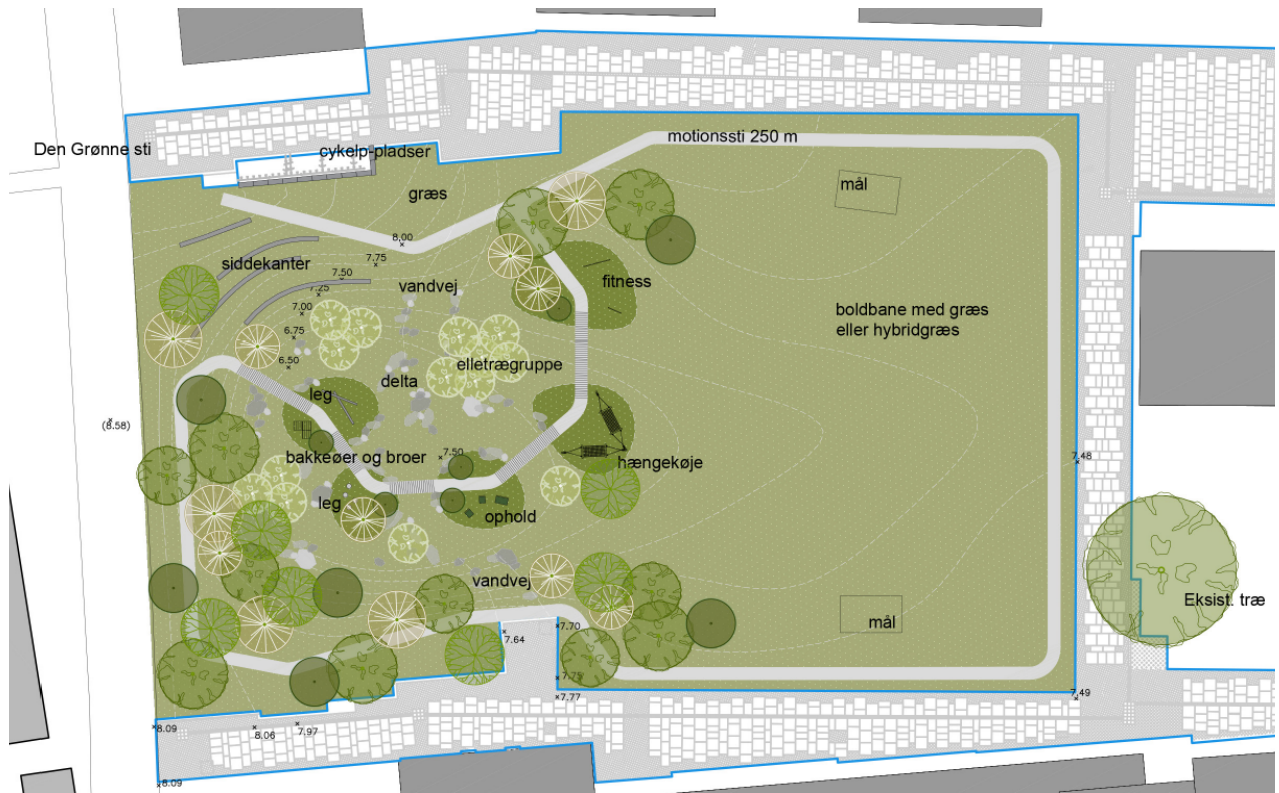
Arealet øst for Den Grønne Sti. Areal i alt: 1219 m². Arealet anlægges som park samt som skybrudsprojekt for håndtering af hverdags- og skybrudsregn i området. Projektet skal ses i sammenhæng med de afsatte skybrudsmidler til finansiering af skybrudsdelen af parken, jf. anlæggsforslag "Klimatilpasningsprojekter sammen med Frederiksberg Forsyning" (Takstfinansieret).

Forventet pris til byrums indretning / skattemidler: 9,0 mio. kr.

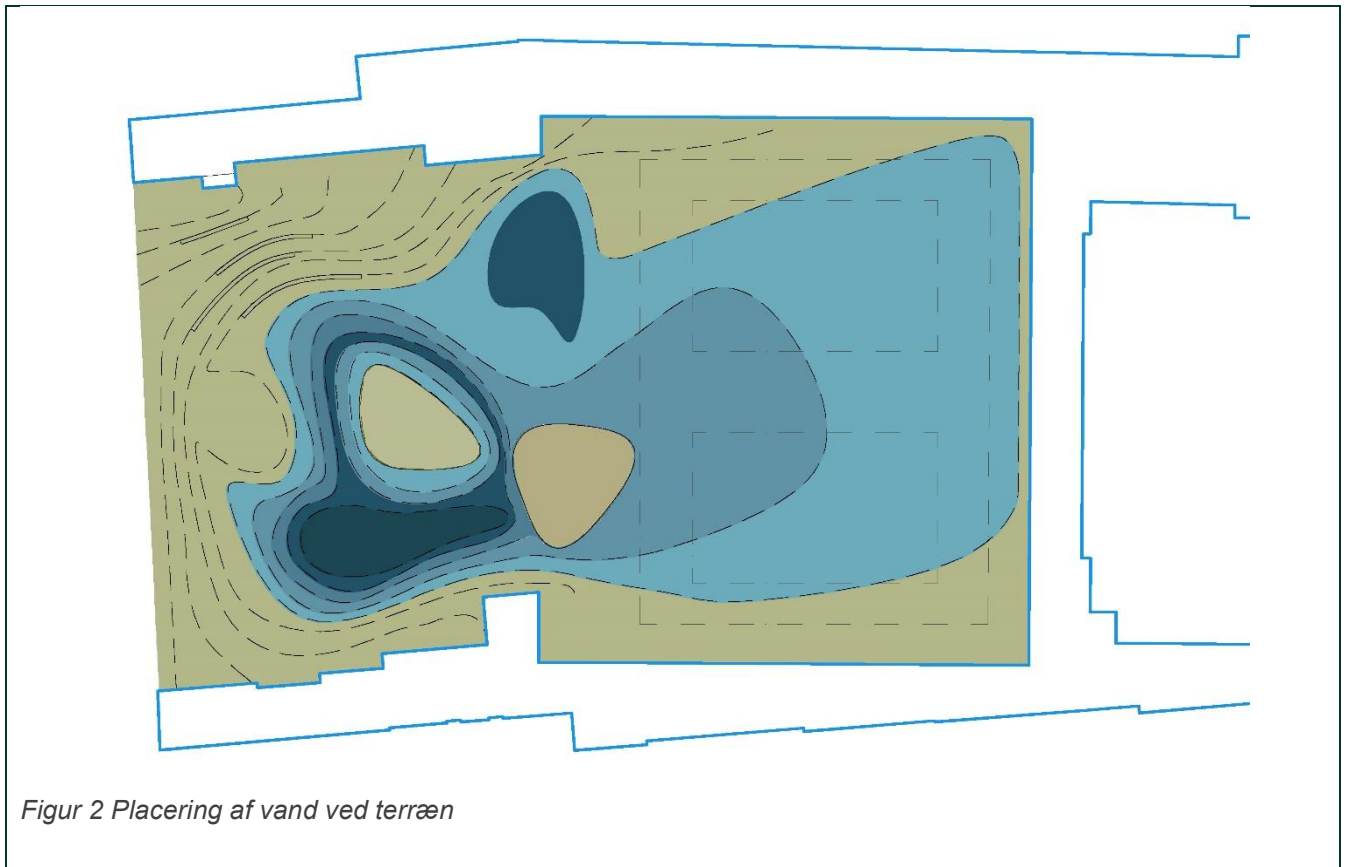
Da planen for parken muliggør en fleksibel indretning mht. mængden af aktiviteter og kvaliteten af indretningen og derfor er mulig at tilpasse i budgettet, er der ikke søgt om indeksregulering af de afsatte anlægsmidler.

Hertil kommer en mulig indarbejdelse af en skaterfacilitet som del af parken. Der henvises til særskilt anlægsskema nr 36 "Skaterbane" (under KFU) inkl. økonomi for sammenhæng mellem disse to anlægsskemaer/projekter.

Præcist hvordan en skaterfacilitet vil kunne indarbejdes i den nye park vil blive kvalificeret i det videre arbejde.

Figur 1 Model for park

Figur 2 Placering af vand ved terræn

Placering af vand på terræn ved en 100-års hændelse.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			260	520	520
Afledte driftsudgifter, (MTU)	U		260	520	520
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Der afsættes 0,5 mio. kr./år f.o.m. 2026 til afledt drift af parken. Beløbet er baseret på erfaringstal for kvadratmeterprisen for tilsvarende områder.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Projekt nr.: 51

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.28.22

Rolighedsvej Bycampus - stræder

Adresse: Rolighedsvej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		2.370					2.370
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		180	180	230	230	230	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter			2.100				2.100

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		2.370	-2.100				+270

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

På grunden mellem Rolighedsvej, Bülowvej, Åboulevard og Den Grønne Sti opføres 2021-2028 Rolighedsvej Bycampus - et nyt bykvarter med boliger (studie, familie og særlige boformer), ny Prins Henriks Skole, ny stor idrætshal (pt. sat i bero/udskudt, jf. beslutning herom i Budgetaftalen 2023), p-kælder, stræder og ny park med fokus på skybrudssikring, biodiversitet, ophold, leg og bevægelse. Dette anlægsskema omhandler stræderne.

Stræder Øvrigt (markeret med brunt på oversigtskortet)

Anlægges 2024. Ibrugtagning: 2024. Areal i alt: 1650 m².

Omhandler arealerne:

- Stræde Syd / østlig del

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

- Tværstræde/servicevej
- Stræde Nord - adgang/service

NREP anlægger stræderne og overdrager dem færdige inkl. belægning til FK i 2024. Se sag og købsaftalens bilag 19.1c.

Forventet pris: Der er forudgående afsat 2,1 mio. kr. svarende til den kommunale medfinansiering på 20% heraf. Da det inden for det afsatte budget ikke anses muligt at ændre udformningen eller kvaliteten af belægningerne på stræderne, ønskes budgettet indekseret svarende til 12,8 %, eller 0,27 mio. kr., jf. Danmarks statistiks indeks for anlæg af vej / udlægning af belægning.

Stræde Syd (markeret med grønt på oversigtskortet)

Anlægges 2025-2026. Ibrugtagning 2026. Areal i alt 500 m².

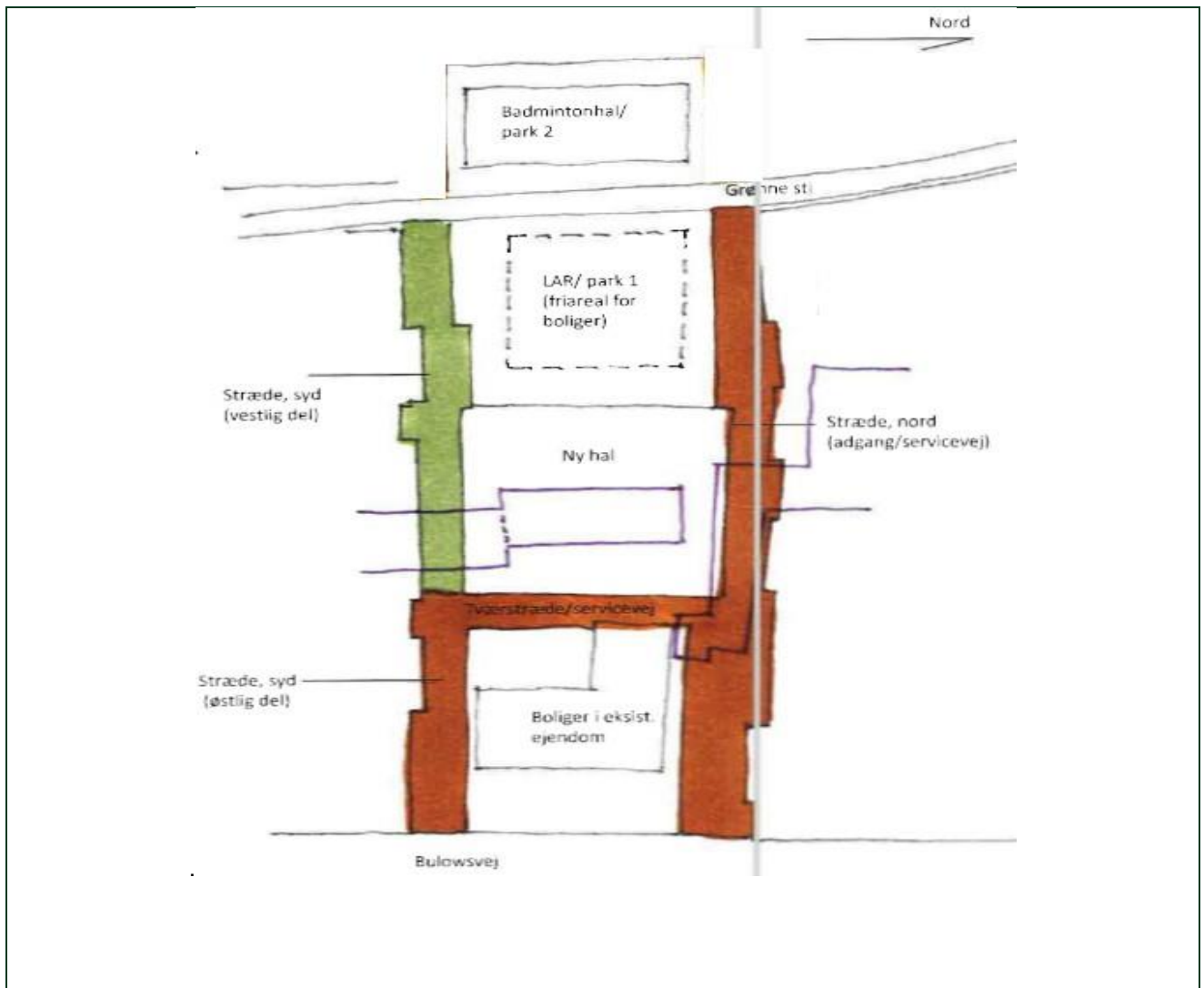
Anlægges til brug i 2026. NREP anlægger vej-kassen inkl. nivellering og afslutter med GAB. Efter færdiggørelsen af anlæg af skybrudspark afsluttes stræderne med belægning af FK, jf. sag og købsaftalens bilag 19.1c.

Udgiften på ca. 2,25 mio. kr. til belægning på Stræder Syd forventes indeholdt i slidlagspuljen under Vej, Park, og Miljø (under MTU), hvilket vil betyde, at der vil være væsentligt færre midler til planlagt vedligehold af slidlag på byens øvrige veje, hvilket vil påvirke vejkapitalen negativt.

Da det inden for det afsatte budget ikke anses muligt at ændre udformningen eller kvaliteten af belægningerne på stræderne, forventes budgettet at skulle indekseres svarende til 12,8 %, eller 0,29 mio. kr., jf. Danmarks statistik for anlæg af vej / udlægning af belægning. Puljen til udlægning af slidlag forventes omlagt til driftsbudgettet og bliver således automatisk prisfremskrevet.

Samlet udgift til belægninger i Stræderne Syd bliver derved 2,54 mio. kr.

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		180	180	230	230
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	180	180	230	230
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

IKKE IGANGSAT ANLÆGSPROJEKT

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Der er afsat budget: 0,23 mio. kr./år f.o.m. 2026 til afledt drift på alle stræder med halv effekt f.o.m. 2024, da den første del af stræderne etableres her. Beløbet er fastsat på baggrund af erfaringstal for kvadratmeterprisen på lignende vejarealer.

Projekt nr.: 52

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.52.89

Spildevandsplan 2019-2031*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.766	341	341	342			2.790
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	390	390					2.790
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-49	341	342			2.790
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen har den 2. december 2019 vedtaget Spildevandsplan 2019-2031. Til udmøntningen af planen følger en udgift i perioden 2020-2024 på i alt 2,8 mio. kr., som kommunalbestyrelsen har afsat rådighedsbeløb til i budgetforliget 2020.

Det eksisterende kloaksystem på Frederiksberg er i dag stort set overalt et fællessystem, hvor alt spildevand håndteres i det samme system – også regnvand. Generelt er systemet i god stand, men kapaciteten er ikke øget, og systemet er derfor under pres pga. klimaændringer med mere og kraftigere regn.

Der er i de kommende år planlagt store investeringer på ca. 2,2 mia. kr., i skybrudshåndtering jf. Frederiksbergs Skybrudsplaner. De konkrete indsatser i "Spildevandsplan 2019-2031" skal sikre, at integrationen mellem skybruds- og spildevandssystem optimeres, så de kommende års investeringer i skybrudshåndtering kan gennemføres med størst mulig synergi til det eksisterende spildevandssystem.

For at gennemføre spildevandsplan 2019-2031 suppleres det eksisterende budget med 2,8 kr. perioden 2020-26. Midlerne afsættes til:

- 1,0 mio. kr. til frakobling af regnvand fra kloak, herunder udarbejdelse af regnvandsplan for byen, undersøgelse af muligheden for at reducere mængden af uvedkommende vand i kloakken samt gennemførelse af borgerrettet kampagne til genbrug af regnvand
- 0,3 mio. kr. til analyse og fastlæggelse af mål for serviceniveau ved regn
- 0,5 mio. kr. til gennemgang af kommunale vejbrønde- og stikledningers tæthed
- 0,25 mio. kr. til klimatilpasset byudvikling, herunder udvikling af nye innovative klimatilpasningsløsninger
- 0,75 mio. kr. til organisering og styring, herunder udvikling af fælles spildevandsplanlægning og cost/benefit analyse og evaluering af eksisterende skybruds- og klimaplaner.

Det kommunale budget suppleres i øvrigt af i alt 6,3 mio. kr. fra Frederiksberg Forsyning, der opkræves over taksterne.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Anlægsforslaget understøtter kommunens mål og strategier som anført i Frederiksbergstrategien - særligt temaet 'Klimabyen nu og i fremtiden' ved at sikre muligheden for at gennemføre en række indsatser beskrevet i spildevandsplan 2019 – 2031.

Anlægsforslaget er endvidere et nødvendigt bidrag til at kunne realisere målene på klimatilpasningsområdet beskrevet i Kommuneplan 2021 og følger op på Kommunalbestyrelsens beslutning om at indgå aftale med Frederiksberg Forsyning om takstfinansiering af flere end 100 skybrudsprojekter.

Projekt nr.: 53

Fagudvalg:

MTU
2.22.01

 Funktion:

2.22.01

Udvidelse af miljøzone med varebiler

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.510	200					1.710
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.480	230					1.710
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		-30					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Frederiksberg Kommune har siden 2008 haft miljøzone for tunge dieselkøretøjer, lastbiler og busser. Miljøzone-lovgivningen er 1. juli 2020 blevet skærpet, således at den nu også omfatter krav til dieselvarebiler. Der blev i budget 2020 afsat 1,7 mio. kr. til implementering af denne ordning. Kommunalbestyrelsen har 22. juni 2020 disponeret de 1,7 mio. kr. til information om ordningen, ny skiltning, lovliggørelse ved udskiftning/leasing af kommunale køretøjer som ikke lever op til kravene, alternativ lovliggørelse af køretøjerne ved eftermontering af partikelfilter.

I foråret 2022 er der kommet yderligere en ændring af loven, der nu muliggør, at kommunen også indfører miljøzone for dieselpersonbiler. Kommunalbestyrelsen har 20. juni 2022 besluttet at igangsætte arbejdet med at indføre miljøzone for dieselpersonbiler.

Indførelsen af miljøzonerne sker i tæt samarbejde med de øvrige miljøzonekommuner i landet; København, Odense, Århus og Ålborg samt fra statslig side Miljøstyrelsen og forventes, for dieselpersonbilernes vedkommende, at kunne træde i kraft oktober 2023. Ordningen forventes på landsplan at berøre ca. 90.000 køretøjer, heraf ca. 600 på Frederiksberg. Alle køretøjsere vil blandt andet blive direkte informeret via directmail m.v.

Det er i forbindelse med lovforslaget vurderet, at ordningen vil medføre en reduktion i partikelforureningen fra udstødningen på ca. 40 %, og en reduktion i NOx udslippet på ca. 10 %.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien.

Anlægsforslaget understøtter kommunens mål og strategier, som anført i Frederiksbergstrategien - særligt temaet "Klimabyen nu og i fremtiden", samt kommunens Strategi for ren luft 2030, som blev vedtaget juni 2021 af Kommunalbestyrelsen. Indsatsen med at reducere den sundhedsskadelige partikelforurening, også fra dieselpersonbiler, indgår her som en særlig prioriteret indsats.

Projekt nr.: 54

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.22.01

Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-			1.000	1.000	1.000	-
Anlægsindtægter	-			-500	-500	-500	-
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter				1.000	1.000	1.000	-
Anlægsindtægter				-500	-500	-500	

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen har med hjemmel i byggelovens § 22 fastsat regler for adgang til at dispensere for anlæg af p-pladser på egen grund betinget af, at der sker indbetaling til en kommunal parkeringsfond. Reglerne findes i kommunens P-fondsregulativ, som blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 18. juni 2001.

P-fondsregulativet inddeler kommunen i 2 zoner, og der sondres i øvrigt mellem, om bebyggelsesprocenten er mere eller mindre end 110:

Parkeringsfundszone 1:

Parkeringsplads etableret på terræn (bebyggelsesprocent < 110): 149.916 kr.

Bidrag ved offentlig plads - 50 %: 74.958 kr.

Parkeringsplads etableret i parkeringsanlæg (bebyggelsesprocent ≥ 110):

Anlægspris: 464.039 kr.

Bidrag ved offentlig plads - 50 %: 232.020 kr.

Parkeringsfundszone 2:

Parkeringsplads etableret på terræn (bebyggelsesprocent < 110): 209.916 kr.

Bidrag ved offentlig plads - 50 %: 104.958 kr.

Parkeringsplads etableret i parkeringsanlæg (bebyggelsesprocent ≥ 110):

Anlægspris: 524.039 kr.

Bidrag ved offentlig plads - 50 %: 262.020 kr.

Bidraget til P-fonden beregnes på grundlag af anlægsudgifterne og priserne reguleres på basis af byggeanlægsindekset.

Ifølge regulativet skal Kommunalbestyrelsen sikre, at erstatning for parkeringspladserne anlægges og ibrugtages senest 5 år efter Kommunalbestyrelsen ved byggetilladelse eller, ved tilladelse til ændret anvendelse, har fritaget den pågældende ejendom for anlæg af parkeringspladserne på egen grund. Kan tidsfristen ikke overholdes, skal det indbetalte beløb tilbagebetales.

Når der etableres nye p-pladser for P-fondsmidlerne, der er offentlige, skal kommunen bidrage med 50 pct. af udgiften, og P-fonden bidrager med de resterende 50 % til etableringen. Derfor afsættes 1 mio. kr. i kommunale midler årligt.

Oversigt over ikke-disponerede indbetalinger pr. 01.08.2023.

Indbetalt til forfald i	Bygherreindb., kr.
2024	1.572.120
2025	0
2026	2.358.180
2027	1.834.140
2028	2.096.160
Sum	7.860.600

Beregningsforudsætninger:

Afhængig af hvor p-pladserne etableres:

- Etablering af en knast koster ca. 45.000 kr.
- Etablering af afmærket parkeringsbås koster ca. 5.000 kr.
- Etablering af p-plads i parkeringskælder koster ca. 524.000 kr.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Forpligtelsen til at medfinansiere etablering af p-pladser i forbindelse med nybyggeri er med til at sikre en tilgængelig by for alle og dermed højne livskvalitet.

Der henvises til P-fondsregulativet, som blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 18. juni 2001.

Projekt nr.: 55

Fagudvalg: MTU
Funktion: 0.28.20

Pulje til Bynatur og biodiversitet*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.500	1.500	1.500	1.500			-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen		1.500					
Afledte driftsudgifter, netto		112	225	337	337	337	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.500	1.500	1.500	1.500			
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Med vedtagelsen af budget 2023 er der afsat 1.5 mio. kr. årligt i perioden 2023-2026 med henblik på at forbedre vilkårene for biodiversiteten i byen.

I budgetforliget står: *"Træer og grønne områder er en vigtig del af Frederiksberg, og der er i de senere år gennemført en række initiativer for at forbedre biodiversiteten og byens natur. Det er bl.a. sket ved en ny strategi for bynatur og biodiversitet ud fra devisen "hver m² tæller".*

"Partierne vil arbejde for, at byen til stadighed bliver grønnere i balance og samspil med de mange rekreative funktioner, som parker og byrum også skal tilbyde byens borgere.

Under hensyn til den økonomiske situation prioriterer partierne at videreføre realiseringen af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet, dog kun med 1,5 mio. kr. årligt til projekter i byens rum, der skaber små åndehuller for dyr og mennesker, hvor der i dag er befæstede arealer. Særligt ønsker partierne initiativet med gadehaver videreført."

I 2024 er det forventningen, at budgettet vil blive anvendt til at fortsætte arbejdet med at styrke bynaturen og biodiversiteten ved konkrete begrønnings tiltag i byen, styrkelse af byens grønne korridorer og konkrete indsatser til at øge biodiversiteten i eksisterende anlæg. Miljø- og Trafikudvalget vil få forelagt en sag vedr. den konkrete udmøntning.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Det er et mål i Frederiksbergstrategien, at Frederiksberg skal være en attraktiv destination i Hovedstaden. Et vigtigt element heri er en styrkelse og videreudvikling af Frederiksbergs unikke grønne identitet.

Herudover er der en tæt sammenhæng til kommunens strategi for bynatur, biodiversitet og kommunens træpolitik.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		112	225	337	337
<i>Afledte driftsudgifter, (MTU)</i>	U	112	225	337	337
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til projekterne dækker løbende udgifter til:

Baseret på erfaringstal til vedligehold pr. kvm til lignende arealer afsættes ca. 7,5% af anlægsbudgettet til løbende vedligehold.

Projekt nr.: 56

Fagudvalg: MTU
Funktion: 2.28.12

Photokatalyserende belægninger

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.200	200	200	200	200		2.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	200	200	200	200	200		2.000
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Kommunen er i 2019 begyndt at bruge fotokatalyserende belægninger (fliser) og fotokatalyserende granulat i slidlag i 2020. Belægninger er pt. udlagt på Roskildevej, Finsensvej, Langelands Plads og den vestlige del af Godthåbsvej på fortovet. I forbindelse med fortovsrenovering 2021 og 2022 er der lagt NOxOFF fliser ved trafikvejene, og der bl.a. er planlagt at anvende NOxOFF ved Platanvej efterår 2023.

Materialer som fliser, glas og asfalt kan coats/påføres en katalysator, titandioxid, der kan omdanne NOx til nitrat og på den måde medvirke til at fjerne sundhedsskadelig NOx fra luften. Effekten er blandt andet afhængig af lysindstrålingen. Et forsøg på Fælledvej har vist, at fliser modificeret med titandioxid-behandlede fliser kan fjerne op til 19 % af luftens NOx- forurening målt over fliserne. Fjernelse af NOx har desuden den positive egenskab, at det medvirker til at reducere den langtransporterede partikelforurening.

En anvendelse - f.eks. tæt på trafikvejene hvor de højeste niveauer af NOx findes - er at foretrække med henblik på maksimal virkning. En anvendelse på steder, hvor kommunen alligevel påtænker at lægge nye flisebelægninger eller flader, vil være umiddelbart nemmest og billigst. Teknologien er ikke i samme grad udviklet og afprøvet på asfalt. Der blev lavet forsøg med asfalt i 2020 på strækninger på Roskildevej og Nordre Fasanvej. Der afventes publicering af resultaterne.

Ovennævnte fører til følgende strategiske indsats for anvendelse af fotokatalyserende belægninger:

- Photokatalyserende belægninger anvendes som en integreret del af kommunens "fortovspulje" samt øvrige afsatte driftsmidler til flisebelægninger etc. på i alt 2 mio. kr. (anlæg) + 8 mio. kr. (drift), hvor NOx koncentrationen vurderes at være højt. En gennemgang af de senere års indsats viser, at ca. halvdelen af fortovsmidlerne anvendes på eller nær de trafikerede veje med høje NOx-niveauer. Miljø- og Teknikudvalget foretager hvert år - typisk primo året - en specifik prioritering af fortovsmidlerne.
- Andre steder i nærheden af trafikvejene, f.eks. hvor der etableres eller renoveres pladser eller fortove i relation til arbejdet med f.eks. klimatilpasning eller andre anlægsprojekter.

Beregningsforudsætninger:

Det er anslået, at anvendelse af fotokatalyserende belægninger vil fordyre arbejdet vedr. fortovsrenovering med op til 4%. Med en typisk gennemsnitspris på ca. 1.200 pr. m² flade og under forudsætning af, at det er relevant at anvende belægninger på op til halvdelen af den "fortovsmæssige" indsats, vil dette medføre ekstraomkostninger på ca. 125.000 kr. om året. Derudover bør der afsættes midler til udarbejdelse af relevant materiale ved tilbudsgivning m.v., samt udarbejdelse af en ingeniørmæssig rapport, som teoretisk dokumenterer effekten og den løbende udvikling på området med anvendelse af fotokatalyserende belægninger på ca. 75.000 kr. Der bør, såfremt der ønskes uændret anlægsaktivitet vedr. fortovsrenovering, således i alt afsættes en årlig NOx- pulje på ca. 200.000 kr.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Indsatsen understøtter Frederiksbergstrategiens tema "livskvalitet i hverdagen", samt kommunes mål i Kommuneplan 2017 om at "ingen udsættes for en luftforurening, der belaster sundheden".

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Projekt nr.: 57

Fagudvalg: SFU
Funktion: 04.62.85

Etablering af tandlægestole

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	3.766	8.000	11.550				23.316
Anlægsindtægter	-6.336	-4.000	-5.775				-16.111
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto			444	444	444	444	
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.766						3.766
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+8.000	+11.500				+19.550
Anlægsindtægter		-4.000	-5.775				-16.111

Beskrivelse af anlægsprojektet

Med lov om ændring af sundhedsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, skal der ske en udvidelse af Frederiksberg Kommunes vederlagsfrie børne- og ungdomstandpleje med unge i alderen 18 til 21 år. Udvidelsen indføres gradvis fra 2022 til 2025.

Med udvidelsen af børne- og ungdomstandplejen forventes det, at Frederiksberg Kommune fra 2021 og frem mod 2025 vil have en brugertilvækst på over 5.000 nye unge brugere i alderen 18-21 år. Da kapaciteten i børne- og ungdomstandplejen i dag er mere end fuldt udnyttet, vil børne- og ungdomstandplejen frem mod 2025 have behov for at udvide sin kapacitet. Sundheds- og forebyggelsesudvalget blev orienteret om dette behov på møde den 15. august 2022 (punkt 31).

Behovet for etablering af nye tandlægestole er beregnet med afsæt i, at børne- og ungdomstandplejen kan behandle ca. 900 børn pr. tandlægestol.

Med 900 brugere pr. tandlægestol vil der frem mod 2025, når den nye målgruppe er fuldt indfaset, være behov for etablering af i alt seks nye tandlægestole, jf. nedenstående tabel.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal brugere i børne- og ungdomstandplejen (0-21 år)	18.659	19.429	20.20792	22.600	22.648	22.642
Kapacitetsbehov i børne- og ungdomstandplejen (antal tandlægestole)	21	22	23	25	25	25
Mangler antal tandlægestole	2	3	4	6	6	6

Som led i finanslovsaftalen for 2022 blev der afsat 60 mio. kr. årligt i perioden 2022-2025 til en anlægspulje målrettet udvidelse af kapaciteten i den kommunale børne- og ungdomstandpleje. Puljen har til formål at understøtte, at kommunerne har rammerne til at kunne håndtere den gradvise udvidelse af målgruppen. Med puljen får kommunerne således mulighed for at søge midler til at udvide kapaciteten i takt med, at flere år-gange bliver en del af ordningen.

Frederiksberg Kommune har igangsat etableringen af to tandlægestole i 2023. Anlægsprojektet er igangsat på baggrund af tidligere prioriterede midler på 3,766 mio. kr. til udvidelse af kapaciteten i børne- og ungdomstandplejen, samt støtte fra Indenrigs- og sundhedsministeriets pulje til udvidelse af kapaciteten i den kommunale børne- og ungdomstandpleje på 6,336 mio. kr.

Denne anlægsbevilling vedrører således de resterende op til fire klinikenheder/tandlægestole, der fortsat skal etableres.

Til at løse udfordringen med etableringen af yderligere tandlægestole er der i anlægforslaget afsat 9,775 mio. kr. til etablering af de resterende op til fire klinikenheder/tandlægestole. Der er i dette beløb forudsat en statslig finansiering på 50 pct. på baggrund af erfaringer fra udmeldingen af 1. ansøgningsrunde af Indenrigs- og Sundhedsministeriets anlægspulje til udvidelse af den kommunale børne- og ungdomstandpleje. Det er dog usikkert, hvorvidt og evt. i hvilket omfang Frederiksberg Kommune vil modtage støtte fra puljen i 2. ansøgningsrunde, som forventes udmeldt i 2023.

Beløbet i anlægforslaget er baseret på tidligere erfaringer med byggeri og etablering af tandklinikker/tandlægestole.

Afledte driftsudgifter er ikke medregnet i puljemidlerne, hvorfor der afsættes midler til rengøring samt el vand og varme.

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO₂-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)			444	444	444
<i>Afledte driftsudgifter, (SU)</i>	U		384	384	384
<i>Afledte driftsudgifter, (KPBU)</i>	U		60	60	60
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter til ejendommen dækker løbende udgifter til:

Under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget forventes løbende udgifter forbundet med de nye tandlægestole, som f.eks. udgifter til kontrol og reparation af lattergasanlæg, units, dentalopvaskemaskine, udgifter til Styrelsen for patientsikkerhed, vandprøver mm. I alt forventes der udgifter på 264 t.kr. årligt.

Derudover forventes der også under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 30 t.kr. årligt pr. stol i merudgifter til rengøring af nye børnetandlægestole og rum, som skal leve op til hospitalsstandard.

På Klima, Plan- og Boligudvalget forventes 3 t.kr. årligt yderligere til elektrisk drift af hver ny behandlerstol og lokalitet. Endvidere forventes der merudgifter på 12 t.kr. årligt pr stol til vandforbrug i forbindelse med anvendelsen af behandlerstolene.

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg

Projekt nr.: 58

Fagudvalg:

BESU

Funktion:

6.45.51

Videre undersøgelse af kommunale anlæg på Frederiksberg Hospital

Adresse: Nordre Fasanvej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		3.000					3.000
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+3.000					+3.000
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Frederiksberg Kommune har i 2021 indgået en aftale om køb af Frederiksberg Hospital med forventet overtagelse i 2027. Der arbejdes i øjeblikket på færdiggørelsen af en udviklingsplanen for det kommende bykvarter, som forventes forelagt til politisk behandling i 4. kvartal 2023. I udviklingsplanen indgår der en række arealreservationer (grunde og bygninger) til fremtidige kommunale anlæg, som dog endnu ikke er finansieret. Disse arealreservationer giver på sigt muligheder for at indplacering af nye kommunale funktioner (sundhed, dagtilbud, kultur, idræt, plejeboliger) på Frederiksberg Hospital. Der er afsat 3. mio. kr. til at udfolde en række af disse kommunale anlægsmuligheder, herunder den afledte økonomi, frem mod budget 2025 således det fornødne beslutningsgrundlag er tilvejebragt forud for budgetforhandlinger om budget 2025. Arbejdssporene frem mod budget 2025 forventes at være indenfor følgende emner:

Nyt 'Sundhedsstrøg':

Idéoplæg for fremtidig FKD

- Undersøge fremtidige behov ift. døgnrehabilitering - hvor meget ekstra kapacitet skal der planlægges for
- Skitsere forskellige scenarier for istandsættelse af døgnrehabiliterings fysiske rammer samt prissætte disse scenarier
- Undersøge ombygningsmuligheder af FKD, som skaber den efterspurgte synergi og dobbeltudnyttelse med sundhedscenter

Flytning af sundhedscenter

- Undersøge forskellige scenarier for hvordan sundhedscenter kan indplaceres i bygning 10 inkl. omkostningsniveau
- Få lavet en konkret markedsvurdering af sundhedscenterets eksisterende bygning for estimere indtægtsgrundlag ved salg

Undersøgelse af realiseringsmodel for sundhedsstrøg (OPP, partnerskab eller lign.)

- Få kortlagt alternativer realiseringsmodeller for Sundhedsstrøget herunder mulighed for OPP eller partnerskab med ekstern investor der f.eks. kan drive de private sundhedstilbud i bygning 10
- Markedsdialog omkring muligheder for partnerskab med ekstern investor

Afledte kabaler, som følge af udviklingen af Frederiksberg Hospital:

Samling af hjemmeplejen på Howitzvej

- Undersøgelse af mulighederne for indplacering af hele kommunens hjemmepleje på Howitzvej herunder estimere forskellige scenarier for istandsættelsesniveauer af den eksisterende bygning
- Beskrive muligheder for flytning af kontoret for sygedagepenge, som idag er beliggende på Howitzvej, inkl. omkostninger ved flytning til anden lokalitet.

Kultur:

Markedsdialog med kulturaktører omkring etape 1

- Gennemføre markedsdialog ift. mulighederne for at etablere kulturerhverv og kulturtilbud uden kommunal medfinansering til anlægsudgifter

Beregningsforudsætninger:

Udgifter	Beskrivelse	t. kr.
Projektledelse	Projektledelse til sundhedsstrøg og samtænkning med det lokale sundhedsvesen	1.500
	Projektledelse til byggefaglige opgaver omkring istandsættelse, ombygning og nybyggeri	
Ekstern Rådgivning	Bygherrerådgivning til brug for estimering af byggeomkostninger og skitse-ring af indretningsmuligheder i eksisterende bygninger	1.500
	Økonomisk/markedsrådgiver ift. afsøgning af realiseringsmodeller for sundhedsstrøg m. privat aktør	
Total		3.000

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Arbejder knytter sig an til udviklingsplanarbejdet for Frederiksberg Hospital samt kommunalbestyrelsens overordnede vision for udviklingen af Frederiksberg Hospital – 'Hele byens nye kvarter'.

Magistraten

Projekt nr.: 59

Fagudvalg:	MAG
Funktion:	Flere

Digitaliseringsplan

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	774	877					1.651
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter	774						774

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter Anlægsindtægter		877					877

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

1. Machine Learning – 200 t. kr.

Projektet er rettet imod at identificere egnede problemstillinger og afprøve Machine learning/kunstig intelligens- løsninger mhp. at gennemføre 2-3 Proof of concepts. Projektet forventes igangsat i 2024, idet der afventes en ny fælles IT-, digitaliserings-, og datastrategi, som bliver retningsgivende for valg af problemstillinger til selve afprøvningen.

2. Digitalisering- og automatisering af BKM – 1.050

Digital registrering og dokumentation af byens tilstand via streetview og 360 graders fotos. Løsningen har til formål at supplere dokumentations- og tilsynsopgaverne i byens rum ved hjælp kunstig intelligens anvendt på kamera- og sensorinput, fx identifikation/lokalisering og kategorisering af revner og huller i vejene og på byudstyr m.m. Projektet koordineres med en række andre kommuners indsatser i Gate21-samarbejdet 'Fællesskabet for Dymaniske Data' samt Interreg-projektet 'Innotech Taskforce'.

3. Platform til indberetninger og udmeldelser ifm. ressourcetildeling og udmøntning af puljer – 401 t. kr.

Platformen til indberetninger og udmeldelser ifm. ressourcetildeling og udmøntning af puljer, skal udvikles mhp. at forenkle institutionernes ansøgninger til diverse puljer. Ved at skabe en enkel digital platform til at understøtte dette, vil det spare ledelsestid på dagtilbuddene og lette sagsgangene administrativt. Projektet ville eventuelt kunne udvides med at skabe én digital adgang for dagtilbudslederne til alle de digitale systeme, som de arbejder med.

Projekt nr.: 60

Fagudvalg:

MAG

Funktion:

0.32.31

Rolighedsvej Bycampus - køb af byggeretter

Adresse: Rolighedsvej

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	18.748	4.600					23.348
Anlægsindtægter					-4.000		-4.000
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lå- nebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		4.600					23.348
Anlægsindtægter					-4.000		-4.000

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

På grunden mellem Rolighedsvej, Bülowvej, Åboulevard og Den Grønne Sti opføres i perioden 2021-2028 Rolighedsvej Bycampus - et nyt bykvarter med boliger (studie, familie og særlige boformer), ny Prins Henriks Skole, en mulig ny kommunal idrætshal (pt. sat i bero, jf. beslutning i Budgetaftalen 2023), p-kælder, stræder og grøn park med fokus på rekreativt ophold, leg, bevægelse, skybrudssikring og biodiversitet. Parken er til tænkt anlagt på den østlige side af Den Grønne Sti, der i dag strækker sig gennem området. Parken er beskrevet i anlægsforslag nr. 50 "Rolighedsvej Bycampus – parker".

Frederiksberg Kommune har i 2020 indgået aftaler om delarealer, byggeretter mv. for at etablere en park og en samlet klimaløsning for området i henhold til Lokalplan 223 Rolighedsvej Bycampus, der blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020 (sag 170). På baggrund heraf udestår følgende udgifter og indtægter:

- Udgifter på 4,6 mio. kr. i 2024 til betaling for p-pladser (svarende til 13 p-pladser ifm. ny idrætshal).
- Indtægter for 4,0 mio. kr. for salg af byggeretter og delarealer samt bidrag fra Freja til etablering af park.

Uddybning og øvrige anlægsskemaer:

For uddybning af Rolighedsvej Bycampus, de enkelte projekter heri og de indgåede aftaler inkl. økonomi mellem de enkelte bygherrer mv., henvises til Lokalplan 223 for Rolighedsvej Bycampus, der blev endeligt vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020. Desuden kan henvises til købsaftalen om Rolighedsvej Bycampus mellem projektets forskellige bygherrer/partner, som ligeledes blev tiltrådt af Kommunalbestyrelsen den 22. juni 2020.

For en uddybning af de kommunale projekter på grunden, stræderne og parken til bycampus henvises der til de særskilte og hertil udarbejdede anlægsskemaer, der ligeledes indgår i budgetprocessen. Uddybningen gælder både mht. indhold, økonomi (anlæg/drift), tidsplan og mht. aftalegrundlag, forudsætninger og snitflader.

Tidsplan for Rolighedsvej Bycampus (rev. marts 2023):

Etableringen af Rolighedsvej Bycampus sker 2021-2028. Med Budgetaftalen 2023 blev det som følge af kommunens økonomiske situation besluttet at udsætte byggeriet af idrætshallen, men "at kommunalbestyrelsen er enige om at ville prioritere idrætshallen ifm. de kommende budgetforhandlinger".

Opførelsen af idrætshallen var inden nævnte beslutning om at sætte projektet i bero sat til at ske i perioden medio 2024 til efterår 2026. En ny tidsplan afventer en fremtidig beslutning om eventuel genstart af projektet.

Årstal	Projekt	Bygherre
2021-2023	Kloak og forsyning til ny bycampus (vand, varme, el)	Frederiksberg Forsyning
2021-2023	Familieboliger etableres (mod Bülowvej)	NREP
2021-2023	Ny Prins Henriks Skole bygges	Prins Henriks Skoles Ejendomsfond
2021-2024	Studieboliger og boliger til særlige boformer bygges	NREP
2021-2024	Stræder og fælles parkeringskælder etableres	NREP
2024-2028	Grøn park etableres (tidsplan afklares i budgetproces)	Frederiksberg Kommune
-	Eventuel ny kommunal idrætshal etableres (sat i bero)	Frederiksberg Kommune

OBS! Anlægsskema/budgetnotat "nedrivning af badmintonhal" og "ny idrætshal":

Der henvises til særskilt anlægsskema/budgetnotat "Rolighedsvej Bycampus - nedrivning af badmintonhal" (under KPBU) og til særskilt anlægsskema/budgetnotat "Rolighedsvej Bycampus - ny idrætshal" (under KFU) for en uddybning af disse projekter og deres sammenhæng til det samlede projekt "Rolighedsvej Bycampus".

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Etableringen af Rolighedsvej Bycampus er i tråd med de visioner og indsatser, der indgår i såvel Kommuneplanen 2021 som Frederiksbergstrategien 2020 - jf. særligt temaerne Klimabyen og Byen for alle.

Projekt nr.: 61

Fagudvalg:

MAG
05.32.30

Funktion:

05.32.30

Køb af ejendom

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		350	3.000				3.350
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		350	3.000				3.350
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Der afsættes midler til køb af ejendom som en del af plejeboligmoderniseringen.

Frederiksberg Kommune udnytter en køberet til en selvejende institution. Den Selvejende Institution Søndervangs plejehjem er beliggende på Nyelandsvej 87. Køberetten udløses, når Den Selvejende Institution ophører med at drive plejehjem, hvilket sker, når kommunens plejeboligbyggeri Ny Søndervang ibrugtages forventeligt medio 2025.

Ejendommen indgår aktuelt som nødkapacitet i kommunens masterplan for plejeboligmodernisering i en længere periode, hvor efterspørgslen efter plejeboliger overstiger kapaciteten, jf. plejeboligmasterplanen 2022. Evt. kan ejendommen i stedet indgå i masterplanen som nye varige almene plejeboliger, jf. plejeboligmasterplanen 2023.

Beregningsforudsætninger:

Prisen for ejendommen beregnes på baggrund af aftalte principper i skødet og forventes derfor at udgøre ca. tre mio. kr. Dette har den selvejende institution tilkendegivet at være enig i. Hertil kommer udgifter til transaktionen, som ventes at udgøre op til 350.000 kr. til udgifter til advokat, tinglysning mv.

Det foreslås således at der, mhp. indgåelse af købsaftale om overdragelse af ejendommen til kommunen medio 2025, igangsættes forhandlinger om vilkår mhp. købskontrakt og afsættes budget til købet af ejendommen og de hertil forbundne omkostninger. Købsaftalen forhandles med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Der er ikke afledt drift forbundet med projektet.

Projekt nr.: 62

Fagudvalg: MAG
Funktion: 00.25.13

Salg af kommunale ejendomme

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	1.750	1.750					3.500
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		1.750					3.500
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

Med Budgetaftale 2023 er igangsat en optimering af den kommunale ejendomsportefølje, hvor salg af overskudskapacitet skal skabe likviditet til nye anlægsprojekter. Der er aftalt et mål om at frigøre ejendomme, som kan sælges for en samlet sum af minimum 100 mio. kr. i budgetperioden. I budgetaftalen blev oplistet en række ejendomme vurderet egnede til salg eller til at indgå i en rokade med henblik på at frigøre andre ejendomme til salg.

Der påhviler en række udgifter forbundet med at sælge ejendomme. Der er i efteråret 2022 bevilget 3,5 mio. kr. til opgaven, som alene dækker det indledende salgsarbejde. De konkrete udgifter i forbindelse med salg af de enkelte ejendomme vil blive forelagt i særskilte sager i takt med, at ejendommene er klar til salg. Udgifterne vil blive finansieret af det forventede salgsprovenu og der kan dermed være forskydning mellem afholdelse af følgeudgifterne og modtagelse af indtægterne.

Projekt nr.: 63

Fagudvalg:

MAG
Flere

Funktion:

Flere

Fase 0 Budget:

Budgettet er et overslag der i videst muligt omfang er baseret på erfaringsbaserede enhedspriser. Der er ikke lavet forundersøgelser.

IT-udgifter

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		8.758	3.621	2.210	2.000	2.000	18.586
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budget- vedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto							
Låneadgang lht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter							
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		8.758	3.621	2.210	2.000	2.000	18.586
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

En større analyse og sundhedstjek af IT-, digitaliserings- og dataområdet i Frederiksberg Kommune viser bl.a. at der er kritisk brug for at løfte it-sikkerheden og driftsstabiliteten. Analysen har vist, at modenheden på flere domæner indenfor IT-sikkerhed er så kritisk, at der kræves handling. Anlægget består af 6 delprojekter, der alle har til formål at styrke kommunens IT-sikkerhed – organisatorisk eller teknisk. De 6 delprojekter beskrives kort nedenfor:

1. E-læringssystem
2. Disaster recovery og back-up
3. Migrering af datacenter
4. Styring af identiteter og brugerrettigheder
5. Renovering af AD
6. Investeringspulje

1. Indkøb af E-læringssystem

Der lægger i IT-Handleplanen en række aktiviteter, som handler om gennemførelse af bl.a. awareness-kampanjer og træningsforløb vedr. IT-sikkerhed og opbygning af en organisation omkring fremtidig træning af brugere. Handlingerne understøttes af et e-læringsprogram, som udrulles blandt medarbejdere på FRB. I projektet indkøbes e-læringssystem og indhold.

2. Disaster recovery og back-up

Kommunerne står generelt overfor et øget trusselsbillede på IT-sikkerhedsområdet, og det er i dag nærmere et spørgsmål om, hvornår snarere end om, kommunen rammes af angreb. Det er derfor nødvendigt at have styr på kommunens helt grundlæggende krisehåndtering, og det vil først og fremmest sige kommunens backup-løsning og tilhørende træning af medarbejdere til at håndtere større angreb og nedbrud. Kommunens backup-funktioner er dog i dag fragmenterede, og træningen og robustheden er mangelfuld. Derfor skal der konsolideres på en samlet backup-løsning og udføres træningsøvelser, så kommunens medarbejdere er i stand til at agere i en krisesituation. Midlerne går derfor til indkøb af ny løsning samt afholdelse af beredskabsøvelser samt penetrationstest, hvor eksterne 'white hats' (security-hackere) forsøger at få adgang til FRB. Dette inkluderer, at der udarbejdes planer og procedurer for backup af kritiske data og systemer.

3. Migrering af datacenter

Frederiksberg Kommune driver i dag et datacenter i kælderens på rådhuset. Herfra driftens en række af kommunens IT-løsninger, som f.eks. videoovervågningsløsningen og telefoniløsningen. Driftsmodellen med eget datacenter er tidssvarende og af flere grund uhensigtsmæssigt. Dels er der sikkerhedsmæssige risici forbundet med det nuværende set-up, dels betyder driften af datacenteret, at IT-afdelingen må dedikere meget arbejdstid på opgaver, der ligger langt fra forretningen. På den baggrund har IT-afdelingen igangsat et projekt, der indebærer at migrere Frederiksberg Kommunes datacenter til et mere tidssvarende setup, enten i en hosted løsning hos en professionel datacenterleverandør, eller som en Private cloud-løsning. En sådan migrering vil øge IT-infrastrukturens robusthed, skalerbarhed, opetid og sikkerhed, samtidig med at det understøtter målet om en mere forretningsvendt IT-afdeling.

4. Styring af identiteter og brugerrettigheder

Frederiksberg Kommune implementerede i 2016 et Identity Management (IdM)-system til at styre IT-brugerrettigheder, som har været i drift siden. Systemet er en stor og helt central komponent i IT-infrastrukturen, hvor det har to hovedopgaver:

- IT-sikkerhed: Identity Management handler om at styre kommunens identiteter. Moderne IT-sikkerhed bygger på identiteter, som bruges til at identificere og verificere brugere og enheder, der har adgang til organisationens systemer og data. IdM er vigtigt for IT-sikkerheden, fordi det hjælper med at kontrollere og overvåge, hvem der har hvilke adgange.

- Lette administrative arbejdsgange: IdM-systemet i Frederiksberg Kommune er tiltænkt at skulle gøre en række administrative arbejdsgange lettere, såsom ansættelsesflow samt tildeling af roller og rettigheder. Det sker ved at centralisere oprettelsen i én løsning, som derfra håndterer oprettelser på tværs af mange systemer. IdM-systemet er således styrende for oprettelse af IT-brugere samt tildeling, ændring og ophør af IT-rettigheder i ca. 90 % af kommunens IT-systemer.

Kommunens nuværende system er præget af dårlig performance, en høj mængde manuelt arbejde i IT, der giver risiko for fejl, store økonomiske omkostninger og et udfordrende leverandørsamarbejde.

I 2018 blev der derfor igangsat et projekt ("IdM 2.0"), som havde til opgave at afhjælpe nogle af udfordringer.

I forbindelse med omstruktureringen i IT i efteråret 2022 blev det tydeligt, at IdM-projektet fra 2018 ikke havde den ønskede fremdrift og var præget af hyppige budgetoverskridelser. Der blev derfor i november ansat en dedikeret projektleder til at lede projektet. Projektet gennemgik i den forbindelse et 360-graders eftersyn. Eftersynet har vist, at projektet kun havde nået ca. 15 % af de forventede opgaver siden 2018. Derudover er der store udfordringer med kontraktgrundlaget, og i slutningen af 2022 blev der opdaget en fejl i licenseringen på systemet, som har haft en betydelig uforudset omkostning.

Projektet blev efter drøftelse i kommunens matrixnetværk for IT, Digitalisering og Data og siden i direktionen besluttet standset i februar 2023.

Organisationen – kommunens administration og institutioner – arbejder alle i IdM-systemet og oplever dagligt store udfordringer med systemet, også kommunens HR-afdeling oplever konsekvenser ved systemets dårlige performance, da IdM-systemet har stor betydning for arbejdsgangene i HR og konsekvenser for hjemtagningen af lønopskiftet ved årsskiftet.

Dette projekt "Styring af identiteter og brugerrettigheder" har til formål at fjerne de nuværende problemer med brugerrettighedsstyring ved at indkøbe og implementere et nyt IdM-system i organisationen. Dette er i tråd med Databeskyttelsesrådgiverens (DPO) klare anbefaling i rapporten "Databeskyttelsesrådgiverens tilsyn 2021 /2022" med bl.a. følgende bemærkning: Databeskyttelsesrådgiveren anbefaler, at kommunen i overensstemmelse med den lagte plan implementerer nyt Identity Management System (IdM).

Projektet indeholder en ny tilgang, bestående af fire hovedaktiviteter:

1. En afklaring af om IdM-systemet og lønsystemet kan adskilles. Der er brug for en hurtig afklaring af, hvordan data flyder mellem de to systemer, og hvilke afhængigheder der er mellem dem. En løsning, der ses på, er en adskillelse af systemerne for at kunne få mere optimale og systemunderstøttede arbejdsgange via lønsystemet (SD).
2. En markedsundersøgelse. IT har indledningsvist undersøgt markedet på området gennem dialog med både flere kommuner og leverandører. Første indikationer tyder på, at der kan være systemer med næsten samme funktionalitet til langt lavere priser, og som vil kræve et mindre ressourcetræk internt i IT at drifte samt udvikle.
3. At definere kommunens reelle forretningsbehov på identitets- og adgangsstyringsområdet. Organisationen vil blive inddraget i dette arbejde bl.a. gennem workshops med centrale forretningsområder.
4. Anskaffelse og implementering af nyt system

Det eksisterende IdM-system vil forsætte i drift indtil nyt system er implementeret teknisk og organisatorisk.

5. **Renovering af AD**

I projektet foretaget en renovering og oprydning i AD, IdM samt systemer med lokal brugerstyring. Formålet med projektet er at sikre, at alle medarbejdere kun har de adgange og rettigheder, som de har brug for, ud fra et princip om 'least privilege' for at styrke IT-sikkerheden.

6. **Investeringspulje**

Oprettelse af pulje, som sikrer finansiering til hhv. løbende udskiftninger af diverse udstyr samt IT- og digitaliseringsinitiativer, som forudsætter finansiering.

Overblik over fordeling af anlægsmidler:

Projekt (t. kr.)	2024	2025	2026	2027	I alt 24-27
E-læringsystem - køb af indhold	200	0	0	0	200
Disaster recovery og back-up	150	0	0	0	150
Migrering af datacenter	4.170	0	0	0	4.170
IDM - brugerrettigheder	3.438	3.221	710	0	7.369
Renovering af AD	800	400	0	0	1.200
Investeringspulje	0	0	1.500	2.000	3.500
I alt	8.758	3.621	2.210	2.000	16.589

Beregningsforudsætninger:

For hvert delprojekt er det vurderet, hvor meget der vil kunne løftes inden for de eksisterende rammer, og hvad der vil kræve ny finansiering. Alle estimerne er så vidt muligt baseret på faktiske, kendte priser eller indhentede tilbud, ligesom der for enkelte projekter er brugt eksternt konsulentbistand for kunne estimere konkrete udgiftsskøn.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Alle projekterne har et ophæng i kommunens IT-Handleplan, som er udarbejdet parallelt med kommunes kommende IT- og Digitaliseringsstrategi. Strategi og handleplan skal sætte retningen for arbejdet med IT, digitalisering og data frem mod 2027.

Brugerfinansieret område

Projekt nr.: 64

Fagudvalg: MTU
Funktion: 1.35.46

Klimatilpasningsprojekter sammen med Frederiksberg Forsyning (Takstfinansieret)*

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efter- følg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		117.392	86.463	83.898	83.898	83.898	
Anlægsindtægter							
Bevilges ved bud- getvedtagelsen							
Afledte driftsudgif- ter, netto							
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	145.484	90.090	72.765	72.765	72.765	72.765	-
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		+72.698	+13.698	+11.133	+11.133	+11.133	
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Indledning

Puljen er et af de tiltag, som etableres for at klimatilpasse og skybrudssikre Frederiksberg. Det forventes, at det vil ske ved at realisere flere end 100 skybrudsprojekter på overfladen sammenflettet med traditionelle løsninger i jorden over de næste 20 år. Den fælles indsats med Frederiksberg Forsyning vil støt accelerere og blive markant mere omfattende og kompleks i takt med årlige politiske beslutninger om at igangsætte flere skybrudsprojekter.

Budgettet til klimatilpasning på takstområdet suppleres af et skattefinansieret budget for at sikre, at der i forbindelse med implementeringen af skybrudsprojekterne er mulighed for at skabe en byrumsmæssig merværdi i projekterne på overfladen ifm. med etableringen af den hydrauliske del. De takstfinansierede midler kan kun anvendes til den del af skybrudsprojekterne, som har en hydraulisk effekt. Ved at tilføre kommunale midler til de enkelte skybrudsprojekter, etableres byrumsløsninger på overfladen, hvilket vil øge kvaliteten og anvendeligheden af byrummene til gavn for borgerne.

Anlægsforslaget følger op på kommunens Klimatilpasningsplan 2012, Skybrudskonkretiseringsplanen 2013 samt rammeansøgningen for finansiering af skybrudsprojekter 2016.

Anlægsforslag skal ses i sammenhæng med anlægsforslaget: *Pulje til implementering af klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning (skattefinansieret)* samt *Renovering af skolegårde med klimatilpasning*, der ligger under Undervisningsudvalget.

I anlægsforslaget *Pulje til projektledelse af klimatilpasning* afsættes endvidere årlige midler til projektledelse af skybrudsprojekterne.

D.13. maj 2022 godkendte udvalget en rækkefølgeplan for gennemførelsen af skybrudsprojekter frem til 2026. Budgettet er en afspejling af rækkefølgeplanen, samt en vurdering af hvordan projekterne vil blive periodiseret over budgetperioden.

Igangsættelsen af de enkelte projekter vil blive forelagt for MTU i forbindelse med godkendelsen af skybrudspakken for 2024. De valgte løsninger og den tilhørende økonomi for de konkrete projektforslag vil derudover blive forelagt for MTU, før projekterne anlægges.

Budgettet indeholder allerede udmøntede og ikke-udmøntede midler for det de år, de planlægges anvendt.

Rådighedsbeløbet er ikke fuldstændig fremskrevet med den gældende prisudvikling i 2022. De stigende priser kan i budgetoverslagsårene blive en udfordring i forhold til at opnå den oprindeligt planlagte kvalitet i byrummene. Derfor ønskes en indeksering af budgettet med 15,3 %, jf. Danmarks statistiks prisindeks for anlæg på veje. Det vurderes ikke som en mulighed at reducere omfanget eller effekten af anlæggene, da det er vigtigt at nå at anlægge det planlagte antal skybrudsprojekter inden 2027, hvor denne form for takstfinansiering af projekterne ophører.

Sammenhæng med Frederiksbergstrategien:

Anlægsforslaget er centralt ift. Frederiksbergstrategiens tema 'Klimabyen for fremtiden', hvor klimatilpasning indgår som det ene af de tre hovedindsatsområder. Desuden bidrager de afsatte skattemidler til strategiens målsætning om 'livskvalitet i hverdagen'.

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Den afledte drift forbundet med takstdelen af klimatilpasning betales af Frederiksberg Forsyning, og der skal derfor ikke afsættes særskilt budget hertil.

Grundkapitalinds kud

Projekt nr.: 65

Fagudvalg: KPBU
Funktion: 9.32.24

Pulje til flere almene boliger (grundkapitalindskud)

Adresse: Frederiksberg

1.000 kr. 2024 p/l	Afholdt før	2024	2025	2026	2027	Efterfølg- ende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	-						-
Anlægsindtægter							
Bevilges ved budgetvedtagelsen							
Afledte driftsudgifter, netto		500	500				
Låneadgang iht. Lånebekendt.							
Lånoptag							
Indskud i landsbyggefonden		14.412	5.000	5.000	5.000	5.000	

Projektet indgår i B2023 med følgende beløb

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000		
Anlægsindtægter							

Ændring mellem nuværende forslag og B 2023 (+ = forøgelse)

1.000 kr. 2024 p/l	2023	2024	2025	2026	2027	Efterføl- gende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter		9.412					
Anlægsindtægter							

Beskrivelse af anlægsprojektet

Baggrund og beskrivelse:

I forbindelse med budget 2019 blev der afsat 30 mio. kr. til flere almene boliger på Frederiksberg.

Fra budgetaftalen:

”For at understøtte ambitionen om en balanceret og social bæredygtig boligudbygning har partierne et mål om, at op til 25 procent af nybyggeriet i kommende byudviklingsprojekter kan være alment. Derfor har parterne afsat en pulje til fortsat at øge antallet af almene boliger og vil i udmøntningen heraf have fokus på god arkitektonisk kvalitet, begrønning af byens rum og variation af boligtyper (ældreboliger, ungdomsboliger og familieboliger).”

Samarbejde med de almene boligselskaber

Ved at understøtte det almene boligbyggeri sikres det, at Frederiksberg så vidt muligt er på forkant i forhold til at imødegå det stigende behov for familieboliger og boliger til studerende til en rimelig pris.

Samarbejde med den almene boligsektor er ligeledes en strategi i forhold til at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal flygtningeboliger.”

Plan for byggeri af flere almene boliger

Udbygningen med almene boliger følger et af følgende spor:

- De almene boligorganisationer henvender sig med ønske om at bygge almene boliger.
- Der stilles krav om almene boliger i lokalplaner.
- Udbud af grundkapital til almene boliger, hvor de almene boligselskaber opfordres til at byde ind med forslag til etablering af almene boliger. Der blev gennemført et udbud af grundkapital i 2018, og på den baggrund er indkommet forslag fra boligorganisationerne, hvor byggemuligheder som tagboliger og infill udnyttes i eksisterende afdelinger. Det vurderes, at dette udbud har kortlagt mulighederne for at etablere boliger i eksisterende almene boligafdelinger.

Beregningsforudsætninger:

Maksimumsbeløbet for støttet byggeri justeres årligt, men maksimumsbeløbet for 2024 er endnu ikke fastlagt.

Grundkapitalindskuddet for familieboliger udgør 8% for familieboliger med et gennemsnitsareal under 90 m², 10 % for familieboliger med et gennemsnitsareal fra 90m² – 104 m², og 12% hvis gennemsnitsarealet er lig med eller større end 105 m².

Grundkapitalindskud udgør ikke en del af anlægsrammen.

Evt. sammenhæng med faglige politikker og Frederiksbergstrategien:

Etablering af almene boliger understøtter den blandede by, herunder Frederiksbergstrategiens mål om ”at skabe plads til alle”, det vil sige at være en ”socialt bæredygtig by, der kan inkludere og styrke alle borgere”, som det formuleres under temaet ”Livskvalitet i hverdagen”

Skema over afledt drift, effektivisering, og øget CO2-udledning

1.000 kr., 2024 p/l	U/I	2024	2025	2026	2027
Afledte driftsudgifter i alt, netto (jf. tabel på side 1)		500	500		
<i>Afledte driftsudgifter, (MAG)</i>	U	500	500		
<i>Afledte driftsudgifter, (udvalg 2)</i>	U				
Effektivisering (Indgår i andet spor)					
Øget CO ₂ -udledning, 1.000 Kg.					

Beskrivelse af afledt drift og effektivisering

Afledte driftsudgifter dækker løbende udgifter til:

Der afsættes et årsværk årligt i perioden 2023-25 til projektledelse.